

Valtuuston
kevätkokous
22.-23.5.2024

Pöytäkirja

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Sisällysluettelo

Pöytäkirja	2
Osallistujaluettelo	60
Esityslista	63
Puheenjohtaja Annika Rönni-Sällisen puhe	64
Valtuuston päätöslausuma	67

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Aika: 22.5.2024 klo 9.35–15.52
23.5.2024 klo 10.18–13.10

Paikka: Helsinki Congress Paasitorni, Helsinki

Läsnä: Sami Viitasaari valtuuston puheenjohtaja
Christa Pessi valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Suvi Röntynen valtuuston 2. varapuheenjohtaja

56 valtuuston varsinaista jäsentä
2 henkilökohtaista varajäsentä
10 yleisvarajäsentä
17 hallituksen jäsentä
6 työttömyyskassan hallituksen jäsentä
PAMin henkilökuntaa
Heidi Lehikoinen sihteeri
Anu Valve sihteeri

1. Kokouksen avaus

Valtuuston puheenjohtaja **Sami Viitasaari** avasi valtuuston sääntömääräisen kevätkokouksen 22.5. klo 9.35 avauspuheella:

”Hyvät puheenjohtajat, sihteerit, valtuutetut, johtoryhmä ja kaikki muutkin kokous vieraat. Kiitos eilisestä koulutuksesta kaikille järjestäjille. Nelivuotinen valtuustokautemme on vasta alkumetreillä ja koska meillä on paljon ensikertalaisia valtuutettuina, on äärettömän hyvä, että päätettäväksi tulevia asioita avataan huolellisesti. Aika paljon mekin ammattiliittona käytämme aikaa perehdytyksen merkityksestä puhumiseen, niin kiva, että myös itse toimimme samalla tavalla. Hyvät valtuutetut, teidän merkityksenne PAMille ei jää vain kahteen kokoukseen vuodessa, vaan te olette meidän käyntikorttimme. Meistä suurin osa toimii monissa muissakin luottamustehtävissä niin omilla työpaikoillamme kuin ammattiosastossa tai jossain muussa yhdistyksessä. Jäsenemme ovat suuressa viisauudessaan valinneet teidät tänne ja sillä tavalla osoittaneet luottavansa teihin. Se voi toisinaan tuntua raskaalta vastuulta, kun meiltä kysellään asioista ja usein oletetaan, että meissä asuu kaikki tieto ja viisaus, mitä tulee liiton toimintaan tai työelämään ylipäänsä. No paljon kyllä asuukin, mutta kyllä tämä ikuista oppimista on ja tästä syystä kaikki koulutus on vain eduksi. Jokin yksittäinen päätös voi näkyä jäsenen kannalta omituisena tai suorastaan typeränä ja juuri tästä syystä meidän pitää pystyä avaamaan asioita, kuten vaikka selittämään miksi päädyimme viime kaudella pitämään jäsenmaksun entisen suuruisena, kun taas muut liitot hinasivat sitä alaspäin. No nyt voimme nähdä, että teimme siinä hetkessä viisaan päätöksen, tulevaisuus sitten näyttää pitääkö asiaan palata joskus uudelleen.

Asioiden avaaminen lisää avoimuutta ja avoimuus tuo tullessaan luottamusta. Sellaisen kuvan me toimivasta ammattiliitostamme haluammekin antaa, eikö?

Jonkin verran kuulee puhetta myös siitä, että nyt on ay-liikkeellä kovat paikat. Hei, koska ei olisi ollut? Yli 100 vuotta tässä on kovat paikat ollut, syyt ovat vain vaihdelleet ja tulevat vaihtelevaan jatkossakin. Toki nykyisen hallituksen keinot ovat olleet poikkeuksellisen kovia, mutta kovia on mekin oltu. Niin kovia, että toisten pitää lakeja muuttaa, että pärjäävät näissä karkeloissa. Ei tultu

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

neuvottelupöytäan sopimaan asioista, vaikka sillä tavalla meille on syntynyt yksi maailman arvostetuimmista työmarkkinoista. Ei tässä yhdenkään PAMilaisen pitä tuntea, että olisi epäonnistuttu vaikkei Suomen hallitus toimissaan peruuttanutkaan. Vaatii suurta rohkeutta puolustaa heikommassa asemassa olevia ja tosiaan vielä oikeilla teoilla näyttää, ettei heikommän alistaminen oikeasti meille käy. Erityisen vaikuttavaa se on siitä syystä, että suurin osa meistäkin painii samojen ongelmien kanssa omassa elämässämme, kuin joita sitten puolustamme työpaikoilla. Palkalla ei tule toimeen, riittäviä tunteja ei tarjota ja jaksaminen on monesti koetuksella ja silti puskette ja puristatte ja pidätte kaverienne puolia. Muistakaa arvostaa itseänne ja muistakaa sanoa se myös vaikka vierustoverillenne. Joku keksi sellaisen sloganin kuin ”yhdessä parempaa” ja näinhän se on. Yhdessä tekemällä, toisiamme tukien ja mieli avoimena niin ei voi kyllä pahasti mennä pieleen.

Yleiskeskustelussa pääsemme varmasti kuulemaan tosielämän tarinoita siitä, kuinka tummiksi Suomen hallitus on työelämän taivaan maalannut ja kuinka ahdistavaksi ja epävarmaksi moni meistä tulevaisuuden juuri nyt kokee, vaikkei lähellekään kaikkia vaikutuksia ole vielä edes nähtävillä. Mutta huomennakin nousee aurinko ja huomennakin meitä tarvitaan, ei unohdeta sitä. Työntekijöiden puolustaminen on ihan yhtä ajankohtaista ja tärkeää huomenna kuin se on tänäänkin, ehkä jopa hiukan tärkeämpää. Ollaan esimerkkeinä ja luodaan jäsenistölle uskoa ja toivoa ja ennen kaikkea luottoa siihen, että me olemme heidän puolellaan vaikka kuka muuttaisi mitään lakia.

Tervetuloa Palvelualojen ammattiliitto PAMin kevätkokoukseen.”

1. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin kokouksen avaushetkellä läsnä olleet henkilöt sekä valtuuston kokoonpanossa syyskokouksen jälkeen tapahtuneet muutokset:

Häme-Kaakkois-Suomen alueelta valtuuston varsinainen jäsen Taija Nyholm on eronnut valtuuston jäsenyydestä 8.1.2024 syynä alan ja liiton vaihto. Hänen tilalleen varsinaiseksi jäseneksi nousi 1. henkilökohtainen varajäsen Jaana Tervo.

Häme-Kaakkois-Suomen alueelta valtuuston varsinainen jäsen Sanna Pio on eronnut valtuuston jäsenyydestä 24.4.2024 syynä liiton vaihto. Hänen tilalleen varsinaiseksi jäseneksi nousi 1. henkilökohtainen varajäsen Katariina Vuorenmaa.

Pirkanmaan alueelta valtuuston varsinainen jäsen Sonja Tahlo on eronnut valtuuston jäsenyydestä 4.3.2024 syynä alan vaihto. Hänen tilalleen varsinaiseksi jäseneksi nousi 1. henkilökohtainen varajäsen Johanna Parjanen.

Merkittiin tiedoksi, että myöhemmin tässä kokouksessa yleisvarajäsenet Saara Laakso, Heli Pankkio ja Tuula Pihlajamaa nousivat äänivaltaisiksi.

Osallistujalista on pöytäkirjan liitteenä.

2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden ehdot:

Laillisuus

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Palvelualojen ammattiliiton sääntöjen 6 § 13. kohdan mukaan valtuusto pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta. Kevätkokous pidetään touko-kesäkuussa ja syyskokous marras-joulukuussa.

Kokouskutsut

Sääntöjen 6 § 14. kohdan mukaan valtuuston varsinaisesta kokouksesta on lähetettävä osastoille, yhteisöjäsenille ja valtuuston jäsenille kirjallinen ennakoilmoitus viimeistään yhdeksänkymmentä (90) päivää ennen kokousta. Lopullinen kokouskutsu valtuuston varsinaiseen kokoukseen on lähetettävä kirjallisena valtuutetuille ja tiedoksi osastoille ja yhteisöjäsenille viimeistään kaksikymmentäyksi (21) päivää ennen kokousta.

Ennakoilmoitus tästä kokouksesta on lähetetty valtuutetuille, osastoille ja yhteisöjäsenille 16.1. päivätyllä kirjeellä.

Lopullinen kokouskutsu on lähetetty valtuutetuille 17.4., ja se on annettu tiedoksi ammattiosastoille ja yhteisöjäsenille samana päivänä.

Päätösvaltaisuus

Sääntöjen 6 § 8. kohdan mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista ja enemmistö jäsenistä on paikalla kokouksessa.

Todettiin, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

3. Kokousvirkaillijoiden valinta

4.1. Sihteerit (2)

Valittiin kokouksen sihteereiksi toiminnanjohtaja Heidi Lehikoinen ja hallintosihteeri Anu Valve.

4.2. Pöytäkirjantarkastajat (2)

Valittiin kaksi pöytäkirjantarkastajaa alueiden esitysten perusteella:

1. Anni Hasunen (Lounais-Suomi)
2. Jonna Mikkonen (Pohjois-Suomi)

4.3. Ääntenlaskijat (5)

Valittiin ääntenlaskijat alueiden esitysten perusteella:

1. Minna Ropponen-Korhonen (Itä-Suomi)
2. Jouni Kellaranta (Helsinki-Uusimaa)
3. Esa Hoppendorff (Lounais-Suomi)
4. Petri Ylä-Jääski (Häme-Kaakkois-Suomi)
5. Anne Kuronen (Pohjois-Suomi)

Ääntenlaskijoiden puheenjohtajana toimi Esa Hoppendorff.

4.4. Menettelytapavaliokunta

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Valittiin menettelytapavaliokunta, jonka muodostivat Annika Rönni-Sällinen, Heidi Lehikoinen, Risto Kalliorinne, Jukka Mattila, Jaana Ylitalo (este) ja valtuuston puheenjohtajisto Sami Viitasaari, Suvi Röntyne, Christa Pessi sekä kokouksen sihteeri Anu Valve.

4.5. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (7+1+1)

Valittiin päätöslausumavaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella:

1. Saara Laakso (Helsinki-Uusimaa)
2. Anita Jääskeläinen (Häme-Kaakkois-Suomi)
3. Pirkko Lehtinen (Itä-Suomi)
4. Arvo Mäkilä (Lounais-Suomi)
5. Lea Lunden (Pirkanmaa)
6. Tomi Törmä (Keski-Suomi-Pohjanmaa)
7. Harri Juopperi (Pohjois-Suomi)

Hallitus oli valinnut Tuuli Elokannaksen edustajakseen päätöslausumavaliokuntaan. Sihteerinä toimi yhteiskuntasuhteiden vastaava Elin Blomqvist-Valtonen.

5. Kokoussääntöjen hyväksyminen

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Muutetaan kokoussääntöjen 10. kohta seuraavaan muotoon:

10. Kokouksesta laaditaan selostuspöytäkirja. Kokouksen niin päättyessä, voidaan kuitenkin yksittäisen asiakohdan selostuspöytäkirjan osa jättää lisäämättä pöytäkirjaan. Päätös tehdään 7. kohdan menettelytavan mukaisesti.

Pakarinen perusteli muutosesitystä sillä, että tämän sääntömuutoksen myötä valtuustossa voidaan käydä vapaampaa ja avoimempaa keskustelua. Tässä kokouksessa on esimerkiksi muutama aloite, joista olisi tärkeää käydä avointa keskustelua, emmekä halua näitä keskusteluja kirjattavan julkiseen pöytäkirjaan.

Puheenjohtaja totesi, että esityksestä järjestetään koeäänestys. Äänestykseen osallistuivat valtuuston äänivaltaiset jäsenet. Koeäänestyksen perusteella puheenjohtaja totesi, että kokoussääntöjen kohta 10. muutetaan Pakarisen esityksen mukaisesti muotoon:

10. Kokouksesta laaditaan selostuspöytäkirja. Kokouksen niin päättyessä, voidaan kuitenkin yksittäisen asiakohdan selostuspöytäkirjan osa jättää lisäämättä pöytäkirjaan. Päätös tehdään 7. kohdan menettelytavan mukaisesti.

Hyväksyttiin kokoukselle kokoussäännöt muutoksin.

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle laadittu esityslista, joka on pöytäkirjan liitteenä.

7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Kuultiin liiton puheenjohtaja **Annika Rönni-Sällisen** ajankohtaiskatsaus. Rönni-Sällisen puhe on pöytäkirjan liitteenä.

Ajankohtaiskatsauksen päätteeksi käytiin yleiskeskustelu.

Harri Juopperi (Pohjois-Suomi) muistutti valtuustoa siitä, että maan hallituksen työelämän heikennystoimista huolimatta emme saa antaa oikeiston määrittää sitä kenttää missä työskentelemme. Meidän on edistettävä työelämän tasa-arvoa ja etenkin palkkatasa-arvoa, jossa on yhä merkittäviä eroja. Suuri syy tähän löytyy sopimuspalkoista. Naisvaltaisilla aloilla palkat ovat ja lähtökohtaisesti alhaisemmat kuin miesvaltaisilla. Naisvaltaisia aloja pidetään usein vähemmän tärkeinä ja vaativina. Miksi naiset ”tyytyvät” vähempään? Onko se heidän oma tietoinen valintansa vai johtuuko se syvemmistä yhteiskunnallisista rakenteista? Sukupuoleen perustuvat stereotyyppit ja ennakkoluulot ohjaavat yhä vahvasti uravalintoja ja palkkatasoa. Mitä me liittona voimme tehdä asian eteen? Vaikuttamistyötä on jatkettava. Voimme neuvotella parempia peruspalkkoja naisvaltaisille aloille ja nostaa tietoisuutta palkkatasa-arvon merkityksestä. Yhtenä esimerkkinä matkailu, joka hoidetaan ehkä kuljetuksia lukuun ottamatta PAMilaisten tessien alla. Matkailuvienti tuo Suomeen noin viisi miljardia euroa vuodessa, eli jos hallitus haluaa neuvotella vientivetoisesta palkkamallista, siinä pöydässä pitää myös olla PAMilaisilla vankka edustus. Voiko aidosti olettaa sukupuolten tasa-arvon eri ammattialojen kesken kaventuvan, jos maan ylimpiä poliittisia johtajia kutsutaan esimerkiksi eduskunnan puhemieheksi? Uskontokuntien kirkkoherran viroista puhumattakaan. Nämä nimikkeet viestivät, että tietyt johtotehtävät ovat ensisijaisesti miesten töitä. Myös duunariammattien nimikkeillä on merkitystä. Kalustemies, varastomies ja muut vastaavat nimikkeet ohjaavat sukupuolittuneisuuteen ja luovat esteitä työelämän tasa-arvolle ja asenteiden korjaamiselle. Eikä sovi unohtaa pääluottamusmiestä, joka on lakitermi ja täytyy muuttaa eduskunnassa, mutta voisimme siinäkin olla liittona aloitteellisia. Lopuksi Juopperi nosti esille liiton roolin virkistysmahdollisuuksien tarjoajana. Liiton tulisi avata ja tehostaa lomaosakkeidensa tarjontaa ja luoda alusta liiton osastojen omistamille loma-asunnoille, jotta jäsenistöllemme helpottuisi löytää palvelujen äärelle ja siten lisätä myös edullisia lomailumahdollisuuksia. Yhdessä me voimme rakentaa tasa-arvoisemman yhteiskunnan, jossa palkka ei riipu sukupuolesta. Vain yhdessä olemme vahvempia!

Minna Ropponen-Korhonen (Itä-Suomi) kertoi elämänsä hirveimmistä jäsenhankintapäivästä 19.3., jolloin samaan aikaan oli Painava syy -toimet päällä. Ropponen-Korhonen kertoi kohdanneensa jäsenhankinnassa yrittäjän, joka halveksui ay-liikettä ja PAMia: ”Ay-liikkeen pitäisi kuolla, ay-liike on kaapannut vallan Suomessa, demokraattisesti valittua eduskuntaa ja sen päätöksiä pitäisi kunnioittaa miksi ay-liike ei tee niin, maanpetturit, en koskaan palkkaa liitton kuuluvia työntekijöitä jne. Ropponen-Korhonen koki niin kovan ryöpytyksen, että poistui paikalta todeten yrittäjälle, että ”oikeudet ne on työntekijälläkin ja toivottavasti minun ei koskaan tarvitse olla sinun palkkalistoilla”.

Minna Ropponen-Korhonen (Itä-Suomi) kysyi, onko meille tulossa ”otan työn vastaan omilla ehdoilla” -ajanjakso? Hän kertoi oman kokemuksen nuorten työhakemuksista, joissa on paljon erilaisia vaatimuksia. Työaikaan liittyvät rajoitukset, pitää päästä festareille, iltavuoroja ei olla valmiita tekemään, kesätyöstä pitää saada lomaa, työtä pitäisi saada tehdä etänä ja jopa ulkomailta käsin. Toisena asiana hän nosti esiin nuorten uupumuksen. Miten se voi olla mahdollista? Eikö nuorille työn tekeminen merkitse samaa kuin omalle ikäpolvelleni?

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Eikö tavallinen arki houkuttele? Ropponen-Korhonen korosti, ettei halua väheksyä nuoria työelämässä. Nuoret tietävät hyvin omat oikeutensa, mutta velvollisuuksiaan vähemmän. Onko meille muodostumassa ns. uuden ajan nuorten työmarkkinat? Mitä tapahtuu, kun tämä sukupolvi menee ajassa eteenpäin? Millaisia työntekijöitä tai esihenkilöitä heistä kasvaa? Vai onko niin, että meidän vanhempien työntekijöiden tulisi olla ymmärtäväisempiä ja muistaa, että tulevaisuus on nuorissa emmekä me voi vaikuttaa siihen millaiseksi työelämä muotoutuu?

Marina Kojo (Häme-Kaakkois-Suomi) kysyi, onko Suomi enää maailman onnellisin maa, jos maan hallituksen heikennystoimet toteutuvat? Reaaliensiot ovat kymmenen vuoden takaisella tasolla ja tätä ei pelkästään inflaatio selitä. Palkansaajaliike on ollut maltillinen ja vastuullinen palkkaratkaisuissa. Kiitoksena tästä Suomena hallitus kiristää työehtoja ja sitä kautta alentaa palkkoja. Pidetään huoli siitä, että on onni syntyä Suomeen jatkossakin!

Arvo Mäkilä (Lounais-Suomi) kertoi havainneensa omalla työpaikalla, että työnantaja haluaa joustoa yhä enemmän omaan suuntaan. Varoituksia tulee odottamatta ja yhä enemmän, usein liian pienistä asioista. Sama ilmiö on kasvanut muillakin pamilaisilla aloilla. Tällainen toiminta työnantajalta vaikuttaa tyrannimaiselta ja provokatiiviselta. PAM haluaa yhteiskuntarauhaa ja vakautta. Olisi siis hyvä tuoda julkiseen keskusteluun haluammeko tällaisten työkulttuurin. Jonkinlainen raja direktiolla on oltava, Mäkilä sanoi.

Milla Sundell (Itä-Suomi) puhui kilpailutuksesta. Hän totesi, että ostaessamme tuotteita tai palveluita, teemme samalla arvovalintoja. Suosimme kotimaista, lähituotteita tai ympäristöystävällisesti tuotettuja tuotteita? Meitä kannustetaan kuluttamaan vastuullisesti ja kuluttajan vastuuta tuleekin korostaa. Mutta korostetaanko vastuuta tarpeeksi, kun tuotteen tai palvelun ostaa yritys, kunta tai kaupunki? Sundell pohti asiaa siivouspalveluiden osalta.

Siivous on tärkeä tukipalvelu monelle yritykselle, kunnalle ja kaupungille ja se on myös vahvasti kilpailutettu. Siivoustyötä ei voi jättää tekemättäkään, silti se palvelu, josta usein halutaan selvittää mahdollisimman halvalla. Juuri halvalla ostaminen tarkoittaa yleensä sitä, että palvelussa on jotain pielessä. Aikoinaan käytiin keskustelua siitä, että kenenkään ei pitäisi ostaa alle kuuden euron pitsaa, koska alhainen hinta kertoo siitä, että yrityksessä kierretään veroja tai poljetaan työehtoja. Tällaista keskustelua Sundell toivoi käytävän myös siivousalasta.

Sundell muisteli Helsingin Sanomien juttua kesältä 2020, joka käsitteli siivousalalla tapahtuvaa riistoa, etenkin maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden kohdalla. Espoon kaupunki oli ostanut siivouspalvelun yritykseltä, joka tarkoituksella palkkasi huonosti suomea osaavia ihmisiä ja piti heitä ihmiskauppaamisissa oloissa. Espoo on Suomen toiseksi suurin kaupunki. Tällaiselta toimijalta voisi odottaa vastuullisuutta. On huolestuttavaa, että näin isot tahot jäävät kiinni tällaisesta toiminnasta, Sundell sanoi.

Sundell kertoi myös yliopistosta, joka osti siivouspalvelun yritykseltä, joka kiinteistöpalvelualan työehtosopimusneuvotteluiden aikaan yritti härskein tempuin rikkoa lakkoa. Se osoitti epäkunnioitusta työntekijöiden työtaisteluoikeutta kohtaan. PAM julisti yrityksen hakusaartoon. Toivoisi, että palveluita ostava taho laittaisi puntariin myös tällaiset asiat palveluntuottajaa valitessaan.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Siivousalan arvostus näkyy alan alhaisissa palkoissa ja siinä, että palkankorotukset ovat olemattomat miltei joka TES-kierroksen jälkeen. Keskustelua alan työehdoista ja arvostuksesta käydään pääasiassa työnantajien ja työntekijöiden kesken, mutta keskustelusta unohdetaan siivouspalveluita ostavat tahot. Niin kauan, kun asiakkaat eivät ole valmiita maksamaan siivouksesta kunnon hintaa, niin kauan alan palkat ja arvostus pysyvät matalana.

Alalla on myös vastuullisia asiakkaita ja vastuullisia yrityksiä. On tahoja, jotka ovat valmiita maksamaan laadusta. Siivoustyön piirissä tapahtuvan riiston ja asiakkaiden vastuun pitäisi olla enemmän esillä ja sitä pitäisi voida tehokkaammin säädellä. Siivouspalveluita ostavien tahojen tulisi ymmärtää, että heilläkin on rooli siivoojien työehtojen toteutumisessa ja kehittämisessä ja alan arvostuksen lisäämisessä.

Venla Männistö (Itä-Suomi) puhui yksin työskentelevistä myyjistä, joiden pitäisi olla samaan aikaan kassalla, tyhjentämässä pullokonetta, siivoamassa rikkoutuneita tuotteita myymälän lattialta, purkamassa kuormaa, antamassa postipakettia ja vielä samaan aikaan joku varastaa jotain. Asiakkaat ovat kiukkuisia ja myyjällä turvaton olo. Vartijoita ei useinkaan ole paikalla. Vartiointia olisi lisättävä. Myyjien erityisosaaminen esimerkiksi Veikkaus, Posti ja Matkahuolto -palvelut pitäisi näkyä palkkauksessa. Männistö toivoi, että nämä kentän terveiset menevät eteenpäin neuvottelijoille.

Satu Lindström (Valtakunnallinen) puhui rahapelaamisen muutoksista Suomessa. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että rahapelaaminen Suomessa tulisi avata osittaiseen monilupajärjestelmään vuoden 2026 alusta. Arviot vuosittaisesta ulospelaamisesta liikkuvat 500–600 miljoonan euron välillä, pelaamisen haittakustannusten jäädessä kuitenkin Suomen ja suomalaisten maksettavaksi. Jotta kuilu suomalaisen ja ulkomaisen pelaamisen välillä saataisiin kavennettua, on varmasti järkevää uudistaa rahapelaamista. Mutta mitä tapahtuu meille, jotka työskentelemme Veikkauksen pelien parissa asiamiesmyynnissä ja omissa pelisaleissa?

Tämänhetkisen arvion mukaan muutos nykyiseen on se, että lisensijärjestelmään siirtyisivät Veikkauksen nykyisistä kivijalassa pelattavat pelituotteet ja ainoastaan netin puolella pelattavaksi jäisi urheiluviedonlyönti. Arviolta 50 yritystä hakisi lisenssiä. Pelisalien ja asiamiesmyynnin paikoissa pelattaisiin tulevaisuudessa vain peliautomaatteja, arvontapelejä, Toto-pelejä ja arpoja. Veikkauksen toimitusjohtaja on sanonut henkilöstön infotilaisuudessa, että omat pelisalit ovat osa tuoteportfoliota, niin kauan kuin ne ovat kannattavia. Kannattavuustavoitteet on asetettu melko korkealle. Jos ei tule tavoitteen mukaisesti rahaa, sitä ei nähdä kannattavana, vaikka saavutettu liikevoittoprosentti olisikin minkä tahansa yrityksen vertailussa huippuluokkaa. Samanlaisin perustein vuonna 2019 lopetettiin 50 vuotta Suomessa jatkunut ravintoloiden kasinopelipöytätoiminta. Laittomien pokeripaikkojen määrä on kasvanut viime vuosina. Ainoat lailliset pelipöydät Suomessa on enää Helsingin Kasinolla.

Peliautomaattien määrä on viime vuosien aikana tippunut melkein 20 000 kappaleesta alle 9 000 kappaleeseen. Pelaaminen on vähentynyt vastuullisuustoimenpiteistä ja korona-ajan sulkutoimenpiteistä johtuen. Veikkauksen asiamiesmyynnin kumppanit miettivät tarkkaan mikä on järkevää ja kannattavaa. Pitääkö palveluntarjonnassa muutama automaatti vai käyttää tila esim. postipakettilokeroihin.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Palvelut siirtyvät yhä enemmän sähköiseen muotoon ja osa perinteisestä face to face -palvelusta vain poistuu. Rahapelaaminen, ei ole välttämättömyyshyödyke ihmisille ja koska siihen voi liittyä riippuvuussairaus, niin rajoittavia toimenpiteitä on ollut pakko tehdä, mikä on näkynyt selkeänä Veikkauksen pelien pelaamisen laskuna.

Vastuullisuustoimenpiteet ovat hyväksi silloin, kun ongelman kanssa painiva on saanut siihen apua. Valitettavasti meidän vastuullisuustoimenpiteidemme kokonaisuus on myös siirtänyt sitä pelaamista ulkomaille. Nyt ajatus pelituotteiden jakamisesta monopoliyhtiön ja lisenssiyhtiön välillä aiheuttaa päänvaivaa. Millä keinoin pystytään pitämään monopolin tuotteiden pelaamisen sillä tasolla, että pelisalit ja asiamiesmyynnin pelipisteet säilyvät vielä tulevaisuudessa? Vai pitäisikö vapauttaa kaikki pelaaminen lisenssijärjestelmään? Voisi tulla hyviä työtarjouksia, mutta oletettavasti myös haasteita, kun yhtälöön otetaan Suomen hallituksen suunnitelmat. Kaikki yritykset tuskin kilpailisivat kilpailisi työmarkkinoilla samoilla ehdoilla, Lindström arveli.

Tomi Törmä (Keski-Suomi-Pohjanmaa) muisteli menneitä ja arvioi tulevaa.

Hän totesi, että ilmapiiri politiikassa ja kansan keskuudessa on viime aikoina ollut riitaisaa. Viime syksystä alkaneet poliittiset lakot ovat jatkuneet viime aikoihin asti, joista viimeisimmät olivat kestoaltaan pisimmät. Hallituksen ajamat uudistukset ja heikennykset vaikuttavat entisestään heikoimmassa asemassa olevien, myös palvelualojen työntekijöiden sekä työttömien elämään ja tulevaisuuteen. Nyt edessä olevia työelämän sekä työttömyysturvan muutoksia ei olla aiemmin Suomessa koettu eikä nähty. Tämän seurauksena luokkaerot vain kasvavat.

Viimeisimpien lakkojen aikana oli myös kansan keskuudessa havaittavissa riitaisaa ja julmaakin keskustelua. Yhteiskunnan polarisoituminen tarkoittaa sitä, että ihmiset alkavat riidellä yhä useammin asioiden sijaan. Törmä kysyi, haluaako maan hallitus tätäkin heikennyksien ja leikkauksien lisäksi?

Hallitus pitää työmarkkinoiden toimintaa yritysjohton tehokkuuden ja tuottavuuskehityksen suurimpana rajoitteena. Hallituksen kannalta vain on piinallista, että 1900-luvun lopulla työmarkkinoiden nykyistä selvästi keskitetympi toiminta ei estänyt Suomen tuottavuuden nopeaa nousua. Loppujen lopuksi Suomi on pieni maa, jossa yksittäisen hyvän poliittisen johtajan tai yritysjohton päätökset vaikuttavat paljonkin koko talouteen. Törmä pohti, olisiko yritysjohtajien myös katsottava peiliin ja mietittävät miksi sijoitukset jäävät vähiin ja mitä se kertoo yritysjohtajiemme tasosta.

Katri Ranula (Lounais-Suomi) puhui työmatkakuluista. Kaikki työntekijät eivät asu työpaikan välittömässä läheisyydessä ja heidän on kuljettava töihin omalla autolla julkisen liikenteen puuttuessa. Työtunnit on jaettu tasaisesti viikon jokaiselle päivälle. Esimerkkinä työntekijän sopimus on keskimäärin 15 tuntia viikossa ja työnantaja nostaa sopimusta tunnilla viikossa, jolloin hän saa 16 tuntia viikossa. Tämä aiheuttaa sen, että työnantaja teettää kolmen viisi tuntisen työpäivän sijasta neljä neljän tunnin vuoroa. Työmatkakustannukset nousevat kohtuuttomasti työtunteihin verraten. Orpon-Purran hallituksen päätös nostaa työmatkakulujen omavastuuosuutta, edellä mainitut kustannukset rasittavat entisestään työntekijöiden lompakkoa. Olisiko ratkaisu, että työnantaja maksaisi jatkossa työntekijän työmatkakulut, jospa sillä keinolla alkaisi myös järkevämpi suunnittelu työpäivien pituudeksi ja työtuntien sijoittamisella viikkoon, kysyi Ranula.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Katri Ranula (Lounais-Suomi) pohti miten jaksaa työssä, kun vapaapäivät eivät ole vapaapäiviä? Hän kertoi kohtaavansa työssään osa-aikaista työtä tekeviä, jotka ovat todella uupuneita jatkuvaan päivystämiseen siitä, olisiko tänään jo tarjolla lisätyötä, jotta toimeentulo olisi turvattu seuraavassa tilissä. Vapaapäivän aamuna puhelimeen asennettu sovellus kilahtaa ja on noustava ylös tarkistamaan viestin sisältö. Joko jo olisi tarjolla lisää työtä? Nopea pitää tietenkin olla, jotta työvuoron saa napattua itselleen.

Työsopimukseen on kirjattu keskimäärin tehtävät tunnit viikossa ja ne eivät päästä huimaa. Työnantaja odottaa työntekijän kuitenkin olevan käytettävissä jatkuvasti. Sopimukseen tunteja ei kuitenkaan haluta kirjata, vaan vuodesta toiseen tehdään erilaisia korottavia määräaikaista sopimuksia sesonkien ajaksi. Orpon-Purran hallituksen ajatukset kokoaikatyöstä ovat täysin ristiriidassa kaupan alan työsopimusten kanssa.

Osa-aikaiset ovat pakotettuja työskentelemään useammalle työnantajalle. He yrittävät riipiä kasaan elämiseen riittävät työtunnit sieltä, missä niitä vain on tarjolla. He joustavat ja yrittävät siirtää omia menoja, jotta vain saisivat elämiseen riittävän palkan kasaan. Kuormitusta lisää osaltaan myös siirtymäajat työpaikkojen välillä. Osa-aikaisen pitää ehtiä seuraavaan paikkaan ajoissa tekemään muutaman tunnin työvuoron. Onko osa-aikaisella tarpeeksi lepoaikaa? Ei välttämättä ole. Päivät venyvät usein todella pitkiksi, kun lasketaan yhteen työtunnit ja siirtymäajat.

Lotta Alaye (Pirkanmaa) puhui PAMin nuorista. Tämän kevään aikana nimi PAMin nuorisopaneelille on vaihtunut ja uusi nimi on ”PAM nuoret”. Idea nimen vaihtokseen tuli nuorilta itseltään. Nimenmuutos on hyvä asia, koska paneeli -sana antoi täysin väärän kuvan toiminnastamme, Alaye sanoi. Nimenmuutos madaltaa nuorten valmiiksi jo korkeaa kynnystä lähteä toimintaan mukaan.

Kun nuori jäsen liittyy PAMiin, hän liittyy automaattisesti alueeseen sekä omaan ammattiosastoon, mutta PAM nuoriin täytyy kuitenkin liittyä erikseen. PAMin nettisivuilla on esitelty valtakunnallista nuorten toimintaa. Sivuilla on linkki lomakkeeseen, jonka kautta toimintaan liitytään mukaan. PAM nuorissa on korostettu sitä, että toimintaan voi osallistua juuri niin paljon kuin pystyt ja haluat. Alaye kysyi, mikä on syy sille, että valtakunnalliseen toimintaan täytyy liittyä mukaan erillisellä lomakkeella? Haluammeko rajata ns. aktiivit omaksi porukaksi, jos kuitenkin kaikki osallistuminen koulutuksiin ja tapahtumiin on täysin vapaaehtoista, aivan kuten alueilla ja ammattiosastoissakin? Nykyisellä toimintamallilla emme voi mitenkään varmistaa sitä, että nuoret jäsenet löytäisivät vielä tien PAM nuorten toimintaan.

Alaye nosti esiin Howspacen käytön PAM nuorissa. Hänen mukaansa Howspace on alun perin tarkoitettu kokoustyöskentelyyn, eikä PAM nuorissa järjestetä sellaisia kokouksia, jotka edellyttäisi Howspacen käyttöä. Olisiko siis syytä miettiä käytännöllisempää alustaa Howspacen tilalle nuorten pamilaisten käyttöön?

Alaye kertoi vielä esiin nousseen keskeneräisen idean: teemavuodet PAMissa. Teemavuonna voisi pistää ekstrapaukkuja johonkin tiettyyn asiaan tavoiteohjelmassa. Yhtenä teemana voisi olla PAMin nuoret. PAM hakee säännöllisesti syksyä varten työelämätiedottajia. Voisiko ajatella myös Sessulle, nuorten toiminnasta vastaavalle, työparia tällaiseen määräaikaiseen projektiin PAM nuorten toiminnan panostukseen, mikäli vakituiseen pestiin ei ole mahdollisuutta?

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Christa Pessi (valtuuston 1. varapuheenjohtaja, Helsinki-Uusimaa) puhui ammattiosaston roolista ja toiminnasta. Hänen huolenaiheensa liittyi siihen, miten osastoissa hoidetaan asioita. Ovatko säännöt ja ammattiosaston tarkoitus kirkkaana ihmisten mielessä, kun lähtevät luottamustehtäviin ammattiosastolle johtokunta työhön? Yhteistyön haasteet ilmenevät epäasiallisena kohteluna tai huonon yhteishenkenä.

Pessin mielestä ammattiosaston toiminnan tulee olla linjassa PAMin strategian kanssa. Strategiaan kirjatut arvot ovat rohkeus, avoimuus ja arvostus. Avoimuus on kirjattu strategiaan mm. näin: Arvostamme ja kunnioitamme toisiamme tasavertaisina yhteisön jäseninä. Kehumme ja kiitämme sekä kannustamme toisiamme. Jokainen työ on arvokasta ja erilaisuus rikastaa meitä. Avoimuus tarkoittaa meille luottamusta toisiimme, valmiutta puhua kaikista asioista sekä kehittävän palautteen antamisesta. Otamme muiden ajatukset ilolla ja uteliaisuudella vastaan sekä jaamme osaamistamme. Emme oleta.

Ammattiosastot tekevät äärimmäisen tärkeää työtä jäsenten eteen ja ilman osastoja jäisi jäsenille tarkoitettu toiminta vähäisenlaiseksi. Ammattiosaston ja myös valtuuston tulisi olla esimerkillinen elin, missä epäasiallista kohtelua ei hyväksytä, vaan kaikkien ajatukset ja mielipiteet otetaan huomioon ja keskustellaan rakentavasti.

Osastoissa olisi hyvä pohtia toimintatapaohjeet tukemaan toimintaa, jos yhteistyö ei suju tai siihen tarvitaan apua. Tai, jos koet jonkun kohtelun olevan epäasiallista, että miten siihen voisit vaikuttaa. Pessi toivoi tähän PAMista ohjeistusta ja apua. Hän kehotti ammattiosastoja ottamaan asian puheeksi ja yhteistyössä kirjoittavan toimintaohjeet, joihin jokainen johtokunnan jäsen sitoutuu ja käy ohjeistuksen läpi ammattiosaston tapahtumissa. Häirintäyhdyshenkilö olisi hyvä nimetä myös ammattiosaston tilaisuuksissa. TSL järjestää asiaan liittyvää koulutusta.

Suurella osalla ammattiosastoja on jäseninä eri tehtävissä olevia luottamushenkilöitä. Me vaadimme työnantajilta hyvää käytöstä työntekijöitä kohtaan. Samaa tulee vaatia jokaiselta johtokunnan jäseneltä tai jäseneltä tapahtumissa ja koulutuksissa. Epäasiallista käyttäytymistä ei tule hyväksyä missään tilanteessa. Ei myöskään PAMin henkilökuntaa kohtaan. Kemat eivät aina kohtaa, mutta asiallinen tulee aina olla ja asiat tulee hoitaa asioina. Tilanteisiin tulee myös puuttua. Puuttumattomuus on myös asioiden hiljaista hyväksyntää.

Aktiivinen ammattiosasto tekee esityksiä, antaa lausuntoja ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen ja alueelliseen päätöksentekoon jäsenten ja heidän edustajiensa työ- ja elinolosuhteita sekä asemaa koskevissa kysymyksissä ja edistää työelämän tuntemusta ja yhteiskunnallista tietoisuutta, yhteisvastuuta ja ammatillista osaamista. Asioihin keskittymällä pysymme asian ytimessä, eli jäsenten edunvalvonnassa ja työelämän kehittämisessä, erityisesti tässä haastavassa ajassa. Meillä on mahdollisuus vaikuttaa isosti työelämään, tehdään se huolella ja yhdessä! Liitto on sen jäsenet!

Esa Hoppendorff (Lounais-Suomi) puhui uusista työntekijöistä. Kun uusi työntekijä tulee taloon ja tulee jännittävä hetki, kun työsopimusta kirjoitetaan. Työntekijä ei aina tiedä oikeuksiaan ja osaa vaatia, mitä työsopimukseen pitää kirjata. Hoppendorff on havainnut, että työnantaja yhä useammin kirjaa sopimukseen ”tarvittaessa töihin kutsuttava”. Tällainen kirjaus sopii esim. opiskelijalle, joka oikeasti tekee töitä opiskelun ohella silloin tällöin. Mutta tällainen sopimus kirjoitetaan myös silloin, kun tarvittaessa töihin kutsuttavan kriteerit eivät täyty.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Kun työntekijä tekee lähes täysillä tunneilla ja on jatkuvasti työvuorolistaan merkittynä, silloin työntekijä ei voi olla tarvittaessa töihin kutsuttava, jollei sitä itse nimenomaisesti halua, Hoppendorff totesi. Kipan työehtosopimukseen tuli uutena kohtana tuntitarkastelu, jonka perusteella työntekijä voi pyytää työtuntien toteutumisen tarkastelua ja tarvittaessa vaatia sopimuksen päivittämistä. On kirjattu myös, että työntekijän pitää itse pyytää tuntitarkastelua. Tätä harva työntekijä edes tietää. Työnantaja käyttää usein väärin tarvittaessa töihin kutsuttavan sopimusta. Esimerkkinä kun työntekijä sairastuu ja hänelle ei tarjota enää sairasajalle tunteja, eli työnantaja noukkii rusinat pullasta tällaisen sopimuksen turvin.

Hoppendorff ehdotti, että työsopimusta allekirjoittaessa kutsutaan luottamusmies paikalle ja hän voi esittää sopimuksen sisältöön liittyviä kysymyksiä ja opastaa uutta työntekijää sopimuksen teossa. Samalla saadaan työntekijän jäsenasiatkin saatettua kuntoon.

Lilli Kilpinen (Pirkanmaa) nosti puheessaan esiin luottamushenkilöiden aktivoinnin ja kertoi, että hänen ammattiosastossaan oli tänä vuonna otettu teemaksi kontaktoida kaikki osaston luottamushenkilöt puhelimitse ja saada heidät tapaamiseen toimistolle. He onnistuivat saamaan lähes kaikki luottikset mukaan. Heille on kerrottu tarkemmin liitosta ja osastosta, eduista, kouluttautumisesta ja mahdollisuudesta saada tukea luottamustehtävän hoitoon. Johtokuntalaiset ovat heidän tukenaan, koska me kaikki toimimme työpaikoillamme luottamustehtävissä eli olemme heidän kollegojaan, Kilpinen kertoi. Heille on myös kerrottu, että osasto palkitsee luottamushenkilöiden perus- ja jatkokursseille osallistujia 100 euron stipendillä. Nämä tilaisuudet ovat olleet todella hedelmällisiä. Jatkossa uudet luottamushenkilöt tulevat rohkeammin tapahtumiin ja se kannustaa heitä kertomaan osaston eduista myös työkaverilleen ja houkuttelevat näin uusia jäseniä toimintaan mukaan samalla saaden mahdollisesti liittoonkin uusia jäseniä. Kilpinen kannusti kaikkia ottamaan rohkeasti yhteyttä oman osaston luottamushenkilöihin, jos tapa ei ole vielä käytössä.

Mikko Ruokonen (hallituksen jäsen, Helsinki-Uusimaa) totesi, että 18.5. oli merkittävä päivä, kun siirryimme pohjoismaisesta hyvinvointiyhteiskunnasta kohti diktatuuria ja kehitysmaita. Lakko-oikeuden rajoitukset astuivat silloin voimaan. Se ei onneksi tarkoita sitä, ettemme enää voisi käyttää punaisia liivejä. Niille varmasti löytyy käyttöä tulevilla tes-kierroksilla. Ruokonen pyysi, että valtuusto pitäisi hiljaisen hetken lakko-oikeuden muistolle.

Sauli Isokoski (Keski-Suomi-Pohjanmaa) muistutti EU-vaaleista ja äänestämisen tärkeydestä. Ennakoäänestys alkaa ensi viikolla. Aiemmissä vaaleissa äänestysprosentti jäänyt alhaiseksi ja nyt on paikka näyttää ja joukkovoimalla saadaan asioita aikaiseksi. Nyt pitää saada sellainen vaalitulokset, joka antaa viestin maan hallitukselle, ettei tällainen peli enää vetele. Kehottaa ihmisiä äänestämään, koska vain äänestämällä voi vaikuttaa, Isokoski sanoi. EU-parlamentissa tehdään suomalaisillekin tärkeitä päätöksiä.

Petri Ylä-Jääski (Häme-Kaakkois-Suomi) totesi olevansa uusi valtuustossa ja kiitti, että on saanut olla mukana monissa mielenkiintoisissa keskusteluissa ja oppinut paljon uutta. Hän kertoi arvostavansa valtuustossa olevia konkareita. PAM tekee paljon hyvää työelämäasioissa, mutta silti osa suomalaisista vielä luulee, että olemme yrittäjiä vastaan. Me haluamme tietenkin yritysten menestyvän, jotta ne voisivat huolehtia työntekijöistään paremmin. Olemme yhdessä onnistumisen puolella. Tätä kannattaisi tuoda enemmän esille, Ylä-Jääski sanoi.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Maria Juntunen (Helsinki-Uusimaa) totesi, että EU-vaaleissa äänestämällä käytämme demokraattista oikeutta vaikuttaen Euroopan tulevaisuuteen ja meidän kaikkien yhteiseen tulevaisuuteen. Kuka puolustaa etujasi unionissa tai ketkä päättävät uuden lainsäädännön sisällöstä? EU:ssa on työelämässä yli 240 miljoonaa työntekijää ja EU:n työnlainsäädännöstä on monille kansalaisille suoraa hyötyä työelämään. EU-alueella on meillä kaikilla tiettyjä vähimmäisoikeuksia mm. työterveyteen ja turvallisuuteen, naisten ja miesten yhtäläisiin mahdollisuuksiin, työoikeuteen jne. Toki pitää muistaa, että osa on sovittu kansallisessa lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa vieläkin paremmin, Juntunen muistutti.

Juntunen kertoi pyytäneensä eräältä EU-vaali ehdokkaalta kommentin tuleviin vaaleihin liittyen: ” Oikeistohallitus on näyttänyt meille, mitä se voi saada työmarkkinoilla aikaiseksi yhdessä vuodessa. Meidän on estettävä samanlainen kehitys Euroopan Unionissa. Työntekijöiden oikeuksien turvaaminen on nyt tehtävä EU:ssa. Vain vahva Eurooppa voi tuoda meille turvaa”. Käyttäkää siis äänioikeuttanne ja valitkaa viisaasti. Mitä useimmat meistä äänestävät, sitä vahvempi demokratia, Juntunen sanoi.

Suvi Röntynen (valtuuston 2. varapuheenjohtaja, Pohjois-Suomi) totesi, että inhimillisyys on toisen ihmisen arvostamista, kunnioittamista, loukkaamattomuutta ja hienotunteisuutta. Nämä toimivat meidän monen toiminnan taustalla, jotka asiakaspalvelussa työskentelevät. Mutta arvostetaanko tällaista asiakaspalvelu enää? Tarvitaanko sitä? Röntynen kysyi. Kaupan alalla on itsepalvelukassat jo arkipäivää pienemmässäkin kaupassa. Pikaruokaravintoloissa ruuat tilataan sovelluksella tai automaateista. Hotelleihin voi kirjautua sovelluksella ja siivousrobotit ajelevat pitkin käyttäviä. Trendi robottitarjoilijoista ja digitaalisatiosta etenee jatkuvasti myös muihin kuin pikaruokaravintoloihin. Tämä on merkittävä keino säästää työvoimaa.

Wolt-ravintolat ovat yksi uudehko toimintatapa. Keittiössä on kokki, joka valmistaa ruokaa, jopa useamman brändin alla ja asiakkaat tilaavat Woltilla annoksen lähetin toimittamana. Hakaniemessä on myös lounasravintolakompleksi, jossa samassa tilassa on viisi ravintolaa, mutta ei yhtään tarjoilijaa, annokset tilataan sovelluksella.

Invididualismi, maailmankatsomus, joka arvostaa yksilöä yhteisön edelle. Onko tämä suuntaus, joka vaikuttaa myös ravintola-alaan? Eikö siis kukaan enää mene pubiin ja istahda juttelemaan baarimikon kanssa? Ammattitaitomme rapistuu, asiakaspalvelua ei enää arvosteta. Eikö maailma enää tarvitse tarjoilijaa? Eikö ihminen ihmistä?

Tämä muuttaa taas kerran palvelualojen työtä ja myös liiton potentiaalista jäsenmäärää. On varmasti selvää, että tarjoilijat eivät katoa kaikista ravintoloista, mutta tämä muuttaa suuresti monien ravintola-alan ammattilaisten työtä. Mara-alan työstä tulee yksinäistä. Kokki vielä tarvitaan, robotti ei vielä pihviä paista, kohta varmaan senkin. Työstä tulee myös entistä turvattomampaa.

Mitä me tälle voimme tehdä? Yhteiskunnassa voimme vaikuttaa asiakkaina vaatimalla palvelua, valitsemalla ravintoloita, jossa annoksen voi tilata ihmiseltä eikä robotilta. Tiedämme kuitenkin, että tämä tuskin trendiä muuttaa. Mutta enhän toki tiedä, onko muutos välttämättä edes huono, Röntynen pohti. Pääsemme pä eroon yhdestä palvelualojen murheenkryynistä, matalapalkkaisesta, huonosti johdetusta ja heikosti perehdytetystä pikaruokaravintolan kassatyöstä. Vai pääsemmekö? En tiedä, minä kyllä kaipaen inhimillistä

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

asiakaspalvelua, Röntynen sanoi. Kiitokset siis ihmisille ja inhimilliselle asiakaspalvelulle ja asiakaspalvelijoille.

Lea Lunden (Pirkanmaa) pohti mikä on varaluottamusmies ja mikä on heidän roolinsa? Onko se vain se, kuka hävisi vaalit? Vai joku, kuka oli kiva saada, että voi lomailla rauhassa. Vara on oikeasti tarpeellinen henkilö, joka pitäisi olla lähes samoilla oikeuksilla kuin varsinainen luottamusmies.

Luottamusmiessopimuksessa ei tällä hetkellä kerrota riittävän selkeästi, millaiset oikeudet varaluottamusmiehellä on. Tarkan määrittelyn puuttuminen voi joidenkin työnantajien mielestä tarkoittaa sitä, että tuuraajaa ei tarvita varsinaisen poissaolon ajaksi. Toki silloin kun pitää tehdä työntekijöihin liittyviä vaikeita päätöksiä, on työnantajan "helppo" ottaa vara mukaan keskusteluun, kun vara valitettavan harvoin on ihan 100 % kartalla missä mennään, ellei varsinainen ole muistanut erikseen kertoa tärkeitä asioita. Jos varsinainen sairastuu, ei vara välttämättä automaattisesti saa korvauksia tai vapautusta. Vara ei saa teoriassa eikä usein edes käytännössä mitään tietoa työnantajan puolelta, jos varsinainen ei sitä hänelle jaa, tai hän ei virallisesti ole ilmoittanut työnantajalle, että vara hoitaa työt.

Työehtosopimus ei tällä hetkellä takaa sitä, että vara saisi mitään tietoa tai korvausta automaattisesti, jos ei ole siitä erikseen sopinut. Toki paikallisesti voi sopia toisin, mutta monellako työpaikalla näin on tehty? Lunden kysyi.

Nea Maluwa (Helsinki-Uusimaa) toi PAM nuorten ohjausryhmän kuulumiset valtuustolle. PAM nuorten ohjausryhmä on tehnyt kaksi aloitetta nuorten toimintaan, joista molemmat on ainoastaan merkitty tiedoksi. Aloitteet ovat menneet osasto 036:n kautta. Toisessa näistä hallitus mainitsee konkreettisten tavoitteiden puutteen, joka on tärkeä osaa kannusteosan kriteeristöä. Aloitteessa kuitenkin konkreettisenä mittarina on mainittu nuorten toiminnan järjestäminen. Tämä alleviivaa ongelmaa, joka nuoriin liittyvissä asenteissa on havaittu. Myös tietämättömyys eri osastojen tilanteesta nuorten toiminnassa käy erittäin hyvin selväksi.

Aloitteiden lisäksi ohjausryhmä on valmistellut vetoomuksen koskien mielenterveyttä ja liikuntaetuja, jota voisi mahdollisesti käyttää työpaikoilla, jotta työpaikoilla saataisiin mielenterveyspalvelut osaksi työterveydenhuoltoa ja liikuntaetu vahvistamaan niin psyykkistä kuin fyysistä jaksamista.

Nuorten toiminnasta on tullut hyvää palautetta ja kiitosta erityisesti siitä, kuinka ihmiset tuntevat itsensä tervetulleeksi nuorten toimintaan. Huhtikuun nuorten tapahtumassa oli mukana jälleen uusia nuoria ja muutama, joiden äidinkieli ei ole suomi. Heille käännettiin yhteistoimin puheita englanniksi ja heiltäkin palaute tapahtumasta oli erittäin positiivista.

Ohjausryhmänä toivomme, etteivät aloitteet jää vain tiedoksi, vaan että valtuusto ymmärtää mahdollisuutensa auttaa ohjausryhmää ja Sessua nuorten toiminnan kehittämisessä. Näin me voimme valtuustona tukea nuoria, Maluwa sanoi.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) totesi, että elämme suuressa muutoksessa. Nykyiset ja tulevat työelämän sukupolvet ovat isojen haasteiden edessä, mukaan lukien ammattiliitot. Erilaisia leikkaustoimia ja uudistuksia on lyöty jo läpi tai ne ovat maaliviivalla. Myös äärioikeiston huolestuttava nousu jarruttaa globaalia yhtenäisyyttä ja ihmisoikeuksien

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

edistämistä työelämässä. Tämä kehitys on pysäytettävä edustuksellisen demokratian nimissä, Helvola sanoi.

Helvola oli huolissaan nuorten vaikutusmahdollisuuksista, tulevaisuuden näkymistä ja siitä, miten nuoret voivat itse vaikuttaa asioihin.

Media täyttyy globaaleista konflikteista, mistä on tärkeää olla tietoinen, mutta samaan aikaan se vie palstatilaa kotimaan asioilta, niin etteivät nuoret keskity heitä läheisesti arjessa koskeviin asioihin. Tällöin heikennyksiä on merkittävästi helpompi viedä läpi vähin äänin. Näin on liian myöhäistä vaikuttaa päätöksentekoon. Siihen on tullava muutos. Tähän tehokeinona on PAMin medianäkyvyyden lisääminen. Samaan aikaan voisi myös harkita laajentamista sisäisen viestinnän ja muiden toimintojen, kuten jäsenrekryn osalta mm. mobiililustoille esimerkiksi sovelluksen muodossa. Edellä mainittua liittymistä ja viestintää koskeva yksinkertaistus madaltaisi kynnyksiä liittyä liittoon, samalla potentiaalisesti PAMin uutisvirran ja muun sisällön seuranta helpottuisi, sekä selkeentyisi mahdollisesti kasvattaen jäsensitovuutta.

Eryteisesti PAM tarvitsee lisänäkyvyyttä. Kaivataan uusia, tuoreita ja toimivia strategioita vahvassa yhteistyössä sidosryhmien ja muiden yhteistyötahojen kanssa, joilla saisimme erityisesti nuoria tietoiseksi liiton toiminnasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta yleensä, Helvola sanoi. Trendinä on ollut valitettavasti viime vuosina laskeva tietoisuus ammattiliittojen funktiosta vaikutuskanavana niin alaikäisten keskuudessa kuin myös työelämään siirtyvillä ja jo siellä olevilla. Eryteisesti painopisteenä yläkouluikäiset, minkä on muututtava, mikäli halutaan turvata PAMin tulevaisuus vahvana ja vaikutusvaltaisena yhteiskunnallisena organisaationa samalla, kun nostetaan tietoisuutta PAMista kasvattaen järjestäytymisastetta hakieksamme uutta verta jatkamaan hyväksi tunnettua sopimisen perinnettä paremman työelämän puolesta suomalaisille pohjoismaisten hyvinvointivaltioiden malliesimerkkinä kaikilla elämän osa-alueilla.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) puhui meneillään olevista työelämää heikentävistä lainsäädäntöhankkeista. Lakko-oikeuden rajaaminen ja sovittelijan toimivaltaan puuttuminen lainsäädännöllä on asioita, joiden kanssa ei oikein voi elää ja asioille on tehtävä jotain. Muutokset lakkolainsäädäntöön astuivat jo voimaan ja onneksi pystymme vielä vaikuttamaan omalla toiminnallamme työehtosopimukseen. Mutta jos lainsäädännöllä rajataan sovittelijan toimivaltaa, ei se enää ole sovittelua, vaan työnantajapuolen apukäsi. Lainsäätäjät pyrkii nyt tuhoamaan työmarkkinarauhan vaikeuttamalla sovinnon syntymistä. Emme vastusta sovittelija -instituutiota. Liittona haluamme rauhaa ja reilut työehdot kaikille ja tässä sovittelijalla on oma roolinsa, eikä se saa olla poliittinen. Pakarinen katsoi, että PAMilla tulee olla selkeä linjaus asiasta ulospäin. Voimme keskustella vientimallista ja meillä voi olla siihen näkemyksiä, mutta lakeja säätämällä meitä ei voida siihen pakottaa. Pakarinen palasi aiheeseen aloitteen id 3224 yhteydessä. Hän toivoi tukea asialle.

Laura Hyppölä (Helsinki-Uusimaa) puhui pelolla johtamisesta, joka vaikuttaa uudelta trendiltä työelämässä. Maan hallitus tekee kaikkensa, jotta työntekijän asemaa heikennetään siten, että meille saa tehdä mitä vaan ja kohdella miten vaan. Tämä on havaittavissa työpaikoilla. Kohtaako rikos ja rangaistus työpaikalla? Miten yrityksen arvot näkyvät myös silloin, kun työntekijä on tehnyt väärin ja työnantaja joutuu päättämään työsuhteen, millaiset asiat silloin vaikuttavat vaakakupissa? Työnantaja monesti sanoo itse virheen tehdessään, että sattuuhan näitä ja ovat sanoissaan ainakin kovin pahoillaan tapahtuneesta. Mutta harvemmin työnantajan virheitä on sanktioitu, vaan työnantaja maksaa ehkä hieman

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

sakkoa ja porskuttaa eteenpäin. Kun taas työntekijän rangaistus on työsuhteen loppuminen. Mikä on normaalin duunarin kohtuullinen rangaistus, purku vai irtisanominen. Tällaisesta asiasta tulee myös arvovalinta yritykselle.

Hyppölä pohti mitä tulee jatkossa tapahtumaan, kun hallitus poistaa #painavasy irtisanomisperusteesta? Miten meidän pitäisi varautua siihen, että irtisanomiset tulee lisääntymään, niin että luottamusmiehet eivät saa niistä tietoa vasta kuin jälkijättöisesti. Keskustelut saattavat tulla hyvinkin nopealla aikataululla ja moni työntekijä menee lukkoon, kun pitää mennä koppiin keskustelemaan. Eivätkä he aina ymmärrä, että saavat ottaa mukaan edustajan.

Kun työntekijä kertoo esihenkilölle, että kokee uupumusta, niin esihenkilö hienosti sanoo, että onpa hyvä, että tulit keskustelemaan, varataan sinulle aika työterveydestä, niin pääset pohtimaan asiaa. Seuraavaksi ollaankin työkykyneuvottelussa ja siitä seuraa jälkipalaveri, jossa työnantaja kertoo, että heidän on tehtävä oma velvollisuus ja suojeltava työntekijää. Ei ole oikein, että työ sairastuttaa, joten mitäs jos menisitkin muualle töihin...?

Meidän on pystyttävä torjumaan tämä työelämän kurjistaminen. Yhdessä parempaa.

Tuuli Elokannas (hallituksen jäsen, Lounais-Suomi) totesi, että yhteiskuntavaikuttaminen on välittämistä ja me välitämme pamilaisista. Siksi hän haastoi kaikki salissa olevat kertomaan pamilaisille jäsenille tulevasta EU-vaaleista kannustaen äänestämään. 190 000 jäsenestä jokaisella salissa olevalla olisi 1583 jäsentä/hlö, joille viestiä voisi viedä. Asiaista keskusteleminenkin on vaikuttamista ja meillä jokaisella on oikeus kertoa, mikäli olemme erimieltä ehdokkaiden arvomaailmasta perustellen omat kantamme. Ei pelätä politiikkaa, puhutaan turuille ja toreilla, Elokannas sanoi.

Päivi Vuorinen-Vilen (Pirkanmaa) puhui vuosi vuodelta heikkenevästä yhteistyöstä oman yrityksen luottamusmiesten ja työnantajan välillä. Työnantaja ohjeistaa esihenkilöitä, ettei luottamusmiehiin saa olla yhteydessä. Yrityksen johto ei kutsu luottamusmiehiä johdon ja henkilökunnan yhteisiin palavereihin perustellen, että luottamusmiehillä on jo tarpeeksi tietotaitoa. Eikö meidän juuri tarvitse olla työntekijöiden apuna ja tukena, kysyi Vuorinen-Vilen. Työnantajalta on tullut myös tieto, että pääluottamusmiehet ovat käyttäytyneet epäasiallisesti, mutta he eivät ole saaneet mitään selvitystä asiasta. Nyt on oltava kova, koska muuten ei pärjää. Onneksi meillä on muita pääluottamusmiehiä tukena. Yhdessä pärjäämme!

Anni Hasunen (Lounais-Suomi) puhui lähestyvistä alue- ja kuntavaaleista. Aluksi Hasunen kiitti eilistä valtuuston koulutusta ja viestintäjohtaja Timo Piironen kannustusta lähteä ehdolle alue- ja kuntavaaleihin. On erityisen tärkeää, että vaaleista puhutaan, koska kahdet vaalit toimitetaan samanaikaisesti, ja kahdessa vaalissa äänestäminen saattaa olla vielä meille äänestäjille epäselvää. Ilahduttavaa oli nähdä, miten monta kättä nousi, kun Timo Piironen kysyi, kuinka moni on jo asettunut ehdolle vaaleihin. Meistä jokainen on jo ainakin kerran tehnyt vaalityötä, kun olemme olleet ehdolla viime syksynä ehdolla PAMin liittokokousvaaleissa, joten varmasti vielä ne, jotka eivät nostaneet kättä asettuvat vielä ehdolle, Hasunen totesi.

Liittokokousvaaleissa osa ammattiosastoista tuki jäseniään vaalityössä rahallisesti, mutta ikävä kyllä osa ammattiosastoista ei tukenut jäsentensä vaalityötä ollenkaan. Tällaista ei pitäisi enää tapahtua, että pamilaiset jäsenet käyttävät muutenkin pienistä tuloistaan

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

kampanjointiin omia varojaan. Hasunen pyysi jokaista viestimään omaan ammattiosastoonsa, että pamilaisia alue- tai kuntavaaliehdokkaita tuettaisiin. Näistä osa saattaa vielä olla ehdolla eduskuntavaaleissa vuonna 2027.

Kun ammattiosastoissa tehdään toimintasuunnitelmaa ja talousarvioita vuodelle 2025, on varattava riittävästi budjettia kaksiin vaaleihin. Lisäksi Hasunen suositteli mainostamaan pamilaisia ehdokkaita jäsenille. Myös erilaisia muita toimia esim. vaalipaneeleita voi järjestää alueellisesti yhdessä toisen ammattiosaston tai SAK:n paikallisjärjestön kanssa. Vain taivas on rajana erilaisissa markkinointitoimissa, että pamilaiset jäsenet lähtevät äänestämään ja äänestävät myös pamilaisia ehdokkaita. Monihan jättää juuri sen vuoksi äänestämättä, kun ei tiedä ketä voisi äänestää.

Hasunen toivoi liitolta selkeää viestintää ja materiaaleja ammattiosastojen käyttöön.

Johanna Parjanen (Pirkanmaa) puhui oman puhelimen käytöstä työasioissa.

Myyjillä on ollut aiemmin täysin nollatoleranssi oman puhelimen käyttöön työajalla ja tämä on opittu ja pidetty itsestään selvänä jo pitkään. Nyt työnantaja on alkanut tarjota mahdollisuutta työasioiden tiedon välittämiseen erilaisten sovellusten välityksellä. Alkuun lisätyöt ilmoitettiin tekstiviestein, jolloin oli mahdollista soittaa ja varata lisätyövuoroja myös vapaa-ajalta. Whats App toi mahdollisuuksia työyhteisön ryhmien perustamiseen, jossa työvuoron vaihtoja tai muuta työhön liittyvää tai liittymätöntä voitiin jakaa ja keskustella. Sitten havahduttiin GDPR ja tietosuojaa -asioihin ja Whats Appin käyttö työasioissa kiellettiin. Teams otettiin käyttöön yrityksen pääasiallisena viestintämuotona. Työntekijöiden oli mahdollista ladata Teams myös omaan puhelimeen. Teamsiin viestejä paukkuu eri ryhmiin ja chatteihin jatkuvasti. Paikoitusmuutokset poissaolojen vuoksi voi tarkistaa Teamsista. Työvuorolistat siirtyivät Zenoptiin ja sitten Quinyxiin, nämä tarjosivat mahdollisuuden esittää työvuoro- ja vapaatoiveita ja kotisohvalta. Ongelmaksi alkoi muodostua se, että työhön liittyviä sovelluksia alkoi olla jo useampia, eikä muistia tai riittävän uutta puhelinta olekaan jokaisella. Tietoturvalta perustellaan MS Authenticator ja yritysportaalin lataamista, jolloin yritykselle annetaan oikeudet poistaa yritystä koskevat tiedot puhelimesta. Työaikaleimauslaitteet tulivat tiensä päähän ja tämä päätettiin korvata sovelluksella, jonka työntekijä voi halutessaan ladata omaan puhelimeen. Nousi epäily siitä, paikantaako työnantaja työntekijän henkilökohtaisen puhelimen sijaintia myös muulloin kuin vain työaikaleimausten aikaan. Herää kysymys, siirtääkö työnantaja uusien työsovellusten myötä yritystoiminnan kustannuksia työntekijöiden maksettavaksi? Työvälineet ovat vanhoja ja toimivat huonosti, useasti omalla puhelimella tehty tuotehaku on huomattavasti nopeampi, kuin työ iPadilla tehty haku.

Olisi aika huomioida tämä oman puhelimen käyttö työvälineinä myös palkassa. Nyt on viimeisiä hetkiä puuttua tähän, ennen kuin työnantaja alkaa pitää tätä jo vakiintuneena käytäntönä. Palvelualan vastentahtoisen osa-aikatyön tekijöillä on jo valmiiksi heikko taloudellinen tilanne, eikä työnantajan lisääntyvät vaatimukset oman puhelimen ominaisuuksiin tule ainakaan helpottamaan tilannetta, vaan suorastaan eriarvoistaa työelämän mahdollisuuksia entisestään, ellemmme puutu tähän heti vaatimalla oman puhelimen käytöstä asianmukaista korvausta.

Nea Maluwa (Helsinki-Uusimaa) puhui erilaisuudesta ja totesi, että täällä valtuustossa valtava määrä hienoja ihmisiä ja joukkoon mahtuu monta erilaista persoonaa. Jokainen täällä salissa oleva on paikkansa ansainnut. Maluwa kertoi olevansa uusi valtuustossa ja kokeneensa valtavia paineita tämän valtuuston kokouksen lähestyessä. Mistä pidän puheen,

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

entä jos en halua, ei ole mitään mitä sanoa tai puheen pitäminen ihmisten edessä vaan jännittää liikaa.

Maluwa kertoi saaneensa ensimmäisen valtuuston kokouksen jälkeen kommentteja muilta valtuuston jäseniltä, että ne, jotka eivät pidä puheita, ovat vain penkinlämmittäjiä. Tällaisten kommenttien jälkeen jännittää entistäkin enemmän mennä puhumaan ja paineet ennen kokousta kasvavat entisestään. Tällaisen kuuleminen ensimmäisen kokouksen jälkeen on sydäntä raastavaa, sillä ensimmäiset kokoukset menevät monella itse kokouskäytäntöihin tutustumisessa. Täytyykö meidän todella mitata aktiivisuus ja arvo valtuustossa vain seisomalla pöntössä, joka kokouksessa, vaikka ei olisikaan mitään asiaa? Eikö ole tarpeeksi hyvä valtuuston jäsen, kun kuuntelee muita ja on aktiivinen myös valtuuston ulkopuolella? Annetaan enemmän armoa toisillemme, eikä arvostella rumasti niitä, jotka eivät syystä tai toisesta puhujan pönttöön nouse.

Maluwa painotti, että on erittäin tärkeää käydä puhumassa pöntössä itselle tärkeistä asioista. Mikäli minulle ei heräisi koko valtuustokauden aikana aihetta puheen pitämiseen olisi todella aihetta miettiä, onko tämä oikea paikka minulle. En kuitenkaan toivo kenenkään miettivän tällaista ensimmäisten kokousten jälkeen, Maluwa sanoi.

Tässä ajassa, kun hallitus yrittää systemaattisesti heikentää liittojen asemaa ja irtautua yhteisen sopimisen kulttuurista, liittotasolla meidän pitää pystyä rakentamaan vahvaa ja yhtenäistä rintamaa.

Maija Nytorp (Pirkanmaa) nosti puheessaan esiin hallituspolitiikan muutosten ja asenteiden valumisen työpaikoille. Kaikki tietävät hallituksen ajamat ja jo osin toteuttamat muutokset sekä toimeentuloon että työelämään. Varmaa on myös, että tämä on vasta alkua. Näitä muutoksia ei suurin osa kansasta ottanut tosissaan tai voinut uskoa todeksi, ennen kuin ne realisoituivat. Ammattiliitot ovat tulleet yhteen ja kampanjoineet yhdessä näkyvästi reilumman työelämän ja heikomman puolesta ja myös kansa on herännyt näkemään meidät ehkä ainoana vastavoimana näille muutoksille. Toisaalta on myös nähtävissä huolestuttava vastaliike, jossa ay-liikettä haukutaan demokratiaa vastustavaksi mafiaksi. Työpaikoilla on nähtävissä rohkaistuminen työntekijöiden huonoon kohteluun ja jopa työehtosopimusta rikkoen. Nytorp totesi, että tässäkin yleiskeskustelussa on tuotu esiin monia esimerkkejä, mm. varoitusten villi jakelu. Hän kertoi itse saaneensa puhelun esimiestasolla työskentelevältä pamilaiselta, joka kysyi neuvoa, voiko hän kieltäytyä osallistumasta rekrytointeihin, joilla näennäisesti haetaan toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin työntekijöitä, mutta joista on jo etukäteen päätetty hankkiutua eroon koeaikapuruilla, mikäli kauppa ei vilkastukaan tai naama ei miellytä. Nytorp pohti mitä tapahtuu työpaikoilla missä luottamusmiestä ei ole.

Meitä kaikkia pamilaisia tarvitaan. Meidän täytyy olla se voima, joka puolustaa työpaikoilla työntekijöitä ja pyrkii tarttumaan kasvavaan työelämän epäreiluuteen, ennen kuin se leviää käsiin. Meidän täytyy myös olla se voima, joka vastustaa nykyisen hallituksen levittämää myrkyllistä asennetta leviämstä laajemmin työpaikkojemme lisäksi koko yhteiskuntaamme, Nytorp sanoi.

Arvo Mäkilä (Lounais-Suomi) totesi, miten tärkeää on aktivoida jäseniämme äänestämään. Me täällä salissa ymmärrämme äänestyksen tärkeyden, mutta perinteisesti äänestysprosentit ovat olleet matalia. Ihmiset voivat olla laiskoja tai eivät ymmärrä äänestämisen tärkeyttä, se voi myös kertoa meidän viestinnän vaikuttavuudesta tai

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

edustuksellisen demokratian vallan rapistumisesta. Mäkilä pohti, mitä jos häviämme seuraavatkin vaalit ja seuraavat, ja sitä seuraavat vaalit? Mitä jos ay-arvot ja toimintakeinomme häviävät? Rapiseeko meidän olemassaolomme oikeutus? PAMin ja ylipäätään ay-liikkeessä on mietittävä tätä jo ennakkoon.

Tuire Autio (Helsinki-Uusimaa) toi aluksi kentän terveiset kiinteistöpalvelualan tuleviin sopimusneuvotteluihin. Kaikille halutaan mieluiten peruspalkan korotus.

Autio puhui vientimallista. Suomella on mahdollisuuksia kansainvälistymiseen ja saada vientiä kasvuun. Maan hallitus ajaa linjaa, jossa paikallista sopimista ollaan lisäämässä ja rakennetaan uutta suomalaista palkkamallia.

Mallia yritetään siis ottaa Ruotsista, missä molemmat mallit ovat olleet käytössä. Vientivetoisessa mallissa teollisuuden alat määrittäisivät normin palkankorotuksille, jota muiden alojen odotettaisiin noudattavan. Ruotsissa havaittu vientimallissa jännitteitä esimerkiksi matalapalkkaiset naisvaltaiset alat ovat jääneet tässä mallissa muita jälkeen. Vientimallissa ei ole kyetty edistämään tarpeeksi sukupuolten välistä tasa-arvoa palkkojen suhteen eikä ottamaan huomioon matalapalkkaisten alojen kehittämistä. Ruotsissa vuosien 2008–2013 aikana naisten ja miesten väliset palkkaerot kaventuivat, koska sopimusneuvottelujen korotukset olivat tuolloin suuremmat mitä oli teollisuusalojen palkanormi.

Vientiteollisuuden rooli palkanormin asettajana toimii paremmin kiinteän valuuttakurssin tai valuuttaunionin oloissa. Meillä on paljon yhtäläisyyksiä palkanmuodostusmalleissa pohjoismaiden kesken. Mutta erojakin löytyy. Sopimusmalleissa säädellään muitakin työsuhteen ehtoja ja on muistettava, että Ruotsissa on hyvin korkea järjestäytymisaste. Vaikka Suomessa vientisektorin palkkajohtajuutta ei sovelleta palkanormin muodossa, niin ajattelutapana kansantalouden joko avoimeen ja suljettuun sektoriin se on vakiintunut osaksi suomalaista tulopolitiikkaa jo 1970 luvulta lähtien. Ei siis ole itsestään selvää, että Suomessa vientiteollisuuden tulisi toimia palkanormin asettajana, tai että se olisi ainut vaihtoehto palkkojen korotuksen määrittämisessä, Autio totesi.

Anni Hasunen (Lounais-Suomi) puhui liiton eläkeläisjäsenien kannatusjäsenmaksusta. Eräs eläköitynyt pamilainen jäsen lähestyi häntä kuukausi sitten ja kertoi, kuinka paljon hän on saanut PAMilta jäsenetuja neljän kuukauden eläkkeellä olon aikana. Hän oli käynyt alueen järjestämässä bingoissa voittamassa palkintoja, samalla kuullut ajankohtaiset työelämäkuulumiset kentältä, käynyt ammattiosaston vuosikokouksessa, teatterireissulla sekä ostanut edullisia leffalippuja. Ja kesäksi hän on jo ilmoittautunut eläkeläisille järjestettyyn tapahtumaan sekä kaikille jäsenille tarkoitetulle festarireissulle. Ja tämän kaiken hän on saanut maksamalla nolla euroa jäsenmaksua. Tämä eläkeläinen oli sanonut, että kyllä eläkeläisiltä pitää jokin jäsenmaksu periä. Eläkeläiset saavat niin paljon erilaisia etuja ja nythän niitä ehtii vielä käyttämään, kun ei ole enää vuorotyötä esteenä.

Eläkeläisjäsenet ovat meille arvokas jäsenryhmä ja he ovat useasti mukana PAMin teltoilla erilaisissa vapaaehtoistehtävissä esim. vapputapahtumissa ja kampanjoissa. Senpä vuoksi meidän pitää miettiä sellaista kannatusjäsenmaksua, jonka vuoksi he eivät eroa kokonaan liitosta, Hasunen ehdotti.

Eläkeläisjäsenen pyysi Hasusta lähettämään tämän viestin liitolle, joten toivottavasti tähän

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

pohditaan erilaisia vaihtoehtoja ja lopullinen ratkaisu tähän ei olisi kuitenkaan liian lyhytnäköinen, Hasunen sanoi.

Sami Kymäläinen (Valtakunnallinen) puhui väkivalta- ja ryöstörikollisuudesta. Mediassa puhutaan paljon rikollisten ja päihteiden käyttäjien oikeuksia ja tarpeesta kuntoutukseen, mutta rikoksen uhrille aiheutuvat seuraukset esimerkiksi työkyvyttömyys, pelkotilat ja ahdistus jäävät usein pimentoon. Onko tavallisen ihmisen oikeudet turvalliseen työpaikkaan unohtuneet kokonaan? Mitä asialle tulee tehdä? Kauppoihin laajennettava lähestymiskielto on hyvä alkua. Kymäläinen totesi, että PAMin tulee lisätä viestinnällä tietoisuutta rikoksen uhrien kärsimyksestä ja edistää tuomioiden kiristämistä sekä edistää rikoksesta epäillyn pitämistä vangittuna ennen tuomion antamista rikoksissa, jotka kohdistuvat PAMin jäseniin.

Reetta Toivainen (Helsinki-Uusimaa) toi terveisiä kentältä. Hän kertoi erään kollegansa kysyneen, että mitä me oikein teemme täällä valtuustossa ja mistä ihmiset täällä puhuvat? Siihen Toivainen oli vastannut, että puhumme ihan kaikesta työelämään liittyvästä. Miten voisimme kehittää työehtoja, kuinka pyrimme vaikuttamaan sitä ohjaavaan lainsäädäntöön ja myös yleisiä kuulumisia työpaikoilta. Tämä kollega vastasi kysymyksellä, että uskaltaako siellä sanoa, jos pelottaa? Pelottaa se, mihin tämä työelämä on menossa ja uskaltaako sitä enää edes tavoitella omia työuraan liittyviä unelmia. Pitäisikö sitä vain tyytyä siihen turvalliseen paikkaan, missä on nyt ja luottaa, että töitä on vielä huomennakin? Lupasin tälle kollegalle, että minä uskallan puhua.

Työtä pitäisi siis tehdä, kokopäivätyötä tietenkin, samaan aikaan kun hautaat omia urahaaveita, koska jos et onnistukaan, jäät yksin tyhjän päälle nuolemaan näppejä erinäisten heikennysten takia.

Loppuvuodesta alkaa taas neuvottelurumba työehdoista, joka tälläkään kertaa ei tule olemaan helppo. Ollaan kuitenkin rohkeita ja näytetään, että välillä täysin mahdottomaltakin tuntuva asia voikin silmänräpäyksessä olla totta, Toivainen kannusti.

Uskotaan siis siihen, miksi me tätä työtä teemme, vaikka välillä ei edessä tunnu olevan kuin pelkkiä umpikujia. Kyllä se umpikujan nurkassa pienestä reiästä tuleva valonsäde kasvaa, kun tarpeeksi moni menee siitä reiästä läpi. Tähän loppuun onkin hyvä todeta, että tämänkin asian olisin saanut tiivistettyä yhteen lauseeseen: Yhdessä parempaa työelämää.

Piia Kyrö (hallituksen jäsen, Häme-Kaakkois-Suomi) kannusti valtuustoa kesätyöntekijöihin kohdistuvaan jäsenhankintaan. Liiton jäsenmäärä vähenee koko ajan, joten otetaan nyt kesätyöntekijät haltuun!

Daniel Sewornu (Helsinki-Uusimaa) puhui syrjinnästä työyhteisössä. Hän totesi, että monet meistä kokevat omassa työyhteisössä syrjintää, mutta siitä on vaikea puhua ääneen, koska on pelkona esimerkiksi työpaikan menetys. Sewornu kertoi itse kokeneensa syrjintää ja hänellä kesti seitsemän kuukautta, ennen kuin puhui asiasta. Tämän seurauksena työpaikalla luotiin toimintatapoja, joilla ratkaistaan tällaisia epäkohtia. Sewornu muistutti, että sallitaan syrjinnästä puhuminen ja tuetaan toisiamme.

Saman Simani (Helsinki-Uusimaa) puhui maahanmuuttajista työpaikoilla. Maahanmuuttajat kohtaavat monenlaisia haasteita työelämässä. Mm. kielimuuri, kulttuurierot ja uusi työympäristö vaikeuttavat sopeutumista työelämään. Ongelmien tunnistamisen kautta voidaan luoda tukijärjestelmiä maahanmuuttaneiden sopeutumiseksi ja auttaa heitä

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

menestymään. Maahanmuuttaneiden monimuotoisuus, kulttuurinen osaaminen, monikielisyys, sitoutuneisuus ja ahkeruus voivat mahdollistaa uutta osaamista ja kehitystä yritykselle. Yhteistyön ja avoimuuden merkitys ovat tärkeitä seikkoja, joilla voimme varmistaa, että jokainen kokee itsensä arvokkaaksi ja hyväksytyksi, Simani sanoi.

Marika Kalho-Naukkarinen (Keski-Suomi-Pohjanmaa) puhui nuorten aktivoinnista mukaan ammattiosaston toimintaan. Nuorissa on tulevaisuus ja nuoria tarvitaan kipeästi lisää. Kun välillä on hankala saada edes vanhempia aktiiveja toimintaan mukaan, on vielä vaikeampi saada nuoria toimintaan ja tapahtumiin, varsinkin jos sattuu olemaan yhtään pienempi osasto. Jos osastoille asetetaan velvoite asettaa nuorisovastaava, ei se ole loppujen lopuksi kenenkään etu, varsinkaan nuorten. Vaikka pidänkin itseäni kohtuu nuorekkaana, en siltikään usko, että nuoret intoutuvat, jos heitä vastassa olisi tällainen nelikymppinen perheen äiti, Kalho-Naukkarinen totesi. Lähtökohtaisesti perustana pitäisi olla yhteisöllisyyden parantaminen osaston toiminnassa. Ongelmaksi muodostuu hyvinkin usein ikäero. On pelkästään kaikkien etu, että nuorisotoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, jossa saman ikäiset ihmiset voivat kohdata toisensa ja suuremmalla todennäköisyydellä yhteinen tekeminenkin kohtaa mielenkiinnon kohteita. Kalho-Naukkarinen kannusti jatkossakin aktiiviseen rekryämiseen saada nuoria toimintaan lisää.

Seuraavaksi kuultiin yleiskeskustelussa käytyihin puheenvuoroihin kommenttipuheenvuorot.

Toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoinen** kommentoi Anni Hasuselle eläkeläisten jäsenmaksusta, että liiton sääntöjen mukaan eläkeläisjäseniltä ei peritä jäsenmaksua. Jos heille halutaan jonkinlainen jäsenmaksu, vaatii se sääntömuutoksen. Aiemmissa selvityksissä on todettu, että eläkeläisten jäsenmaksun perimisestä aiheutuva hallinnollinen kulu on tuottoa isompi, joten se ei ole ollut kannattavaa. Lehikoinen totesi, että jäsenmaksuihin liittyviä hyviä ideoita liitossa otetaan mieluusti edelleen vastaan.

Järjestöjohtaja **Risto Kalliorinne** kommentoi Piia Kyrölle, että liiton verkkosivuilta löytyy kesätyöjäsenyysmallista lisätietoa, joka helpottaa kesätyöntekijöihin kohdistuvaa jäsenhankintaa. Liiton nuorisotoiminnasta Kalliorinne kertoi, että valtuuston syyskokouksen jälkeen nuoriin aktiivijäsenien kanssa on toiveiden mukaisesti oltu yhteydessä. Nuorten toimintaa sekä yhteistyötä nuorten ja hallinnon välillä on kehitetty. PAM nuoret ovat nyt saaneet suoran yhteyden liiton johtoon.

Kalliorinne totesi, että nuorten käyttöön soveltuvien sähköisten alustojen halutaan vastaavan käyttötarkoitusta ja niitä pyritään kehittämään tarpeen mukaan. Liitossa myös pohditaan miten nuorten toiminnan resursseja jatkossa tullaan hyödyntämään.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) totesi, että valtuuston kokouksissa keskustellaan aktiivisesti ja toivoi, että yhtä vilkas keskustelu jatkuisi kokousten ulkopuolella. Valtuuston kokouksissa kerätyllä tiedolla voimme laajentaa kentän tietämystä asioista ja ylipäätään viedä tietoa eteenpäin muille kentällä toimiville sekä rivijäsenille.

Liisa Tamminen (hallituksen yleisvarajäsen Helsinki-Uusimaa) muistutti, että liitossa on paljon eläkeläisjäseniä, jotka eivät käytä liiton etuja lainkaan. Tamminen mielestä eläkeläisille kuuluu jäsenedut ilman jäsenmaksua.

Puheenjohtajaksi vaihtui **Christa Pessi**.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

8. Valtuustoaloitteista päättäminen

Todettiin valtuustolle saapuneet 27 aloitetta, joihin hallitus on laatinut lausunnot.

Id: 3197

Savuttomuus

Tausta ja perustelut:

Me esitämme, että kaikki PAMin kokoukset ja koulutukset olisivat savuttomia. Koko maailmassa savuttomuus on noussut yleiseksi tahtotilaksi, joten ammattiosasto 056 Hml kannattaa ja edistää savuttomuuden puolesta.

Tupakointi aiheuttaa terveys riskiä ja vaaraa, yleensä tupakointi tapahtuu ovien välittömässä läheisyydessä, joten moni altistuu myös passiivi tupakoijaksi tahtomattaan.

Esitys:

PAMista savuton ammattiliitto.

056 PAM - Hämeenlinnan seutu ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa nostetaan esiin tärkeä aihe. Vaikka Suomessa päivittäin tupakoivien aikuisten määrä onkin merkittävästi laskenut, on asia edelleen ajankohtainen. Vuonna 1980 34 % miehistä ja 17 % naisista tupakoi päivittäin. Vastaava luku oli vuonna 2022 10,9 % miehistä ja 8.6 % naisista.

PAM on jo työpaikkana ottanut käyttöön savuttomuuden periaatteita vuosia sitten. Tupakointi sisätiloissa ei ole mahdollista ja ulkotiloissakin vain kiinteistön erikseen merkitsemillä paikoilla. Lisäksi työterveys tukee työntekijöitä tupakka- ja muiden nikotiiniuotteiden käytön lopettamisessa.

PAMin tilaisuuksissa ei sen sijaan ole aiemmin aihetta käsitelty. Hallitus pitääkin hyvänä, että aloitteessa tämä nostettiin esiin. Suoraan täyteen tupakoimattomuuteen siirtyminen PAMin tilaisuuksissa olisi kuitenkin erittäin iso muutos, etenkin nopeasti toteutettuna.

PAM pyrkii huolehtimaan tarvittavista ohjeistuksista, jotta tupakointi ei tapahtuisi muilla kuin niille varatuilla paikoilla.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3198

Nuorten hallintopolku / opinpolku

Tausta ja perustelut:

Nuorten osaamisen vahvistaminen ja liiton toimintaan sitouttaminen rakentamalla hallintopolku.

Esitys:

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

PAM Porvoon seudun osasto ry 188 esittää, että PAMin hallitus ja johtoryhmä sopivaksi katsomallaan kokoonpanolla yhteistyössä nuorisopaneelin/ohjausryhmän kanssa rupeavat valmistelemaan opinpolkua nuorille aktiiveille. Tällä opinpolulla PAM edesauttaa sitä, että varmistamme nuorten riittävän osaamisen esimerkiksi hallitustyöskentelyä varten sekä sitoutamme heidät paremmin liiton toimintaan ja sen kehittämiseen. Nuoria tarvitaan mukaan PAMin hallintoelimiin, joten on tärkeää varmistaa riittävä tietotaito tehtävässä menestymiseksi.

188 PAM - Porvoon seudun osasto - PAM - Borgånejdens avdelning ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kannetaan huolta tulevaisuuden kannalta tärkeästä asiasta ja hallitus yhtyy tavoitteen henkeen siinä, että liiton nuorisotoiminnan tilaa tulee jatkossa mitata juurikin sillä, miten hyvin nuorisotoiminnan kautta nousee uusia aktiivisia nuoria liiton eri luottamustehtäviin.

PAMin nuorisotoimintaa onkin pyritty uudistamaan niin, että se tukisi juurikin aloitteessa mainittuja haasteita, eli miten saamme nyt jo tunnistetuista nuorista aktiiveista valmennettua tulevaisuuden tekijöitä liiton ja työpaikkojen luottamustehtäviin. Ensimmäisenä tavoitteena on ollut kasvattaa nuorisopaneelin jäsenmäärää ja viimeisen vuoden aikana nuorisopaneelin jäsenmäärä onkin kasvanut merkittävästi, lähes puolella. Tämä on askel oikeaan suuntaan kohti tavoitetta tarjota nuorille väyliä kasvaa erilaisiin luottamustehtäviin niin liitossa kuin työpaikoillakin. Nuorisopaneelin jäsenmäärän kasvu antaa paremmat mahdollisuudet tunnistaa potentiaalisimmat nuoret ja tarjota heille mielekäs, sekä itseä kiinnostava kehityspolku liiton eri luottamustehtäviin. Tavoiteohjelmassa lyhyen aikavälin tavoitteena on kasvattaa nuorten luottamushenkilöiden määrää vuoden 2025 luottamushenkilövalinnoissa. Tämä on konkreettinen mittari uudistetun nuorisotoiminnan onnistumiselle. Pitkällä aikavälillä mittarina on mm. nuorten ehdokas- ja edustajamäärän kasvattaminen seuraavassa liittokokouksessa.

Nykytila huomioon ottaen, hallitus nostaa tärkeäksi tarjota valmennuspolkua myös niille nuorille jäsenille, jotka ovat kiinnostuneita esimerkiksi yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Hallitus toteaa, että ensimmäiset näkymät uudistetun nuorisotoiminnan vaikutuksista nähdään siis vuoden 2025 luottamushenkilövalinnoissa.

Tämä mahdollistaa myös muiden tavoitteiden onnistumisen, kun perustoiminnan ja luottamustehtävien piiriin saadaan riittävästi uusia nuoria toimijoita. Edellä mainittujen nuorisotoiminnan tavoitteiden kautta nuorten kehityspolkua ja nuorisotoiminnan tilaa on helppo seurata ja arvioida konkreettisin mittarein tällä tavoiteohjelmakaudella.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3199

Samasta työstä, sama palkka

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Tausta ja perustelut:

Kaupalanalan tes:n alaisuudessa on myös liikenneasemien työntekijät. Kummassakin tehdään samaa työtä sillä erolla että liikenneasemilla on lisäksi ravintolapalvelut. Silti liikenneaseman työntekijöiden lisät ovat huomattavasti huonommat kuin esimerkiksi market työntekijöillä. Lauantaina market/ varastotyöntekijän iltalisä alkaa klo 13.00 ja on suuruudeltaan 5,27 €/h Lauantaina liikenneaseman työntekijällä ei ole erillistä lauantailisää.

Vaan hän saa iltalisän maanantaista- sunnuntaihin klo 18.00 alkaen joka on 1.06€/h Kun vastaavasti market työntekijä saa arkena iltalisää klo 18.00 alkaen 4.00€/h Market työntekijät saavat aattoiltalisää 5,27€/h

Liikenneasematyöntekijöillä ei tämmöistä aattoiltalisää ole, vaikka nykyään asemat ovat avoinna vuoden jokaisena päivänä ja aattona. Eikä liikenneasematyöntekijöille makseta myymälän ollessa auki sunnuntaisin marras- joulukuussa klo 18.00 jälkeen iltalisää tuplana, niin kuin kaupan puolella maksetaan. Vaan saamme sen 1,06 €/h

Kun verrataan myös siivoojien ja kioskimyyjien lisäksi niin heidän iltalisät on 0,95€/ 0,96€/h ja siivoojan yölisä on 1,79€/.

Tässä muutama esimerkki eroista jotka näkyvät selkeästi palkoissa. Tämä on se yksi oleellinen syy miksi näille aloille ei saada uusia työntekijöitä.

Esitys:

PAM ryhtyy toimenpiteisiin saattaakseen lisät samalle tasolle kaupalanalan tes:n alaisuudessa työskenteleville. PAM nostaa myös siivoojien lisät, jotta myös he saavat oikeutetun korvauksen työstään. Tai vaihtoehtoisesti liikenneaseman lisä liite tulee poistaa Tessistä jolloin liikenneasemat siirtyy kaupan tessin kanssa samalle tasolle.

208 PAM - Pudasjärven osasto ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan ala on ollut vuosia murroksessa, jossa alalle syntyy perinteistä tehtävistä monella tapaa poikkeavia ja monimuotoisia työtehtäviä, minkä seurauksena kaupan työehtosopimuksen nimikkeisiin pohjautuva palkkausjärjestelmä on yhä hankalammin sovellettavissa oikeaa palkkaryhmää määritettäessä. Muun muassa uusien tehtävöminaisuuksien ja työntekijän osaamisen nykyistä parempi huomioiminen palkkaperusteena on ollut pontimena käynnissä olevalle PAMin ja Kaupan liiton väliselle palkkausjärjestelmätyöryhmälle, jonka yhtenä tehtävä on ollut selvittää palkkausjärjestelmän toimivuutta ja vastaavuutta toimialan muutoksiin ja niiden myötä eri tehtävien osaamis- ym. vaatimuksiin.

Työaikalisien muokkaaminen aloitteessa esitetyllä tavalla, eli yhtenäistäminen eri ammattiryhmien välillä on osa koko palkkausjärjestelmän uudistamista, mikä tulee huomioida osana kokonaisuutta. Varsinaiset päätökset uuden palkkausjärjestelmän käyttöön ottamisesta tehdään työehtosopimusneuvottelujen osana.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Anni Hasunen (Lounais-Suomi) esitti kannatetun muutosesityksen:

Aloite siirretään käsiteltäväksi myös maravan sopimusaloimikuntaan.

Menettelytapavaliokunta hyväksyi Hasusen muutosesityksen.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan ja marava- alojen sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3200

Aloite myyjien olosuhteista

Taustaa ja perustelut:

Monessa kaupan alan työpaikassa työskennellään kylmissä ja muutoin vaikeissa olosuhteissa. Etenkin kylmissä lämpötiloissa ja ulkona haastavissa olosuhteissa työskentely vaarantaa terveyttä. Työtä tehdään ulkopuutarhoissa ja ulkoilmahalleissa. Tilat ovat avoimia, joissa on usein kylmyyden lisäksi viimaa ja vetoisuutta. Tuotteet, joita näissä tiloissa on myynnissä, ovat raskaita ja usein likaisia johtuen esim. katupölystä.

Esitys:

PAM liikealan Turun seudun osasto ry 069 esittää Tes-kirjausta olosuhteista myyjille samaan tapaan kuin logistiikan työntekijöille on kirjattu.

Logistiikan työntekijöille on 13§ kohta 8. mukaan kirjaus olosuhteista, jota esitämme nyt myyjille.

Tes-kirjaus on seuraavanlainen: "Olosuhteista

8. Lisä maksetaan seuraavasti Raskaat tai likaiset olosuhteet

Lisä maksetaan poikkeuksellisen raskaissa tai likaisissa olosuhteissa tehtäviltä tunneilta. Lisä on 7-11 % taulukkopalkasta tunnilta

Muuten vaikeat olosuhteet

Lisä maksetaan myös muuten vaikeissa olosuhteissa tehtäviltä tunneilta. Tällaista työtä voi olla esimerkiksi:

- työ ulko- tai lämmittämättömässä varastossa talviaikana
- työ tuorevarastossa
- vaarallisten aineiden käsittely
- tai käsin suoritettavien suurten tavaramäärien käsittely. Lisä on 7-11% taulukkopalkasta tunnilta.

Lisä määritettäessä selvitetään, miten suuri osa logistiikatyöntekijän työstä poikkeaa logistiikatyön keskimääräisestä olosuhteista sekä mikä osa työstä suoritetaan edellä mainituissa olosuhteissa. Lisistä sovitaan paikallisesti. Jos paikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan."

069 PAM - Liikealan Turun seudun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Olosuhteista ovat osa palkkausta. Käynnissä on myyjien palkkausjärjestelmäuudistus, joka keskittyy pääasiassa työn vaativuuteen ja osaamiseen. Tässä yhteydessä on tärkeää tarkastella myös työolosuhteita osana koko palkkausjärjestelmäuudistusta.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan sopimusaloiteimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan sopimusaloiteimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3201**Aloite etutulkintaoikeuden kehittämiseksi ja työryhmän perustamiseksi****Tausta ja perustelut:**

Nykyinen hallitus on tekemässä lakiehdotuksia, joiden perusteella laajennetaan paikallista sopimista työelämässä. Työnantajan etutulkintaoikeus koskee tällä hetkellä työehtosopimuksen lisäksi lainsäädäntöä, työ sopimusta sekä paikallista sopimusta. Tulkintaoikeus perustuu työehtosopimuksen työnjohto-oikeuteen. Nykyisen käytännön mukaan paikallista sopimusta koskeva erimielisyys käsitellään ensin työntekijöiden sekä työnantajan välisissä neuvotteluissa. Jos erimielisyyden osapuolet eivät pääse asian tulkinnasta yhteisymmärrykseen niin tällöin asia siirtyy loppujen lopuksi työtuomioistuimen käsiteltäväksi.

Turvataksaan asemansa paikallisten sopimusten neuvottelukumppanina, työntekijäpuolen oikeusturva tulee parantaa erimielisyytilanteiden käsittelyn osalta.

Ensinnäkin työntekijäpuolella tulee olla etutulkintaoikeus luottamusmiehen sopimissa paikallisissa sopimuksissa siihen asti, kunnes erimielisyys on käsitelty erimielisyyttä käsittelevässä toimielimessä / organisaatiossa tai työtuomioistuimessa.

Jotta paikallista sopimista kyettäisiin laajentamaan työelämässä Suomessa, niin Suomen sopimusjärjestelmään tulisi luoda uusi toimielin/organisaatio jossa käsiteltäisiin paikallisiin sopimuksiin ja niiden tulkintoihin liittyviä erimielisyyksiä. Aloite edellyttäisi uuden toimielimen tai organisaatiomallin luomista paikallisten sopimusten käsittelyyn. Jos tällaista uutta toimintamalli ei luoda, on tulevaisuudessa mahdollisia paikallisia sopimuksia koskevat erimielisyyden lisääntyvät työtuomioistumissa. Koska kyseessä on paikallisen sopimuksen liittyvät tulkinta ristiriidat tulisi mahdolliset erimielisyydet kyetä ratkaisemaan ennen asian etenemistä työtuomioistuimeen.

Aloitteen tavoitteena ei ole tarkoituksena luoda uutta byrokratiaa työelämän ongelmatilanteiden käsittelyyn vaan herätellä ajatuksia, miten voisimme kehittää paikallisen sopimisen mahdollisuuksia työntekijöiden asemaa turvaten.

PAM Helsingin Kauppatyöntekijät ry esittää, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin, että Kaupan työehtosopimuksen kyseinen määräys saadaan neuvoteltua sekä perustetaan työntekijä sekä työnantajaliiton välillä toimielin paikallisten sopimusten erimielisyytilanteiden käsittelyyn. Hallituksen toimet pakottavat pohtimaan entisestään, miten saamme työntekijöiden asemaa varmistettua tulevaisuudessa. Kaikkein on varauduttava tässä tilanteessa.

Esitys:

Etutulkintaoikeus työntekijäpuolelle paikallisissa sopimuksissa sekä uuden toimintamallin luominen paikallisten sopimusten erimielisyys tilanteiden käsittelyyn.

Esitämme että Kaupan työehtosopimuksen 8. Sopiminen työpaikalla 23 §

Työpaikkakohtainen sopiminen määräysten mukaisissa, luottamusmiehen sopimissa paikallisissa sopimuksissa, etutulkintaoikeutta muutetaan siten että työntekijäpuolella on etutulkintaoikeus, kunnes asia on käsitelty erimielisyyttä käsittelevissä toimielimessä.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Aloitetta kannattaa 002 PAM-osuustoiminnan ammattilaiset ry.

001 PAM - Helsingin Kauppatyöntekijät ry

Hallituksen lausunto:

Hyvä paikallinen sopiminen edellyttää rakenteita, joilla voidaan turvata neuvotteluosapuolten tasavertaisuus ja varmistaa, että sopiminen pysyy työehtosopimuksen rajoissa. Tärkein elementti on luottamusmies sopijaosapuolena, sillä korostetun työsuhdeturvansa ja laajojen toimintaoikeuksiensa avulla luottamusmiehellä on mahdollisuus tehdä paikallisia sopimuksia koko henkilöstön tarpeet huomioiden. Myös työnantajaliitoilla on merkittävä rooli, sillä niillä on velvollisuus valvoa jäsenyritystensä paikallista sopimista.

Orpon-Purran hallitus on laajentamassa työehtosopimusten puitteissa tapahtuvaa paikallista sopimista ohi sen, mitä työehtosopimusosapuolet ovat määräyksistä sopiessaan tarkoittaneet. Jatkossa myös järjestäytymättömissä yrityksissä saataisiin soveltaa työehtosopimusten paikallisen sopimisen mahdollisuuksia, mutta luottamusmies edustaisi sopimisessa vain niitä työntekijöitä, jotka ovat voineet osallistua hänen valintaansa. Vaikka työehtosopimuksessa edellytettäisiin sopimista luottamusmiehen kanssa, voitaisiin kaikissa yrityksissä paikallinen sopimus tehdä luottamusvaltuutetun tai henkilöstön kanssa silloin, jos luottamusmiestä ei ole valittuna.

Laajentuvien sopimismahdollisuuksin vastapainoksi hallitus ei kuitenkaan esitä työnantajille uusia velvollisuuksia. Esimerkiksi järjestäytymättömien yritysten osalta sopimisen valvonta on jäämässä pelkästään viranomaisen varaan. Niinpä työnantajien asema sopimisessa vahvistuu ja työntekijöiden heikentyy.

Tasapainon palauttamiseksi on saatava aikaan työntekijöiden asemaa vahvistavia uudistuksia. Yksi vaikuttavimmista olisi aloitteessa mainittu tulkintaetuoikeuden siirtäminen työntekijäpuolelle. Sen myötä paikallista sopimista koskevissa erimielisyystapauksissa noudatettaisiin työntekijäpuolen näkemystä erimielisyyden kohteena olevan työehtosopimusmääräyksen ja paikallisen sopimuksen sisällöstä siihen sakka, kunnes erimielisyys on ratkaistu asianmukaisella tavalla. Tämä madaltaisi työntekijäpuolen kynnystä paikalliseen sopimiseen erityisesti silloin, kun sopimisella tavoitellaan työnantajan tarpeita palvelevia joustoja.

Aloitteessa esitetään myös uuden toimielimen perustamista käsittelemään paikallisiin sopimuksiin ja niiden tulkintoihin liittyviä erimielisyyksiä. Työnantajaliittojen jäsenyritysten osalta paikallisten sopimusten erimielisyyksien selvittämisessä noudatetaan työehtosopimuksen neuvottelujärjestystä. Tarvittaessa sopimusten tulkintaa käsitellään liittojen välillä, ja viime kädessä erimielisyyteen voidaan hakea ratkaisua työtuomioistuimesta. Lakimuutosten myötä on kuitenkin tarpeen kehittää uusia toimintamalleja erityisesti niitä tilanteita koskien, joissa työntekijöiden puolelta sopijana on joku muu kuin luottamusmies.

Neuvottelujärjestys ja muu työehtosopimusosapuolten valvonta eivät kuitenkaan nykyisellään ulotu järjestäytymättömiin yrityksiin. PAM on esittänyt, että niissä tehdyt paikalliset sopimukset pitäisi ilmoittaa sekä työehtosopimusosapuolille että erikseen perustettavaan rekisteriin. Lisäksi vahvistettaisiin työntekijöiden oikeutta saada tietoa paikallisista sopimuksista. Muutokset helpottaisivat paikallisen sopimisen valvontaa

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

järjestäytymättömässä kentässä ja edesauttaisivat sopimisen pysymistä työehtosopimuksen rajoissa.

Syksyllä 2024 alkavalla työehtosopimuskierroksella on haettava tehokkaita keinoja sopimisen tasapainottamiseksi erityisesti järjestäytymättömän kentän osalta.

Vastaavanlaisia keinoja on tarpeen edistää myös lainsäädäntöteitse, mille eduskuntavaalit 2027 tarjoavat tärkeän ponnahduslaudan.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaikkien sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaikkien sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3202

Yhteinen rekisteri PAMin ammattiosastojen lomahuoneistoista

Tausta ja perustelut:

PAMin alaisuudessa on yli sata ammattiosastoa, joilla monella on omistuksessa lomaosakkeita ja mökkejä. Usein nämä ovat myös muiden pamilaiden käytössä kuin oman osaston jäsenten. Voidaan olettaa myös, että tiettyä tyhjääkäyntiä on riippuen osaston koosta ja palveluiden mainostamisesta jäsenistölle. Olisikin hyvä, jos näistä loma- asunnoista olisi yhtenäinen rekisteri, mistä löytyisi helposti tiedot paikasta, yhteistiedot vuokrauksesta ja onko se kaikille pamilaisille vai oman osaston jäsenille. Tämä, jos mikä tehostaisi jäsenten rahoilla hankitun omaisuuden hyötykäyttöä sekä helpottaisi matalapalkka-alojen jäsentemme edullisten lomavaihtojen löytymistä.

Esitys:

PAM perustaisi yhteisen rekisterin ammattiosastojen vuokrattavista mökeistä yhteistietoineen ja ylläpitäisi sekä mainostaisi sitä. Tämä helpottaisi jäsenistöämme löytämään edullisia majoitusvaihtoehtoja lomailuun varsinkin nyt kun inflaatio on syönyt ostovoimaa. Yhteinen rekisteri helpottaisi myös ammattiosastojen markkinointia.

135 PAM - liikealan Oulun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Esityksessä ehdotetaan, että PAM perustaisi yhteisen rekisterin ammattiosastojen vuokrattavista mökeistä siinä tarkoituksessa, että vapaat mökit olisivat myös muiden ammattiosastojen jäsenten varattavissa.

Esitys on kannatettava siinä mielessä, että näin edullinen lomavaihtoehto tuotaisiin useampien jäsenten ulottuville ja toisaalta mahdollisesti kasvatettaisiin mökkien käyttöastetta.

PAMin ammattiosastot ovat kuitenkin itsenäisiä yhdistyksiä, jotka päättävät itsenäisesti miten ja kenelle vuokraavat mökkejään. Ammattiosastoilla on myös hyvin vaihtelevia käytänteitä sen suhteen, kuinka he markkinoivat ja käytännössä vuokraavat mökkejään. Osalla voi olla ilmoituksia verkkosivuilla ja osa taas hoitaa vuokrausta lähinnä sähköpostitse. PAM ei voi ottaa vastuulleen mökkitietojen keräämistä, markkinointia tai vuokrausasioiden hoitoa. Voimme kuitenkin selvittää, löytyisikö jokin ammattiosastoille yhteinen alusta, jossa osastot voisivat ilmoittaa vapaana olevista mökeistään. Tällainen alusta kuitenkin vaatisi sen,

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

että kaikilla jäsenillä olisi yhtäläinen pääsy alustalle. Näin mökkietu olisi tasapuolisesti kaikkien saavutettavissa.

PAM selvittää minkälaista halukkuutta ammattiosastoilla olisi avata mökiensä vuokraamista muille ammattiosastoille. Tämän pohjalta voitaisiin tehdä jatkoselvityksiä edellä mainitun kaikille yhteisen alustan suhteen. Vastuu mökkien ilmoittamisesta, mahdollisesta markkinoinnista ja vuokrauksen hoidosta jäisi kuitenkin itsenäisten ammattiosastojen vastuulle.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3203

Työttömien jäsenmaksujen poistaminen

Tausta ja perustelut:

PAM-Hotelli- ja Ravintola-alan Lohjan osasto 775 ry esittää, että Palvelualan työntekijöiden pienet palkat ja päivärahan määrän pienuus tuovat esille huolen siitä, että jokainen euro on merkityksellinen työttömän taloudessa. Näiden henkilöiden päivärahoista perittävät jäsenmaksut koetaan väärinä ja nöyryyttävinä. Poistamalla jäsenmaksut työttömiltä voidaan tarjota näille ihmisille lisää taloudellista helpotusta ja tukea.

On totta, että työttömiltä poistettu jäsenmaksu voi lisätä liiton uskottavuutta ja näyttää siltä, että se välittää jäsentensä taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi se voi kannustaa ihmisiä säästämään ja hallitsemaan paremmin talouttaan, varsinkin jos päivärahat pienenevät. Kuitenkin on tärkeää ottaa huomioon mahdolliset seuraukset, kuten jäsenmäärien väheneminen, joka voi vaikuttaa liiton talouteen ja vaikuttavuuteen.

Liittojen on punnittava huolellisesti päätöksiä, jotka vaikuttavat jäsenistöön ja organisaation talouteen. Jäsenmaksujen poistaminen voi olla kannattavaa jäsenten hyvinvoinnin kannalta, mutta samalla liiton on kehitettävä muita tapoja kattaa kustannuksensa ja säilyttää jäsenmääränsä. Tämä voi sisältää esimerkiksi tehokkaampaa varainhankintaa tai palveluiden laajentamista, jotka houkuttelevat uusia jäseniä.

On tärkeää löytää tasapaino tukitoimien tarjoamisen ja työnteon kannustavuuden välillä varmistaakseen, että jokaisella on mahdollisuus taloudelliseen turvaan ja työllistymiseen.

775 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Lohjan osasto

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kannetaan huolta työttömien jäsenten taloudesta sekä liiton jäsenmaksun vaikutuksesta siihen. Aihe on tällä hetkellä aivan erityisen ajankohtainen, kun Orpon-Purran hallituksen leikkaukset kohdentuvat voimakkaasti työttömyysturvaan.

PAMin sääntöjen mukaan:

4 § Jäsenmaksut

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

1. Osaston jäsenen on suoritettava jäsenmaksu veronalaisista palkkatuloistaan sekä työttömyyskassan maksamista veronalaisista etuuksista.

ja

15 § Sääntöjen muuttaminen

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia valtuuston varsinaisessa kokouksessa, mikäli vähintään 2/3 annetuista äänistä kokouksessa kannattaa sääntöjen muuttamista.

Sääntöjen muuttamisesta on ilmoitettava kokouskutsussa.

Näin ollen asiasta päättäminen tulisi tehdä sääntöjä muuttamalla valtuuston vähintään 2/3 enemmistöllä.

Asiaa arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti työttömyysturvan tulevaisuus palvelualojen työntekijöiden näkökulmasta. Orpon-Purran hallituksen ensimmäiset työttömyysturvaleikkaukset ovat tulleet voimaan 1.4.2024 ja seuraavat astuvat voimaan syyskuussa 2024. Kokonaisvaikutukset tulevat siis näkyville syksyn 2024 aikana.

Hallitus pitää tärkeänä, että aloitteessa esiin nostettu huoli pidetään mukana, kun arvioidaan liiton jäsenmaksua.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3204

Soviteltu päiväraha ja sekä sen vaikutus työnteon kannustavuuteen

Tausta ja perustelut:

PAM-Hotelli- ja Ravintola-alan Lohjan osasto 775 ry esittää sovitellun päivärahan käsittelyn nopeuttamista. Ymmärrän, että päivärahan hakemisen käsittelyn siirtäminen jonon päähän voi aiheuttaa ongelmia työnteon kannustavuuden suhteen, erityisesti tilanteissa, joissa henkilö tekee vain vähän työtunteja kuukaudessa. Tämä voi johtaa siihen, että ihmiset ovat haluttomia ottamaan vastaan lyhyitäkin työpäiviä, koska päivärahaa ei makseta välittömästi.

Joustavamman päivärahan maksamisen käyttöönotto voisi todellakin kannustaa ihmisiä ottamaan vastaan vähäisiäkin työtunteja tai päiviä. Tämä voisi edistää työllistymistä ja työvoiman liikkuvuutta, mikä olisi hyödyllistä sekä yksilöille että yhteiskunnalle. Kun mainitsen "vähäisiäkin" työtunteja tai päiviä, tarkoitan tilanteita, joissa ihmiset tekevät hyvin lyhyitä tai osa-aikaisia työpäiviä. Nämä voivat sisältää esimerkiksi muutaman tunnin työvuoron viikossa tai satunnaisia työpäiviä kuukaudessa. Joustavampi päivärahan maksaminen voisi kannustaa ihmisiä ottamaan vastaan tällaisia vähäisiä työtunteja tai päiviä. Tämä voisi olla erityisen hyödyllistä esimerkiksi opiskelijoille, vanhemmille tai muille, jotka eivät voi sitoutua täysipäiväiseen työhön tietyistä syistä, mutta jotka silti haluavat ansaita lisätuloja tai säilyttää yhteyden työmarkkinoihin. Joustavuus päivärahan maksamisessa voisi auttaa tukemaan näitä ihmisiä taloudellisesti ja samalla edistää työllistymistä ja työvoiman liikkuvuutta, mikä olisi hyödyllistä sekä yksilöille että yhteiskunnalle kokonaisuutena. On tärkeää löytää tasapaino tukitoimien tarjoamisen ja työnteon kannustavuuden välillä. Näin varmistetaan, että jokaisella on mahdollisuus taloudelliseen turvaan ja työllistymiseen. Tämä voisi sisältää päivärahan maksamisen joustavasti ja nopeasti niin, että se tukisi työnteon kannustavuutta samalla kun tarjoaa tarvittavaa taloudellista turvaa. Lisäksi olisi hyödyllistä tarjota tukea ja resursseja työnhakuun ja työllistymiseen.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

775 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Lohjan osasto

Hallituksen lausunto:

Aloite koskee Palvelualojen työttömyyskassan toimintaa eikä ole siten Palvelualojen ammattiliiton valtuuston käsiteltävä asia. Koska asia on kuitenkin osaston toimesta esitetty PAMin valtuustolle, antaa kassanjohtaja suullisen selvityksen asiasta valtuuston kokouksessa.

Päätösesitys:

Valtuusto kuulee kassanjohtajan selvityksen asiasta.

Kuultiin kassanjohtaja **Ilkka Nissilän** selvitys aloitteeseen.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti kannatetun muutosesityksen:

Esitän päätösesitykseksi: Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Menettelytapavaliokunta hyväksyi Pakarisen muutosesityksen.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3205

Autonominen työvuorosuunnittelu

Tausta ja perustelut:

Mahdollisuus suunnitella omat työvuoronsa helpottaa työn ja yksityiselämän yhteensovittamista ja työntekijä voisi suunnitella mahdollisuuksien mukaan omaa elämäntilannettaan palvelevia työvuoroja. Kuormittavassa vuorotyössä tämän on todettu parantavan työhyvinvointia ja sitä kautta jaksamista. Tämä on jo todellisuutta ja toimintatapa muutamassa kaupan työehtosopimuksen alaisessa yrityksessä ja autonominen suunnittelu tulee varmasti lisääntymään työvuorot kuitenkin joudutaan, suunnittelemaan vapaa-ajalla, ja tästä suorituksesta työnantaja ei halua maksaa palkkaa. Tämä on selvää työn valumista/tekemistä vapaa-ajalla ja tästä kuuluisi saada, joko rahallinen korvaus, tai mahdollisuus suunnitella työvuorot työaikana. 3 viikon työvuorojen suunnittelussa menee noin 20 min. Koko vuoden aikana suunnitteluun kuluu laskennallisesti 5 tuntia 40 minuuttia.

Esitys:

Esitän, että seuraavissa TES neuvotteluissa huomioidaan autonomisessa työvuorosuunnittelussa käytetty aika tai vaihtoehtoisesti se voidaan velvoittaa merkitsemään työvuorolistoihin, joten työvuorojen poiminta tapahtuu työajalla. Lisäksi olisi tehtävä muutos näkökulmaan seuraavassa työehtosopimuksessa, koska kaikki nykyiset TES pykälät ovat suojaamassa heikommissa asemassa olevaa työntekijää liian kuormittavilta työvuorolistalta tai osaamattomalta/ymmärtämättömältä työvuorosuunnittelijalta. Tässä mallissa työntekijä kuitenkin istuu ihan itse ratissa ja saa valita mitä oikeasti jaksaa ja mitä ei ja millainen työviikko tukee hänen elämänsä parhaiten. Eläköön vapaus!

008 PAM - Etelä-Savon kaupan ja kiinteistön osasto ry

Hallituksen lausunto:

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Autonomisella työvuorojen suunnittelulla on todellakin monta positiivista vaikutusta. Se mahdollistaa osan palvelualojen epäsäännöllisen vuorotyön aiheuttamien haittojen vähentämisen, niin työssä kuin vapaa-aikana, ja on yksi tapa työnantajankin toteuttaa työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista.

Työehtosopimuksen minimiehdot työaikaan liittyen ovat kuitenkin työntekijöiden suojaksi. Osa on johdettu suoraan laista, eikä niistä ole edes mahdollista poiketa työehtosopimuksella. Työsuojelu lähtee aina heikoimman suojelemisesta. Silloin kun työyhteisö koostuu hyvin erilaisista työntekijöistä, on noudatettava erityistä varovaisuutta sen suhteen mistä minimisuoja on mahdollista luopua, ettei kenellekään synny kohtuutonta tilannetta, vaikka ihan omaankin jaksamiseen liittyvän virhearvion kautta. Tästä syystä ensisijaisena lähtökohtana on oltava säälliset minimitasot esimerkiksi vuorokautiselle lepoajalle, viikoittaiselle lepoajalle ja työvuoron pituudelle. Työvuorojen laadinnan siirtyminen työntekijöille täytyy olla myös työnantajaa hyödyttävä ratkaisu, jossa esihenkilön työaika vapautuu muuhun. PAMin näkemyksen mukaisesti työtehtävät hoidetaan työajalla. Mikäli työvuorosuunnittelu on delegoitu työntekijöille, olisi se silloin katsottava työajalla tehtäväksi tyotehtäväksi.

Päätösesitys:

Valtuuston päättää siirtää aloitteen kaikkien sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaikkien sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3206

Työpaikkojen järjestäminen / järjestämiskoulutukset vahvistamaan PAM-liitto-organisaation rakenteita

Tausta ja perustelut:

Ammattiyhdistysliike on murroksessa. Olemme jo useita vuosia myyneet liittomme jäsenyyttä "kotivakuutus ammattiuurallesi" -teemalla. On luvattu liittyneelle jäsenelle parempaa työttömyysturva sekä apua työelämän ongelma tilanteissa. Jäseniä auttaa luottamusmies, aluetoimisto tai liiton lakimies. Liittyviä jäseniä houkutellaan erilaisilla kampanjoilla ja liittymislahjoilla. Olemmeko onnistuneet näin passivoimaan jäsenistömme odottamaan, että ongelmien sattuessa, joku korkeampi voima/ LIITTO tulee ja meidät kaikki pelastaa. Jäsenen ei tarvitse tehdä itse mitään, onhan hän maksanut jäsenmaksunsa. Onko tämä henkinen passivoituminen madaltanut myös kynnystä eroamisille? Me emme voi enää ratsastaa jäsenhankinnassa työttömyysturvan voimin vaan meidän on osoitettava vahvaa osaamista järjestäytyneenä liikkeenä. Toivomme samaa lähestymistapaa kuin Teollisuusliitossa, joka on panostanut järjestämiskoulutuksiin jo usean vuoden ajan. Heillä on esimerkiksi Järjestäjä 1 ja Järjestäjä 2-kurssit (kesto viikon/kurssi) sekä mahdollisuus osallistua liiton Järjestäjä harjoittelija-koulutuksiin, kesto 3kk. Uskomme, että näiden toimien myötä myös jäsenkehityksemme lähtee nousemaan ja henkinen vahvistuminen liiton jäsenyydestä pitää jäsenet myös liitossa.

Esitys:

Me, O22 PAM - liikealan Pohjois-Karjalan osasto O22 ry:n johtokunta, haluamme että Palvelualojen ammattiliitto on ensisijaisesti työntekijöiden muodostama liitto. Järjestö, joka yhteisvoimin ja yhteistoimin vaikuttaa työ- ja elinoloihin työpaikalla, toimialalla ja koko yhteiskunnassa.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Esitämme, että niin ammattiliiton henkilöstö kuin luottamusmiesverkosto, koulutetaan liittojärjestämisen ammattilaisiksi ja tähän tulevana vuosina panostetaan merkittävästi.

022 PAM - liikealan Pohjois-Karjalan osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa nostetaan esille merkittäviä kysymyksiä, jotka koskevat ammattiyhdistysliikkeen nykyistä tilaa ja tulevaisuuden suuntaa.

On totta, että ammattiyhdistysliike on murroksessa, ja on välttämätöntä arvioida, miten voimme vastata tähän muutokseen parhaiten. Aloitteessa tuodaan esille huoli siitä, että olemme saattaneet passivoida jäsenistömme odottamaan liitolta kaiken ratkaisevaa apua, sen sijaan että aktiivisesti osallistuisivat omien etujensa puolustamiseen ja edistämiseen. PAMissa järjestäminen ja järjestämiseksi vienti työpaikoille kirjattiin ensimmäisen kerran liiton tavoiteohjelmaan 2015 liittokokouksessa. Siitä lähtien PAMissa on tehty suunnitelmallista järjestämistyötä, joka on nostanut työpaikkojen ja luottamushenkilöiden toimintavalmiutta huomattavasti.

Totta on, että emme ole pystyneet tarjoamaan tukea ja koulutusta riittävästi niin, että koko luottamushenkilöverkosto ja massa olisi ollut koulutettavissa järjestämisen ammattilaisiksi, kuten aloitteessa viitataan.

Ammattiyhdistysliikkeen ja sen toiminnan keskiössä on rakentaa ja tuottaa toiminnallaan järjestäytyneitä työpaikkoja, johon järjestäminen on väline ja toimintatapa tehdä sitä tehokkaasti.

Olemme hyvällä tiellä tässä ja koko ajan kehitämme toimintaamme niin, että mahdollisimman monella liiton aktiivilla olisi mahdollisuus osallistua liiton järjestämiin koulutuksiin, jotka tukevat järjestäytyneiden työpaikkojen rakentumista. Liiton tuoreessa tavoiteohjelmassa aloitteessa nostetut asiat ovat kirjattu lähiajan tavoitteiksi, joten ne ovat jo sitä kautta toiminnan kehittämisen painopisteenä juuri nyt, kun uusia strategisia valintoja tehdään.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3207

Nuorisotoiminnan resurssit

Tausta ja perustelut:

Nuorten toimintaan PAMissa halutaan panostaa puheissa, eikä tätä voi ohittaa resurssissa. Nuorisotoiminnan kehitys on saatu erittäin hyvin alkuun ja nuoret omilla käytössä olevilla keinoilla pyrkivät selkeyttämään toimintaa ja muuttamaan toimintaa helpommin lähestyttäväksi. Nuoret tarvitsevat kuitenkin ohjausta, jotta seuraavassa liittokokouksessa olisi yhä valmiimpia nuoria PAMin päättäviin elimiin ja näin liitossa saavutettaisiin todellista monimuotoisuutta. Tulevaisuuden aktiiveja saadaan luomalla ihmisille jo nuorena positiivinen kuva liitosta, joten erityisesti nuorten toimintaan tulee panostaa, jotta uusilla

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

mahdollisilla aktiiveilla on alusta asti tunne halusta olla merkittävänä osana toimintaa. PAMin tavoiteohjelmassa mainitaan alle 31-vuotiaiden luottamushenkilöiden määrän kasvattamisesta ja tätä helpottaa huomattavasti, kun nuoret tutustuvat toisiin jo mahdollisesti luottamushenkilöinä toimiviin nuoriin, jotka rohkaisevat pyrkimään luottamustehtävään työpaikalla. Nuoret tarjoavat myös merkittävää vertaistukea toisilleen. Nuoret eivät tyydy enää pelkästään peleihin ja leikkeihin.

Esitys:

Helsingin Varastotyöntekijät 036 esittää, että nuorten toimintaan on lisättävä toinen työntekijä. Ainoastaan näin voimme varmistaa henkilöstön jaksamisen ja nuorten toiminnan riittävän kehittäväenä ja houkuttelevana.

036 Helsingin Varastotyöntekijät ry.

Hallituksen lausunto:

PAMin nuorisotoimintaa on uudistettu ja sitä kehitetään jatkuvasti. Nuorten toiminnan tarkoitus on olla sisäänheittokanava ja kasvualusta liiton ja työpaikkojen aktiiveiksi. Näin ollen, nuorisotoiminta tähtää herättelemään nuoren kiinnostuksen ja antamaan oppia jatkoa varten. Olemalla kuitenkin laajemmin mukana PAMin eri toiminnoissa esim. ammattiosasto, aluetoimistojen tapahtumat ja kampanjat, ja käymällä PAMin kaikille jäsenille tarkoitetuissa monipuolisissa koulutuksissa, (nuori) ihminen saa enemmän ja monipuolisemmin tietoa ja oppia. Nuoret ovatkin olleet näkyvästi mukana esimerkiksi Painava syy -tapahtumissa ja viime kevään neuvottelukierroksen työtaistelutoimenpiteissä. Tällä liittokokouskaudella nuoria tullaan kouluttamaan, kannustamaan ja valmentamaan entistä aktiivisemmin luottamushenkilöiksi ja työpaikka-aktiiveiksi. Tällä hetkellä nuoria luottamushenkilöitä on 14 prosenttia 1701 luottamushenkilöstä, eli 245 henkilöä.

PAMin perustoiminnan tulee olla nuorille helposti lähestyttävää ja vetovoimaista, jotta nuoret osallistuvat myös muuhun liiton toimintaan, kuin vain nuorille suunnattuun. Perustoiminnan kautta myös muut tunnistavat aktiivisia nuoria toimijoita ja nuoret pääsevät tekemään itsensä tunnetuksi myös muille PAMin aktiiveille kuin vain toisille nuorille. Tämä taas helpottaa tulevaisuudessa esimerkiksi valituksi tulemista luottamuspaikoille. Tällä hetkellä liiton nuorisotoiminnasta vastaa keskustuomiston järjestöasiantuntijan lisäksi jokaisella alueella yksi toimitsija eli yhteensä kaiken kaikkiaan kahdeksan henkilöä. Lisäksi joka syksy on ollut erikseen työelämätiedotus-projekti, johon on palkattu syksyn ajaksi 2–3 henkilöä tekemään vain ja ainoastaan oppilaitoksissa tapahtuvaa työelämätiedotusta eli opiskelijajäsenhankintaa. Parhaillaan on siis 10–11 henkilöä, joiden työtehtäviin kuuluu opiskelija- ja nuorisotoiminta.

Hallitus katsoo, että nuorille on lukuisia ja monipuolisia tapoja oppia, kasvaa ja kehittyä sekä olla mukana toiminnassa. Hallitus on juuri hyväksynyt pitkänajan henkilöstösuunnitelman vuosille 2024–2027, joka määrittelee liiton henkilökuntaresurssin. Hallituksen tehtävänä on arvioida henkilökuntaresurssien suuntaamisesta strategian mukaisesti.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3208

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Aloite velvollisuudesta valita nuorisovastaava

Tausta ja perustelut:

Ammattiosastoissa on huolestuttavan vähän nuoria nuorisovastaavia ja tämän on muututtava, koska nuoria mukaan toimintaan tuo parhaiten toiset nuoret. Myös mielekkään nuorisotoiminnan järjestämiseen parhaiten sopii toinen nuori. Nuorisovastaavan löytäminen on tärkeää, jotta ammattiosastoissa on jäsen, joka keskittyy nuorten toimintaan. PAMin toimintasuunnitelmassa sanotaan seuraavaa: ”Vuoden aikana kirkastetaan nuorisotoiminnan rooli ja vastuut. Tavoitteena on saada entistä enemmän nuoria vaikuttajiksi työpaikoille ja ammattiosastoihin.” Tämän toteutumiseksi ja positiivisen kierteen aloittamiseksi nuorisovastaavien löytäminen on erittäin tärkeää.

Esitys:

Helsingin Varastotyöntekijät 036 esittää, että ammattiosastot velvoitetaan etsimään alle 31-vuotias nuorisovastaava ja järjestämään nuorille toimintaa lisäämällä tämä kannusteosan kriteereihin. Mikäli osastolle nuoren nuorisovastaavan löytäminen kuitenkin osoittautuu mahdottomaksi, tulisi osaston sopia toisen lähialueen osaston kanssa nuorisotoiminnan yhdistämisestä tai muusta ratkaisusta, jolla nuorisotoiminnasta vastaa alle 31-vuotias.

036 Helsingin Varastotyöntekijät ry.

Hallituksen lausunto:

On harmillista, että nuorisovastaavia valitaan ammattiosastoihin niin vähän. Tällä hetkellä nuorisovastaavia on valittuna 64:ssä eri ammattiosastossa, eli 57 % ammattiosastoista. Näistä alle 31-vuotiaita on 44 henkilöä. Nuorisovastaavan roolissa nuori pääsee näkemään läheltä johtokuntatyöskentelyä ja saa arvokasta, matalankynnyksen oppia ilman, että se on keneltäkään muulta pois johtokunnan paikasta. Kannustamme jatkossakin valitsemaan yhä useampaan ammattiosastoon nuorisovastaavan ja osalistamaan nuoret mukaan johtokunta- ja ammattiosastotyöskentelyyn.

Nuorisovastaavan, yhdessä muun johtokunnan ja ammattiosaston jäsenten kanssa, on tärkeää kannustaa ja tukea nuoria mukaan ammattiosaston ja koko PAMin perustoimintaan. Myös ammattiosaston nuorisovastaavan järjestämisen toiminnan tulee olla tavoitteellista ja järkevää, kuten muussakin liiton nuorten toiminnassa. Sen tulee olla sisäänheittokanava ammattiosaston muuhun toimintaan, ei erillinen nuorten oma toiminta. Nuorisovastaavan tehtävää tulee kirkastaa, sillä on helpompi täyttää rooli, kun tietää mihin hakee, mitä odotuksia on ja mitä tehtävässä edellytetään.

Kannusteosaston kriteeristöä ja mallia päivitettiin viimeksi vuonna 2021. Kriteerit on valikoitunut ohjaamaan ammattiosaston toimintaa enemmän liiton strategianmukaiseen suuntaan. Vuonna 2023 käytännössä kaikki ammattiosastot saivat kannusteosan täysimääräisenä tai yhdistyivät muihin ammattiosastoihin. Tällä hetkellä kaikki kannusteosan kriteerit ovat toiminnallisia ja konkreettisia toimenpiteitä, joten hallituksen näkemyksen mukaan, nuorisovastaavan valinta ei ole riittävä toimenpide kannustinosan kriteeriksi.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Anni Hasunen (Lounais-Suomi) esitti kannatetun muutosesityksen ammattiosaston tekemän aloitteen esitystekstiin: *Ammattiosastojen kannusteosaan kriteereihin muutos/lisäys, että*

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

osaston pitää järjestää nuorille vähintään yksi tapahtuma, jolloin osastolle tulee tarve myös valita nuorisovastaava ammattiosastoon.

Kokouksen sihteeri **Heidi Lehikoinen** totesi, että ammattiosaston tekemään esitykseen ei voi tehdä muutosesitystä. Muutosesitys tulee tehdä hallituksen esittämään päätösesitykseen. Tämän jälkeen Hasunen veti esityksensä pois.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3209

Viimeaikaisten työtaisteluiden sekä poliittisten lakkojen aikana havaitut epäkohdat KEY:n toimissa

Tausta ja perustelut:

PAM Porvoon seudun osasto ry 188 esittää, että PAMin ja KEY:n yhteistyötä tarkastellaan sekä mietitään sen tarpeellisuutta.

KEY:n jäsenhankinta ulottuu kaikkiin kaupan työntekijöihin, myös myyjän työehtosopimuksen alla työskenteleviin. Työtaisteluiden sekä poliittisten lakkojen aikana olemme saaneet huomata KEY:n toiminnan lähinnä sabotoivan meidän toimia. KEY ei ole ollut kannustava eikä neutraali. Esim. poliittisen lakon aikana he viestivät jäsenilleen "KEY ei osallistu lakkoon 1.2. eikä lakkoavustuksia makseta. Palkka maksetaan myös liikkeen ollessa kiinni, kun on ennalta ilmoittanut tulewansa työvuoroonsa". Kaikki me varmasti ymmärrämme työntekijöiden keskuudessa vallitsevan hämmennyksen, joiden todellista edunvalvontaa tekee PAM ja sitä kautta mm. luottamusmiehet. Sama kaava on toistunut TES-neuvotteluissa työtaisteluiden aikana, jolloin viestintä on ollut ristiriitaista: "Kaikki reippaana töihin" ja "Ei tarvitse mennä lakkokohteeseen töihin". Hämmäntävää ja myös epäoikeudenmukaista tässä on kuitenkin se, että esim. TES- neuvotteluiden onnistuminen valuu myös heidän pussiinsa, eli toisin sanoen me teemme työn ja he keräävät hedelmät, tai oikeastaan juovat nektariinin.

Esitys:

PAM Porvoon seudun osasto ry 188 esittää, että PAMin hallitus ja johtoryhmä käyvät nyt huolellisesti läpi yhteistyön tarpeellisuuden KEY:n kanssa. Mikäli yhteistyö edelleen koetaan tarpeelliseksi, tulisi KEY:n kanssa tarkastella millaista toimintaa/viestintää he harjoittavat meidän työtaistelutoimien aikana sekä ennen kaikkea kehen he jäsenhankintaansa kohdistavat ja ketkä jäseneksi sitä myötä liittyvät.

Aloitetta kannattavat:

PAM- Hämeenlinnan seutu ry 056

PAM- Etelä-Pohjanmaan osasto ry 031

PAM Liikealan Turun seudun osasto ry 069

PAM Kainuun seudun osasto ry 752

PAM Kouvolan seudun osasto ry 015

PAM liikealan Porin osasto ry 067

PAM-Etelä-Savon kaupan ja kiinteistön osasto ry 008

PAM 001 Helsingin Kauppatyöntekijät ry

001 Helsingin varastotyöntekijät ry 036

PAM 007 keskolaisten ammattiosasto

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

PAM Liikealan Vaasan seudun osasto ry 005
PAM Lahden seudun osasto 062 ry
PAM - palvelualan Pirkanmaan ammattiosasto Pamina 003 ry
PAM – Osuustoiminnan ammattilaiset ry, osasto 002

188 PAM - Porvoon seudun osasto - PAM - Borgånejdens avdelning ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kuvataan konkreettisesti pamilaisten ja KEY:läisten yhteistyön ongelmia. Tilanne ei vastaa tavoitetilaa eikä edistä kaupan alan työehtojen kehittämistä. PAMin ja KEY:n välinen yhteistyö tulisi perustua nimenomaan työehtojen tehokkaaseen kehittämiseen. Asia on vaikea ja monitahoinen. Tilannetta on käsitelty KEY:n kanssa ja keskustelua jatketaan.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti työjärjestyspuheenvuorona, että tähän asiaan liittyvä keskustelu jätetään kirjaamatta pöytäkirjaan kokoussääntöjen kohdan 10. mukaisesti.

Pakarisen esitys hyväksyttiin.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3210

Luottamusmiesvalintojen järjestämisen siirtäminen aluetoimistojen hoidettavaksi

Tausta ja perustelut:

Pirkanmaalla kiinteistöpalvelualan (jäljempänä kipa) yhteisessä luottamusmiestapaamisessa kävi noin vuosi sitten ilmi, että pienehkön siivousalan yrityksen toimitusjohtaja oli valinnut yritykseen nuoren luottamusmiehen kysymällä, haluaisitko ryhtyä luottamusmieheksi. Mitään ehdokasasetteluja saatikka vaaleja ei ollut käyty. PAMin jäsen työntekijä sentään oli. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun kuulumme epäselvästä luottamusmiesvalinnasta vaan sellaisia oli tullut eteen aiemminkin. On käynyt ilmi, että luottamusmies on ns. valinnut itse itsensä ja ammattiosastoon on saapunut myös virallinen moite erään yrityksen luottamusmiesvalinnasta. Moite johti siihen, että valintaprosessi jouduttiin uusimaan ja oikeellisuuden varmentamiseksi sen järjesti aluetoimisto.

Valintaprosesseissa ilmenneiden virheiden takia ammattiosastomme halusi selvittää, kuinka yleisiä tällaiset virheet ovat. Päätimme pyytää loppuvuodesta 2023 seuraavan kahden kuukauden aikana osastoon tulevista luottamusmiesten valintailmoituksista vaaliasiakirjat nähtäväksi. Pyynnöt koskivat siis valintoja, joita ei ollut hoidettu keskustoimiston tai aluetoimiston toimesta. Materiaali pyydettiin seitsemän eri yrityksen luottamusmieheltä. Vain yksi luottamusmies pystyi toimittamaan valintaohjeiden mukaisen valintamateriaalin. Osa ei toimittanut materiaalia lainkaan, osalla oli puutteellisia ehdokasasetteluja tai äänestyksiä ja osa ei ymmärtänyt, mitä olisi pitänyt toimittaa. On siis sanomattakin selvää, että ainakin kivalaisilla kentällä ja mahdollisesti myös muilla aloilla, toimii luottamusmiehiä, joita ei ole valittu PAMin luottamusmiesvalintasääntöjen mukaisesti. Tämä on mahdollista siksi, että valinnat suoritetaan pienemmissä yrityksissä

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

työntekijöiden toimesta ja kuka tahansa voi käydä täyttämässä luottamusmiesilmoituksen PAMin sivuilla.

Itse itsensä valinnut luottamusmies ei mielestämme ole luottamusmies. Tällaiset virheelliset menettelyt eivät myöskään lisää luottamusmiestoiminnan uskottavuutta, eivätkä paranna luottamustehtävän mainetta. Jotta valinnat jatkossa menisivät sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti ja kaikilla PAMin jäsenillä, joita luottamusmies edustaa, on todella mahdollisuus osallistua luottamusmiehen valintaan, PAM Tampereen Kiinteistötyöntekijät os. 503 ry esittää, että luottamusmiesvalinnat, joita ei hoideta keskustoimistolta, järjestetään aluetoimistojen kautta.

Esitys:

PAM Tampereen Kiinteistötyöntekijät os. 503 ry esittää, että luottamusvalinnat, joita ei hoideta keskustoimistolta, järjestetään jatkossa aluetoimistojen kautta.

503 PAM - Tampereen kiinteistötyöntekijät ry

Hallituksen lausunto:

Luottamusmiehen valitsevat PAMin jäsenet, jotka työskentelevät työpaikalla noudatettavan työehtosopimuksen piirissä. Luottamusmiehet valitaan vaaleilla. Luottamusvalinnat käydään pääsääntöisesti kahden vuoden välein. Palvelualojen työpaikoilla työntekijät järjestävät luottamusmiesvaalit aina parittoman vuoden loka–joulukuun aikana.

Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen valinnat on järjestettävä niin, että kaikilla PAMin jäsenillä, joita luottamusmies edustaa, on mahdollisuus osallistua valintaan. Alakohtaisista luottamusmiessopimuksista, jotka ovat osa kunkin alan työehtosopimusta, on sovittu työnantaja- ja työntekijäliittojen välillä. Luottamusmiesvalinnan jälkeen valitun luottamusmiehen tulee ilmoittaa valinnasta PAMIin.

Luottamusmiesvaalin toteuttamiseen yksityiskohtaiset ohjeet löytyvät PAMin nettisivuilta ja apua vaalin järjestämiseen saa järjestämisyksiköstä ja aluetoimistoilta. Silti ilmenee puutteita vaalitoimituksissa ja näiden valvontaa ei ole kyetty aukottomasti järjestämään. Aloitteessa siis kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan ja ammattiosaston tekemä "omavalvonta" alan yrityksissä on esimerkillistä toimintaa.

Aloitteessa esitetään, että jatkossa pienten yritysten luottamusmiesvaalit organisoitaisiin aluetoimistojen toimesta. Tämä käytäntö jäykistäisi nykyistä tilannetta, jossa on haluttu mahdollistaa valinnat mahdollisimman vähäisellä hallinnollisella prosessilla. Tavoitteena on ollut maksimoida valittujen luottamusmiesten määrä ja saada mahdollisimman suuri joukko jäseniä työpaikkatason edunvalvonnan piiriin. Joustavan ja epäbyrokraattisen käytännön varjopuoli on kuitenkin esitetty aloitteessa eli se mahdollistaa myös epäselvät valintaprosessit, jolloin ei ole varmuutta valitun luottamusmiehen valinnan kaikista taustavaikuttimista.

On tärkeää, että ennen seuraavia luottamusmiesvalintoja kehitetään nykyistä vaikuttavampia valvontakeinoja, joilla varmistetaan, että luottamusmiesvaalit on toteutettu liiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Luottamusmiesilmoitusten kriteerejä voidaan muuttaa ja vaatia jatkossa ilmoituksen yhteyteen vaalitoimituksen toteuttamiseen liittyviä selvityksiä. On mahdollista kehittää valintaprosesseja niin, että epäkohdat poistuvat, mutta työpaikoilla säilyy mahdollisuus valita luottamusmies itsenäisesti jatkossakin.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3212**Aloite kaupan alalla toimivien tukitoimia tarjoavien yritysten käytäntöihin****Tausta ja perustelut:**

Osaston jäsenen turhautuminen erilaisten kirjaviin käytäntöihin ja ratkaisuna TESiin/liitekirjaan kirjattuna seuraavia esityksiä.

Esitys:

Varallaolo

Ajatuksia ja ehdotuksia kaupan alan työehtosopimuksen tarkentamiseksi. Tätä kirjoittaessa ajatus pyörii pitkälti huoltoyhtiöiden, jotka tarjoavat kauppoille palveluita esim. kassapöytien, automaattien (kahvi, pullonpalautus, savuke, yms.), myymälätekniikka. Nämä yritykset ovat kooltaan usein pieniä, järjestäytymisaste on alhainen, mutta silti heillä hyvin usein noudatetaan kaupan alan työehtosopimusta. Varallaolo on yksi kipupiste kun huoltojen pitäisi toimia iltaisin ja viikonloppuisin, monivuorotyö ei pienille yrityksille ole usein järkevää, niinpä palvelua kaupan alalla tarjotaan varallaolomenettelyllä. Työehtosopimus ei tarkemmin sovi ja määrittele varallaolon pelisääntöjä erityisen tarkasti. Tämä on osaltaan perusteltua koska työpaikkojen ja paikallisten työympäristöjen olosuhteen vaihtelevat aika paljon. Tässä on kuitenkin tarkoitus keskittyä ensisijaisesti kaupan alalla toimivien ”tukitoimia” tarjoavien yritysten kirjaviin käytäntöihin.

1. Tavoitettavuus

Työpaikalla on käyty useita ”tappeluita” mitä tavoitettavuus tarkoittaa.

Esimerkki: Työntekijöiden, joita edustan, kanta on ollut, että se tarkoittaa nimenomaan soittamista. Työnantaja on heikompi tahtoisia saanut puhuttua ympäri, että kantavat työpuhelinta mukanaan, jossa on esim. Teams jota pitää seurata milloin varalla ollessa kutsu töihin. Oma kantani on että jos kanniskellaan vapaa-ajalla työntekijän IT-laitteita, niin palkka juoksee. Puhelinetu ei velvoita pitämään työpuhelinta mukana.

Ehdotus: Kirjataan työehtosopimukseen, että tavoitettavuus ensisijaisesti tarkoittaa puhelimella tavoitettavuutta, soittamista. Tästä voidaan perustelluista syistä työntekijän aloitteesta poiketa.

2. Korvaus varallaolosta

TES ei ota kantaa korvaukseen, se on työntekijän ja työntekijöiden välinen sopimus.

Ainoastaan mainitaan, että korvauksen määrässä on otettava huomioon vapaa-ajalle aiheutuva haitta varallaolosta. Tätä haittaa ei ole määritelty ja ristiriitojen välttämiseksi olisi hyvä kirjata ylös mitä kuormittavuus tarkoittaa.

Esimerkki: Meillä on tilanne, jossa samassa henkilöstöryhmässä huoltomiehillä on eri määriä varallaoloa. On työntekijöitä, joilla on varallaoloa joka toinen viikko (37 h viikko), tosiasiallisesti tarvetta työhön kutsumiselle ei ole. Korvaus on 25 % tuntipalkasta (kk-palkka/160). Sitten on työntekijöitä, joilla varallaoloa on joka 6-8 viikko (37h viikko), heille korvausta maksetaan 50-80% tuntipalkasta. Töitä tulee melkein varallaolajakson täydeltä - ne eivät ole yllätys. 25 % henkilöille korvausta ei makseta niiltä tunneilta, jos on töissä, 50-80% henkilöille maksetaan korvaus riippumatta onko töitä. Työnantajan ja 50-80% työntekijöiden mukaan paremman korvauksen saavilla on varallaolo kuormittavampaa,

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

vaikka heillä on varallaoloviikkoja vuodessa 7-9 kpl. Työnantajan ja 50–80 % korvausta saavien mielestä 25% varallaolijat joilla varallaoloviikkoja on 26 kpl, varallaolo kevyempää. Mielestäni varallaolon kuormittavuus on juuri toisinpäin. Tosiasiallisesti työnantaja teettä varallaolosäännöksellä “toista työvuoroa” näillä suurempaa korvausta saavilla. Tässä yllä olevassa esimerkissä on useita ongelmia. Lukuisista yrityksistä huolimatta asiaa ei työpaikalla ole saatu ratkaistua. Asiasta pidettiin muutosneuvottelut 12/2023–01/2024, tuloksettomina. Työntekijät rupesivat riitelemään keskenään. Järjestäytymisaste on alhainen työpaikalla. Mielestäni kun kaikilla varallaoloa on per viikkoa kohden suurin piirtein saman verran, tulisi yhdenvertaisen kohtelun takia maksaa varallaoloviikolta saman verran. Ne kenellä varallaoloviikkoja on enemmän, saavat korotetun korvauksen, koska haitta vapaa- ajalle on suurempi. Ei se voi vaikuttaa varallaolokorvaukseen kuinka paljon työtä varallaolovuorossa tulee, sitä varten on palkka ja ylityökorvaukset.

Ehdotus: Selvennetään TES:sa mitä haitta vapaa-ajalle tarkoittaa. Korostetaan yhdenvertaista kohtelua. Selvennetään mitä korvauksen määrä haitasta vapaa-ajalle tarkoittaa. Kirjataan esimerkki, miten varallaoloa ei saa hoitaa.

3. Töihin kutsuminen varalla ollessa

Esimerkki: Työnantaja laittaa varalla ollessa kutsuja työntekijälle. Työntekijä lähtee kohteeseen, jossa vähintään menee 6 tuntia aikaa. Kutsun jälkeen työnantaja soittaa ja peruuttaa kutsun. Työntekijän edustajana olen ollut sitä mieltä, että työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa ajalta joka kohteen selvittämiseen, olisi vähintään mennyt. Näin ei kuitenkaan tapahdu. Esimerkin 6 tunnin tapauksessa maksetaan ehkä korvaus tunnilta. Olen itse sitä mieltä, että työvuoron minimipituus on 4 h. Se ehkä on kohtuuton joissain tapauksissa, mutta ainakin 2 h palkka pitäisi vähintään maksaa vrt. Hälytyskorvaus. Ehdotus: Työntekijän tullessa kutsutuksi töihin, työnantajan peruessa kutsun, tulee maksaa vähintään 2 h palkka, ellei työtä ole ehditty jo aloittaa. Jos työ on aloitettu, tulee maksaa vähintään 4 h palkka tai tehdyn työajan ollessa enemmän kuin 2h todellisen työajan mukaan, kuitenkin vähintään 4 tuntia.

4. Jos varalla ollessa on säännöllisesti paljon töitä?

Työnantaja pitäisi velvoittaa järjestämään resursseja niille paikkakunnille, joissa varallaolosta muodostuu “ylimääräinen työvuoro”. Kyllä ihmiset tekevät, kun rahaa tarjotaan, mutta siinä kärsivät niin työntekijät, työnantaja.

Ehdotus: Työnantajan pitäisi ensisijaisesti tutkia mahdollisuuksia työaikajärjestelyitä, jos alueellisesti varallaoloa on säännöllisesti suhteellisen paljon, todellisen työn lähentyessä puolta varallaoloajasta.

020 PAM - liikealan Lappeenrannan osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kannetaan huolta varallaolosta johtuvaan työn- ja vapaa-ajan välisen rajanvetoon liittyviin haasteisiin sekä varallaolon korvauskäytänteisiin.

Vaikka kaupan alan työ on suurelta osin pääsääntöisesti ”lähityötä”, myös kaupan ala on kokenut digitalisaation kehityksen myötä murroksen, missä mm. digitaalisten välineiden asianmukainen käyttö on tuonut työnantajille ja työntekijöille monia taloudellisia ja yhteiskunnallisia etuja ja hyötyjä, joita ovat esimerkiksi joustavuuden ja itsenäisyyden lisääntyminen, mahdollisuudet parantaa työ- ja yksityiselämän tasapainoa ja työmatkoihin kuluvan ajan lyheneminen. Kehitys on kuitenkin tuonut mukanaan myös haittoja, jotka aiheuttavat mm. eettisiä, oikeudellisia ja työhön liittyviä haasteita, kuten työn tehostuminen ja työajan pidentyminen siten, että ne saattavat hämärtää työ- ja yksityiselämän välisiä rajoja.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Työn kuormittavuuteen liittyvät seikat ovatkin monin paikoin merkittäviä ja keskeisiä työhyvinvointiin ja jaksamiseen liittyviä haasteita kaupan alalla, joiden edistämiseksi tulee löytyä oikeudenmukaiset pelisäännöt esim. työehtosopimuksen avulla.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3213

Pitkien tasoittumisjaksojen vaikutus lomakertymiin

Tausta ja perustelut:

Nyt saattaa olla pitkän tasoittumisjakson aikana kuukaudessa niin vähän työtunteja (sopimus 30 h/vko ->) ettei lomaa kerry tältä ajalta. Kaupan alalla etenkin vuoden ensimmäiset kuukaudet tällaisia.

Esitys:

Jos tasoittumisjakson aikana työpäivät jää jossain kuukaudessa työnantajan toimesta niin vähäiseksi, ettei vuosilomaa kerry, niin tätä ei pitäisi ottaa huomioon vuosiloman kertymisessä, vaan vuosiloma pitäisi kertyä niin kuin olisi vaadittu min 14 työpäivää sillä ajan jaksolla täyden loman kertymiseksi.

020 PAM - liikealan Lappeenrannan osasto ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksessa, kuten pääsääntöisesti muillakin PAMin sopimusaloilla, vuosilomien kertyminen määräytyy vuosilomalain perusteella. Sen mukaan vuosilomaa ansaitaan jokaiselta täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta. Tällaisena pidetään kalenterikuukautta, jolloin työntekijälle on kertynyt vähintään 14 päivää. Jos työntekijä on työssä niin harvoina päivinä, ettei hänelle kerry 14 työpäivää, täydeksi lomanmääräytymiskuukaudeksi katsotaan kalenterikuukausi, jonka aikana on kertynyt vähintään 35 tuntia.

Kaupan työehtosopimuksen mukaan säännöllinen työaika on mahdollista järjestää tasoittumisjaksossa, jolloin viikoittaiset ja siten myös kuukausittaiset työajat voivat vaihdella suurestikin. Työntekijä voisi siten työskennellä joinain kuukausina niin vähän, ettei sitä katsottaisi vuosilomalain tarkoittamaksi täydeksi lomanmääräytymiskuukaudeksi. Palvelualojen ammattiliiton tulkinta kuitenkin on, että työnantajan järjestäessä työajan käyttäen Kaupan työehtosopimuksen mukaista tasoittumisjärjestelmää, se ei saa johtaa vuosilomapäivien vähentymiseen. Käytännössä esille ei ole tullut tilanteita, joissa vuosilomaetuuksia olisi tällaisessa tilanteessa heikennetty.

Aloitteessa mainittu esitys voidaan esittää Kaupan työehtosopimukseen kirjattavaksi jo voimassa olevaa tulkintaa selkeyttävänä.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3214

Työntekijän oikeuksista opettaminen, opintosuunnitelmiin

Tausta ja perustelut:

Nuorilla ei ole riittäviä valmiuksia solmia ensimmäistä työsopimustaan tai yleensäkin tietää omista oikeuksistaan työelämässä. Ja tätä käytetään surutta hyväksi työnantajien puolelta, voisi puhua jopa hyväksikäytöstä tässä kohtaan. Työntekijän oikeuksista, työsuojelusta ja ay-toiminnasta tulee kertoa jo kouluissa. Ja se on saatava kirjattua opetussuunnitelmiin. Ilman näitä kirjauksia, on koulun tai oppilaitoksen ja viime kädessä opettajan varassa kerrotaanko näistä, joka tarkoittaa, että näistä asioista ei suuremmin kouluissa puhuta.

Esitys:

Ammattiosasto PAM 705 esittää, että PAM vaikuttaa aktiivisesti siihen, että niin työntekijän oikeuksien, työsuojelun ja ay-toiminnan tuntemusta tuodaan enemmän esiin niin, että ne liitetään osaksi opetussuunnitelmia, ihan jokaisella koulutusasteella.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloite osuu oleellisen tärkeään asiaan. Ei ole merkityksetöntä, miltä kantilta työelämää ja työntekijöiden oikeuksia suomalaisessa koulutusjärjestelmässä opetetaan, onhan esim. yrittäjyyttä ja yrittäjyyskasvatusta tuotu järjestelmällisesti osaksi oppisisältöjä kaikilla koulutusasteilla. Työntekijöiden näkökulma on jäänyt vähemmälle huomiolle, vaikka selkeästi suurin osa työelämään siirtyvistä nuorista ja aikuisista työskentelee palkansaajana. PAM pyrkii lisäämään työntekijän oikeuksien, työsuojelun ja ay-toiminnan tuntemusta eri koulutusasteille kyseiselle tasolle sopivalla tavalla. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta teemme yhteistyötä SAK:n kanssa, joka yleensä kutsutaan uudistuksia valmisteleviin pöytiin. Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmia päivitetään laajemmin yleensä noin 10 vuoden välein.

Myöskään korkeakoulutuksen työelämäosaaminen ei ole PAMille merkityksetöntä, sillä korkeakoulutettujen määrä jäsenistössämme on jo noin 10–15 prosenttia. Koska korkeakouluilla ei ole yhteistä valtakunnallista opetussuunnitelmaa, koulutuksen sisältöön on verrattaen vaikeaa vaikuttaa ilman suoraa yhteyttä korkeakoulun kanssa. Toistaiseksi yhteistyö on ollut hankeluontoista tai jäsenistölle yhdessä räätälöityä tilauskoulutusta. Ammatillisessa koulutuksessa PAMilla on selkeämmät vaikuttamisen mahdollisuudet, sillä tutkinnot ja tutkintojen perusteet ovat pääsääntöisesti toimialakohtaisia. Tietyt tutkinnot on suunniteltu tietyille alalle soveltuviksi. Näitä tutkintoja uudistettaessa myös PAMin mielipidettä kuullaan mielellään. Teemme vuosittain kymmeniä ammatillisten tutkintojen perusteiden uudistamisen lausuntoja.

Pyrimmekin aina tuomaan esiin työelämäosaamiseen, työsuojeluun ja muihin meille tärkeisiin aiheisiin liittyvät teemoja – ja usein tässä on onnistuttukin. Myös ammatillisen perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat sisältävät tietyn määrän työelämäosaamista, mutta usein riippuu opettajasta, millä painotuksilla oppimistavoitteita täytetään.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Maan hallitus on se taho, joka määrittää koulutuspolitiikan tulevaisuuden. Tältä osin tilanne on haastava. Hallituspuolueiden ammatillista koulutusta ymmärtämättömät puheet (kuten kaksivuotinen ammatillinen koulutus) asettavat varjon suomalaisen osaamisen päälle. Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen on omiaan heikentämään työntekijöiden jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia. Työelämän monipuolisia osaajia syntyy vain, jos panostukset koulutukseen ovat riittävät.

Haasteista huolimatta monipuolisen työelämäosaamisen kehittäminen osana koulutusjärjestelmää on PAMin tavoite vastaisuudessakin. Tätä tavoitetta toteutetaan vaikuttamalla ammatillisen tutkintojen perusteisiin ja mahdollisuuksien mukaan muiden koulutusasteiden opetussuunnitelmiin sekä tekemällä hyvää yhteistyötä opetushallinnon, koulutuksenjärjestäjien, työnantajien ja yritysten sekä opiskelijajärjestöjen kanssa.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3215

Viikkotyöajan lyhentäminen

Tausta ja perustelut:

PAMilaisten työ on niin henkisesti kuin fyysisestikin raaistunut. Niin sanottuja helppoja tunteja ei enää ole, vaan jokaisesta työssäolominuutista revitään kaikki irti. Lyhyisiin, palauttaviin taukoihin, eikä edes lakisääteiseen ruokataukoon, ole enää mahdollisuutta. Kuormittavalle työlle vastapainona tulee saada riittävä määrä lepoa. Uupumisesta johtuvat sairauspoissaolot ovat lisääntyneet ja nämä sairauspoissaolot kuormittavat lisää niin kollegoita kuin työnantajaakin. Työn teknistyminen ei riitä korvaamaan työmäärän lisääntymistä. Teknistyminen itsessään lisää kuormittavuutta, jatkuvan uuden opetteluun vuoksi. Tällä hetkellä voimassa olevan Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työntekijöiden työehtosopimuksen mukaan työntekijän kolmiviikkoistyöaika on 112,5 tuntia eli 37,5 tuntia viikossa. 30 viikkotuntia antaisi mahdollisuuden palautumiseen, jos halutaan, että työn tuottavuus pysyy kysynnän kanssa samalla tasolla.

Esitys:

PAM vaikuttaa aktiivisesti työehtosopimusneuvotteluissa.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n välisessä Matkailu-, ravintola ja vapaa-ajanpalveluita koskevassa työehtosopimuksessa, mihin aloitteen tekijä viittaa on sovittu säännölliseksi työajaksi enintään 112,5 tuntia kolmessa viikossa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että työaika voi vaihdella viikkotasolla, tasoittuen tuohon 112,5 tuntiin kolmessa viikossa. Alalla ei työaikaa käsitellä laisinkaan viikkotyöaikana. Mikäli viikkotyöaikaan haluttaisiin mennä, vaatisi se alan työehtosopimukseen kattavamman uudistuksen.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

PAM on liittokokouksessa 26.10.2023 hyväksynyt liiton tavoiteohjelman vuosille 2024–2027 ja tässä tavoiteohjelmassaan kirjannut lähivuosien yhdeksi tavoitteeksi palvelualojen työntekijöiden työajan lyhentämisen heidän ansiotasoaan heikentämättä. Palvelualojen työntekijöitä työskentelee monen eri työehtosopimuksen piirissä, ja jokaisessa näissä on omat työaikaääräyksensä. Se miten kunkin työehtosopimuksen osalta tämä tavoite olisi parhaalla mahdollisella tavalla toteutettavissa tulee selvittää alakohtaisesti ja ottaa sen myötä käsittelyyn, kun valmistellaan tulevien vuosien TES-esityksiä.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen tiedoksi kaikille sopimusaloimikunnille.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen tiedoksi kaikille sopimusaloimikunnille.

Id: 3216

Vuosilomapäivien lisääminen

Tausta ja perustelut:

Työelämä kuormittaa vuosi vuodelta enemmän. Työtehtävät on hoidettava entistä lyhyemmässä ajassa. Uupumisesta johtuvat sairaspöissaolat ovat lisääntyneet ja nämä sairaspöissaolat kuormittavat lisää niin kollegoita kuin työnantajaakin. Työn teknistyminen ei riitä korvaamaan työmäärän lisääntymistä. Teknistyminen itsessään lisää kuormittavuutta, jatkuvan uuden opettelu vuoksi. Tällä hetkellä voimassa olevan Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työntekijöiden työehtosopimuksen mukaan työntekijä voi ansaita maksimissaan 2,5 päivää vuosilomaa täyttä lomanmääräytymiskaukautta kohti. Tämä ei riitä työntekijän palautumiseen kuormittavasta työstä. PAMilaisten työ on yhtä kuormittavaa, niin henkisesti kuin fyysisestikin, kuin esimerkiksi kunta-alalla. Suurimmalla osalla kunta-alalla työskentelevistä on jo pitkään ollut voimassa 3:n lomapäivän ansainta täyttä lomanmääräytymiskaukautta kohti.

Esitys:

PAM vaikuttaa aktiivisesti työehtosopimusneuvotteluissa.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan, kuten pääsääntöisesti muidenkin PAMin sopimusalojen vuosilomien kertyminen, määräytyy vuosilomalain perusteella. Sen mukaan lomaa kertyy työsuhteen alussa 2 päivää kuukaudelta, ja kun työsuhde on lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä kestänyt vuoden, kertymä 2,5 päivä kuukaudelta.

Kunta-alalla vuosilomista on sovittu virka- ja työehtosopimuksissa siten, että ne määräytyvät lomanmääräytymiskausien lukumäärän, työkokemuksisään oikeuttavan palvelusajan ja palvelussuhteen pituuden mukaan. Samoin lomien antamiseen liittyvät määräykset voivat tuottaa osalle työntekijöistä pidemmän vuosiloman. Kunta-alalla tämä on sovittu aikanaan kokonaisuutena muiden palkka- ja työehtojen kanssa.

Vuosiloman pituuden kasvattamista eri keinoin on esitetty toteutettavaksi aikaisemminkin. Laskennallisesti yhden päivän kustannusvaikutus on n. 0,4 %. Yhdessä lomarahamääräysten

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

(50 % lomapalkasta) kanssa kustannusvaikutus muodostuu vieläkin suuremmaksi, joka on huomioitava tavoitteita asetettaessa.

Työelämän kuormittavuus palvelualoilla on lisääntynyt monien syiden vuoksi. Teknistyminen, resursointi ja yleinen tehokkuusajattelu on lisääntynyt kiirettä ja siten palautumisen tarvetta. Palkallisten vapaiden lisääminen eli työajan lyhentäminen tukee aloitteessa esitetyn mukaisesti palautumista ja työssäjaksamista.

Tavoiteohjelmassa 2024–2027 on päätetty, että PAM tavoittelee palvelualojen työntekijöiden työajan lyhentämistä heidän ansiotasoaan heikentämättä. Työajan lyhentäminen eri muodoin ja keinoin toteutettuna on tavoite, jonka toteutumiseen PAMin tulee vaikuttaa.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan sopimusaloimikunnan käsiteltäväksi.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan sopimusaloimikunnan käsiteltäväksi.

Id: 3217

Varaluottamus henkilöiden oikeudet selkeämmiksi

Tausta ja perustelut:

Luottamusmiessopimuksessa ei kerrota riittävän selkeästi millaiset oikeudet varaluottamusmiehellä on. Luottamusmiessopimuksessa ei myöskään määritellä tarkasti, milloin varaluottamusmies tuuraa varsinaista luottamusmiestä. Tarkan määrittelyn puuttuminen voi joidenkin työnantajien mielestä tarkoittaa sitä, että tuuraajaa ei tarvita varsinaisen poissaolon ajaksi. Tällä hetkellä voimassa olevan Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työntekijöiden luottamusmiessopimuksessa puhutaan pääasiassa vain varsinaisista, ei varahenkilöistä. Varahenkilöiden oikeudet niin palkkioista kuin työstävapautusajoista pitää tuoda selkeämmin esille.

Esitys:

PAM vaikuttaa aktiivisesti työehtosopimusneuvotteluissa, jotta varaluottamusmiesten oikeudet ja tehtävät kirjataan selkeämmin luottamusmiessopimukseen.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n välisessä luottamusmiessopimuksessa on kirjattu oikeudet ja velvollisuudet työpaikoille valituille pääluottamusmiehillä, alueellisille pääluottamusmiehillä, toimipaikkakohtaisille luottamusmiehillä sekä esihenkilöiden luottamusmiehillä. Oikeudesta valita varaluottamusmies on kirjattu luottamusmiessopimukseen ja heidän tehtävänä on sijaistaa pääluottamusmiestä silloin kun tämä on estynyt hoitamasta tehtäväänsä pidempiaikaisesti. Varapääluottamusmiehellä on luottamusmiesasema eli luottamusmiessopimuksen tarkoittamat oikeudet ja velvollisuudet sinä aikana, kun hän toimii työnantajalle tehdyn ilmoituksen mukaisesti pääluottamusmiehen sijaisena. Varaluottamusmiehillä ei ole sovittu

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

mitään erityisiä luottamusmiehen vastuista poikkeavia tehtäviä, vaan sijaistettaessa varsinaista luottamusmiestä, hänellä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin varsinaisella luottamusmiehellä.

Varaluottamusmiehillä on oikeus osallistua liiton koulutukseen ja vahvistaa omaa luottamusmiesosaamista. Varaluottamusmies ja 1. varatyösuojeluvaltuutettu voivat osallistua koulutustyöryhmän hyväksymille peruskursseille. Samana vuonna samasta toimipaikasta peruskursseille voivat osallistua vain joko luottamusmies tai varaluottamusmies. PAMin liittokokouksessa hyväksytyssä tavoiteohjelmassa asetettiin tavoitteeksi varaluottamushenkilöiden koulutusoikeuden vahvistaminen. Työpaikoilla tarvitaan vahvoja luottamushenkilöitä, jotka tukevat toisiaan luottamustehtävissä onnistumisessa. Luottamushenkilöitä koskettavia työehtosopimuksen liitesopimuksia, luottamusmies- ja koulutussopimusta, tulee arvioida osana työehtosopimusten kehittämistä ja erityisesti, miten työpaikkojen luottamushenkilöiden asemaa parannetaan.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluiden (työntekijät ja esihenkilöt) sopimusaloitteen käsittelyksi.

Arvo Mäkilä (Lounais-Suomi) esitti kannatetun muutosesityksen:

Siirretään aloite kaikkien sopimusaloitteen käsittelyksi.

Tuula Pihlajamaa (Pirkanmaa) totesi, että varaluottamusmiehen oikeuksiin pitää saada selvät sävelet. Jos olen Avecralta kaksi viikkoa lomalla, varaluottamusmies on suorittavassa työssä, eikä saa korvauksia saatikka vapautusaikaa. Silloin kun olin itse vara ja pääluottamusmiehen ollessa kuukauden pois, sain lisät ja vapautusajan, Pihlajamaa kertoi.

Menettelytapavaliokunta hyväksyi Mäkilän muutosesityksen.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaikille sopimusaloitteen käsittelyksi.

Id: 3218

Alle 4 h työvuoro

Taustaa ja perustelut:

Alle 4 h työvuoroja suunnitellaan esim. palaverien vuoksi kaupan alalla tämä on perusteltu syy. Suunnitellaan jopa 2 h työvuoro ja sitten vähennetään, jos esim. palaveri ei kestäkään kuin 1,5 h. Tuo ½ h vähennetään palkasta, perusteluna on ollut, maksetaan vain tehdystä työstä, keskustelematta työntekijän kanssa. Työntekijä matkustaa työpaikalleen 2 h vuoksi, josta tulee enemmän kuluja kuin tuloja, hoitopaikkakin pitää lapselle järjestää. Usein työpaikan järjestelmä ei myöskään tunnista sitä, että on vain 2 h/ työvuoro, joten ei saa myöskään lisätyötarjousta tuolle päivää.

Esitys:

Nyt Tessissä näin:

Työvuoron keston tulee olla vähintään 4 tuntia. Työntekijän kanssa kertaluonteisesti sovittaessa tai perustellusta syystä työvuoro voi olla tätä lyhyempi. Perusteltu syy tulee käydä työntekijän kanssa läpi ennen työvuoroluettelon laatimista.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Ammattiosasto PAM Liikealan Vaasan seudun osasto ry 005 esittää: Työvuoron keston tulee olla vähintään 4 tuntia. Työntekijän kanssa kertaluonteisesti sovittaessa tai perustellusta syystä työvuoro voi olla tätä lyhyempi. Perusteltu syy tulee käydä työntekijän kanssa läpi ennen työvuoroluettelon laatimista. Työvuoron ollessa perustellusti alle 4 h maksetaan se suunnitellun tuntimäärän mukaan. Työvuoron pidentyessä maksetaan ylimenevältä osalta palkka työehtosopimuksen mukaan.

005 PAM - liikealan Vaasan seudun osasto - PAM - Vasanejdens handels ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksen mukaisesti työvuoron keston tulee olla vähintään 4 tuntia. Työntekijän kanssa kertaluonteisesti sovittaessa tai perustellusta syystä työvuoro voi olla tätä lyhyempi. Perusteltu syy tulee käydä työntekijän kanssa läpi ennen työvuoroluettelon laatimista.

Myös TES:n määräys työhönsidonnaisuusajasta rajoittaa työvuorojen pilkkomista lyhyiksi pätkiksi. Työehtosopimuksessa on myös määräys, kuinka työnantaja voi päätöksellään poiketa kalenterivuoden aikana 5 kertaa työhönsidonnaisuusajasta, mikäli se on tarpeen työnantajan määräämän, etäyhteyksin järjestämän kokouksen tai tilaisuuden vuoksi. Aloitteessa kannetaan huolta siitä, että määräykset eivät nykyisellään riitä suojaamaan työntekijää kestäättömän lyhyiltä alle 4 h työvuoroilta esim. työnantajan määräämien palaverien osalta. Työntekijöiden jaksamisen, sekä työn ja muun elämän yhteensovittamisen kannalta on äärimmäisen tärkeää, että työvuorot on pituudeltaan ja työhönsidonnaisuusajaltaan järkeviä ja kannustavat työn vastaanottamiseen. Ilmiö korostuu mm. pidempien välimatkojen päästä töihin matkustettaessa. Nykyisten TES-määräysten riittävyyttä vastentahtoisten alle 4 h työvuorojen suojaamiseksi on hyvä tarkastella osana seuraavaa työehtosopimusratkaisua.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3219

Palvelusvuosisät

Tausta ja perustelut:

PAMin kaupan alan palkkataulukossa on vain 4 palvelusvuosisäätä: palvelusvuodet 1v, 3v, 5v, ja 8. vuotena.

8 vuotta palvelut on ylin.

Työnantaja ei ota huomioon pitkään palvelleita työntekijöitä palkkauksessa. Alalla on kuitenkin myös paljon pitkään palvelleita työntekijöitä. Pitkään palvelleet työntekijät ovat yritykselle tärkeitä, koska heillä on paljon osaamista ja tietotaitoa. On tärkeää, että he pysyvät yrityksen palveluksessa eivätkä vaihda työpaikkaa, koska uusien työntekijöiden palkkaaminen aiheuttaa kustannuksia työnantajalle mm. heidän perehdyttämiseen työtehtävien osalta.

Tämä on hyvä varmistaa lisäämällä palvelusvuosisäitä. 8 vuoden jälkeen olisi esim. 10v, 12v, 15v ja yli 15v. Vertailun vuoksi esim. Logistiikkatyöntekijöitä ja pitkälti samoja työtehtäviä

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

tekevät terminaalityöntekijät. Terminaalityöntekijöillä on 7 palvelusvuosilisää: 3v, 5v, 7v, 10v, 12v, 15v ja yli 15v.

Esitys:

Ammattiosasto 185 ja ammattiosasto 030 esittävät, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin, että palvelusvuodet otetaan paremmin huomioon seuraavissa TES-neuvotteluissa. 8 vuoden jälkeen olisi 10v, 12v, 15v ja yli 15v. palvelusvuosilisät.

185 PAM - Akaan logistiikka-alan osasto ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan ala on ollut vuosia murroksessa, jossa alalle syntyy perinteisistä tehtävistä monella tapaa poikkeavia ja monimuotoisia työtehtäviä, minkä seurauksena kaupan työehtosopimuksen nimikkeisiin pohjautuva palkkausjärjestelmä on yhä hankalammin sovellettavissa oikeaa palkkaryhmää määritettäessä. Muun muassa uusien tehtävöminaisuuksien ja työntekijän osaamisen nykyistä parempi huomioiminen palkkaperusteena on ollut pontimena käynnissä olevalle PAMin ja Kaupan liiton väliselle palkkausjärjestelmätyöryhmälle, jonka yhtenä tehtävä on ollut selvittää palkkausjärjestelmän toimivuutta ja vastaavuutta toimialan muutoksiin ja niiden myötä eri tehtävien osaamis- ym. vaatimuksiin.

Kaupan työehtosopimus tarjoaa nykyiselläänkin paikallisesti sovittavan vaihtoehdon, jossa kokemusvuosiportaatt voidaan sopia korvattavan osaamiseen ja suoriutumiseen perustuvalla palkanosalla, minkä nykyistä laajempaa kokeilua yrityksissä voitaisiin pyrkiä edistämään kokemusten saamiseksi.

Kokemusvuosiportaikon muuttaminen aloitteessa esitetyllä tavalla tulee huomioida osana koko palkkausjärjestelmän uudistamista. Varsinaiset päätökset uuden palkkausjärjestelmän käyttöön ottamisesta tehdään työehtosopimusneuvottelujen osana.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Esa Hoppendorff (Lounais-Suomi) esitti kannatetun muutosesityksen:

Viedään aloite myös kipan ja maran sopimusaloimikuntiin.

Lea Lunden (Pirkanmaa) esitti kannatetun muutosesityksen:

Viedään aloite kaikki sopimusaloimikuntiin.

Maija Nytorp (Pirkanmaa) totesi, että vaikka palkkausjärjestelmä uudistus onkin jo tavallaan tehty, hakee se malliaan ja toteutuu erilaisissa yrityksissä erilaisesti. Nykyisellä mallilla se ei toimi logistiikan alalla. Nytorp kertoi oman ammattiosaston olleen tämän aloitteen kannattajana ja aloitteella on haettu nykyiseen tilanteeseen parannusta.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) totesi aloitteen olevan hyvä. Hän pohti, onko "senioriteetti" kuitenkaan ainut keino saada lisää rahaa työntekijöille? Keinoina voisi olla myös henkilökohtaiset palkanosat, mutta se vaatii vahvaa järjestäytymistä ja vanhaa paikallista sopimista. Logistiikassa tehty palkkausjärjestelmän uudistus on askel toisenlaiseen suuntaan, jossa pyritään lisäämään paikallista vahvempaa edunvalvontaa ja keskustelua

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

palkkauksesta työpaikoilla. Taulukkopalkat palvelusvuosisineen ovat helppo ratkaisu, jos kenttä on vaikeasti valvottava ja huonosti järjestäytynyt.

Annika Rönni-Sällinen totesi menettelytapavaliokunnan puolesta, että Lea Lundenin tekemä muutosesitys voidaan hyväksyä ja aloite viedään kaikkien sopimusaloitoimikuntien käsiteltäväksi. Hän muistutti, että pamilaisilla aloilla on erilaisia palkkausjärjestelmiä eikä samanlaiset perusteet tai keinot toimi välttämättä kaikilla aloilla. Hän toivoi, ettei oteta tavaksi siirtää kaikkia aloitteita aina kaikkiin sopimusaloitoimikuntiin, vaan huomioidaan alojen erilaisuudet.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaikkien sopimusaloitoimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3220

Ammattiosaston johtokunnan kouluttaminen kohtaamaan vähemmistöryhmiin kuuluvia jäseniä

Tausta ja perustelut:

Työelämässä on enenevässä määrin vähemmistöryhmiin kuuluvia PAMin jäseniä. Ammattiosaston johtokunnalla ei ole aina valmiuksia kohdata vähemmistöryhmiin kuuluvia jäseniä. On kuitenkin tärkeää saada heidät kiinnittymään ammattiliittoon sekä ammattiosaston toimintaan. Jäsenpalvelut ja -edut ovat oltava heille saavutettavissa. Myös heidän erityistarpeensa on otettava huomioon.

Esitys:

PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että alueellinen koulutus osastojen johtokunnille yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Ammattiosaston huoli erilaisuuden ja vähemmistöryhmiin kuuluvien kohtaamisen taidoista on ajankohtainen. Työyhteisöt moninaistuvat enenevässä määrin ja on tärkeää, että kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet olla osana liittoa ja ammattiosastoa sekä toimia sen aktiivisena jäsenenä.

Kyse on vuorovaikutus- ja ihmisuhdetaidoista, miten kohtaamme toisemme ja kunnioitamme erilaisuutta. Yhteisön moninaisuus ja yksilöiden erilaisuus saattavat joskus aiheuttaa turhia ylimääräisiä jännitteitä. Ihmisiin ja heidän käytökseensä saattavat vaikuttaa myös tiedostamattomat oletukset tai ennakkoluulot. Asia onkin hyvä tunnistaa, jotta voidaan tarvittaessa miettiä sopivia keinoja yhteistoiminnan ja vuorovaikutuksen kehittämiseksi. Koulutus, jossa rakennetaan onnistuneen vuorovaikutuksen kulttuuria ja vahvistetaan myönteistä suhtautumista erilaisuuteen ja sen kohtaamiseen on ajankohtainen. Kyseiset teemat on tarpeellista huomioida ammattiosastojen johtokunnille suunnatussa koulutuksen suunnittelussa, jonka tavoitteena on edistää myös vähemmistöryhmiin kuuluvien kiinnittymistä ammattiosastoihin ja liittoon.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3221

Työntekijäidentiteetti ei ole enää niin vahva kuin ennen

Tausta ja perustelut:

Miten kohdata nuori, jolla on erilainen ajatusmaailma työstä ja työn tekemisen toimintamallista. Työelämä on muuttunut vuokratyön kautta silppuisemmaksi ja sen kautta vapaammaksi. Uusi sukupolvi on tottunut työskentelemään eri tavalla kuin vanhemmat työntekijät. Nuoret pitää kuitenkin ottaa samalla tavalla mukaan työelämään ja työyhteisöön.

Esitys:

PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että tulevien tes-kierrosten aikana on nuorten mielipiteellä iso merkitys. Minkälaista työelämää he haluavat tulevaisuudessa? Heille pitää myös viestiä nuorille kuuluvalla tavalla, jotta nuoret saadaan tavoitettua ja heidän mielipiteensä saadaan kuuluviin.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Ennen työehtosopimuskierrosta ammattiosastoilta pyydetään tes-aloitteet, jonka lisäksi on tärkeää kerätä tavoitteita muidenkin kanavien kautta. Tavoitteena on kuulla jäsenistöä laajasti, koska he tietävät parhaiten palvelualojen työpaikkojen arjen haasteet. Toisaalta työehtojen kehittämisessä on muistettava, että eri ikäiset sekä eri työuran pituuden omaavien tulee olla yhdenvertaisessa asemassa eivätkä määräykset syrji ketään em. kriteerien perusteella.

Nuorten äänen kuuleminen on tärkeää, koska he useimmin työskentelevät aloitteessa mainituin tavoin vuokratyössä tai muutoin epävarmemmissa työsuhteissa. On myös hyödyllistä saada nuoret mukaan vaikuttamaan, koska näin he saavat kokemuksen ammattiliittojen roolista työehtojen kehittäjänä. Mitä enemmän nuoret kokevat PAMin toiminnan omakseen sitä todennäköisemmin he ovat myös jatkossa aktiivisia vaikuttajia. Nuoret edustavat myös tulevaisuuden työelämää, joten siksi heidän näkemyksensä tulee tulla kuulluksi.

Hallitus toteaa, että PAMissa toimii aktiivinen nuorisopaneeli, jota voidaan tarvittaessa käyttää nuorten mielipidemittauksiin esim. TES-kierrokseen valmistautumisessa.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3222

Nuorille jäsenille tarkoitettun koulutusmateriaalin paikka ja sisältö

Tausta ja perustelut:

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Nuorille jäsenille suunnatut koulutukset ja tapahtumat pitää olla nuorille mielekkäitä ja sisältää mahdollisesti interaktiivisia osuuksia. Koulutusympäristön pitää olla houkutteleva, jotta nuoret uhraavat viikonloppuvapaan liiton koulutukseen.

Esitys:

PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että kouluttajat ovat nuoria/nuorehkoja ja ovat ajan hermolla. Osaavat käyttää nuorien käyttämiä viestintävälineitä- ja sovelluksia. Koulutusosaston pitää hyödyntää nuorten kurssien suunnittelussa PAMin nuorisopaneelia, koska heillä on ajantasainen tieto nuorten tarpeista.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

PAMin koulutustoimintaa kehitetään jatkuvasti vastaamaan jäsenten ja muuttuvan työelämän tarpeita. Koulutussisällöissä sekä opetusmenetelmissä kohderyhmä ja sen tarpeet pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin. Koulutuksen sisältö ja siinä tarvittava asiantuntijuus määrittelevät pääsääntöisesti kouluttajavalinnan. Kouluttajien ikää merkityksellisempänä pidämme ammattitaitoa ja monipuolista osaamista. Ammattitaitoinen kouluttaja kykenee huomioimaan kohderyhmälle soveltuvat opetusmenetelmät ja toimintatavat. Koulutus- ja tapahtumapaikkojen valinnassa vaikuttavia tekijöitä ovat koulutusympäristö, sijainti ja helpot kulkuyhteydet sekä taloudelliset resurssit.

Jäsenistä koostuva koulutusfoorumi on mukana kehittämässä PAMin koulutustoimintaa. Tämän lisäksi koulutus- ja järjestämisyksikkö tekevät tiivistä yhteistyötä, jotta nuorten ja nuorisopaneelin ääni tulee kuuluviin koulutussuunnittelussa. Kouluttajien ammattitaitoa ja monipuolista osaamista kehitetään edelleen ja koulutussuunnitteluprosessissa hyödynnetään myös nuorisopaneelia.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3223

Jäsenen kontaktointiin riita-asioissa yhteneväiset ja selkeät ohjeet aluetoimistoille

Tausta ja perustelut:

Jäsenen ottaessa yhteyttä aluetoimistoon asiasta, joka katsotaan riita-asiaksi ei ole säädely erikseen yhtenäistä ohjetta aluetoimistoille siitä, kuinka usein ja miten jäsentä kontaktoidaan asian etenemisestä.

Asiaa hoitavan toimitsijan tulisi viipymättä ilmoittaa milloin on viimeistään uudelleen yhteydessä, ellei asia selviä tällä yhteydenotolla. Tämän yhteydenoton yhteydessä jäsenelle annettaisiin tiedoksi kontaktointiaikataulu, mistä käy ilmi esimerkiksi viikon tarkkuudella, milloin häneen ollaan yhteydessä, ellei sitä aiemmin jotain uutta tule ilmi. Mikäli asiassa ei tule tiedotettavaa, niin kontaktointiaikataulun mukaisesti toimitsija ottaa yhteyttä jäseneseen ja kertoo, että asia on vireillä edelleen, vaikka mitään uutta ei olekaan tullut ilmi. Tässä vaiheessa olisi hyvä kerrata, että missä vaiheessa asia etenee ja odotetaan esimerkiksi vastausta joltain taholta asiaan liittyen.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Asian edetessä, jos on ennalta tiedossa, ettei esimerkiksi seuraavaan 3 kuukauteen ole odotettavissa mitään uutta, kerrotaan tämä jäsenelle ilmoittamalla, milloin viimeistään ollaan seuraavan kerran yhteydessä.

Nykyisessä tilanteessa saattaa jäsen joutua olemaan viikkoja, jopa kuukausia tietämättä, eteneekö hänen asiansa ollenkaan. Kontaktoinnin määrä riippuu täysin toimitsijasta ja hänen harkinnastaan sekä arvioinnistaan kontaktoinnin tarpeellisuudesta.

Olisi ensisijaisen tärkeää, että jäsen kontaktoitaisiin ennalta määritellyn aikataulun mukaisesti, mikäli uutta tiedotettavaa ei aikaisemmin tule ilmi.

Sähköpostitse tulevat kontaktoinnit pitäisi myös eriyttää tulemaan eri sähköpostista, kuin muut aluetoimiston viestit. Tällä turvattaisiin se, etteivät viestit päätyisi vahingossa roskapostiin ja viestintä olisi henkilökohtaisempaa.

Esitys:

Me pääkaupunkiseudun esimiesten ammattiosasto 821 johtokunnan jäsenet esitämme, että PAMin hallitus/valtuusto ryhtyy toimiin yhdessä aluetoimistojen kanssa selvittämään yllä kuvatun asian toteuttamismahdollisuuksia.

Valitsemallaan tavalla sekä asianosaisia henkilöitä kuulemalla aluetoimistoille laaditaan selkeät ja yhteneväiset ohjeet aiemmin mainitut asiat huomioiden, kuinka usein ja mitä kanavaa käyttäen jäsentä kontaktoidaan riita-asioita koskevilla yhteydenotoilla.

Aloitetta kannattaa seuraavat ammattiosastot:

219 Helsingin liikealan toimihenkilöt

013 Stockmannin osasto ry

821 PAM - Pääkaupunkiseudun esimiesten ammattiosasto

Hallituksen lausunto:

Jäsenen työsuhdeasioiden käsittely on yksi keskeinen PAMin jäsenpalvelujen muoto. Vuonna 2023 liiton työsuhdepuhelimeen ja asiointipalveluun tuli yhteensä 26 398 yhteydenottoa, jotka liittyivät jäsenten tarpeeseen saada neuvontaa työsuhteeseen liittyvissä ongelmatilanteissa. Näistä yhteydenotoista osa kehittyi varsinaisiksi erimielisyysasioiksi, joita vuonna 2023 ratkottiin 690 kappaletta.

Erimielisyysasioiden käsittely on usein pitkälinen ja monimutkainen prosessi. Aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan eli jäsenen informointiin oman erimielisyysasian etenemisestä. Jäsenen tärkeää saada ajantasaista tietoa oman asiansa käsittelystä ja erimielisyysasia on pyrittävä ratkaisemaan nopeasti. Pamin palvelukonseptin linjauksissa todetaan, että asiat hoidetaan laadukkaasti, tehokkaasti ja etenemistä seurataan. Samalla ohjeistetaan, että ratkaisua haetaan ensisijaisesti sopimalla ja alueella ilman oikeusapuprosessia. Asia pyritään saamaan päätökseen neljän kuukauden sisällä ja mikäli päädytään hakemaan oikeusapua, niin oikeusapuprosessi saa kestää korkeintaan kuukauden. PAMin palveluiden kehittämisen yhteydessä on havaittu, että työsuhdeasian hoitamisprosessia pitää saada jäsenelle nykyistä paremmin näkyväksi ja yhteydenottokanavissa olisi päästävä pois sähköpostiviestinnästä kokonaan. Näiden kummankin asian toteuttamiseen on tahtoa ja tarvetta, mutta vielä tässä vaiheessa liiton sähköiset järjestelmät eivät ole mahdollistaneet käytäntöjä, joissa jäsen voisi hoitaa kaiken asiaan liittyvän viestinnän asiointipalvelussa ja seurata erimielisyysasiansa käsittelytilannetta samassa järjestelmässä. Palveluiden kehittämisprosessissa tullaan ratkaisemaan nämä

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

järjestelmien kehittämistarpeet, mutta tämä työ ei valmistu hetkessä. Nopein parannuskeino tilanteeseen on edelleen kehittää toimitsijoiden työkäytäntöjä ja tämä työ on käynnissä. Oikeusapuohjeistuksen päivitys on meneillään ja kevään ratkaisupäivillä käsitellään jäsenpalvelujen kehittämistä, jossa jäsenen säännöllinen informointi on yksi keskeinen osa onnistunutta jäsenpalvelua.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3224

Palvelualojen ammattiliiton ei tule osallistua vientivetoisen palkkamallin edistämiseen

Tausta ja perustelut:

Eduskunta on säätämässä ennennäkemättömän määrän työntekijän asemaa heikentäviä lainsäädännön muutoksia. Näitä muutoksia ajetaan lainsäädäntöprosessin läpi huomioimatta täysin palkansaajien näkemyksiä ja samalla vuosikymmeniä jatkunutta kolmikantaa ollaan romuttamassa. Pitkään jatkunut yhteistyö työmarkkinaosapuolten ja lainsäätäjän välillä näyttää tulleen tiensä päähän, tai siitä on vähintäänkin tullut yksipuolista. Samaan aikaan kuitenkin maan hallitus yrittää tunkeutua työmarkkinapöytiin ja sekaantua työmarkkinaosapuolten palkkaneuvotteluihin ajamalla vientivetoista palkkamallia. Vientivetoista palkkamallia ajetaan eteenpäin uhkailemalla palkansaajajärjestöjä lainsäädännön muuttamisella ja valtakunnansovittelijan käsien sitomisella. Eduskunnan toimivalta ei kuitenkaan riitä rajoittamaan osapuolten vapautta sopia palkoista, jonka takia se pyrkii vaikuttamaan palkan muodostukseen rajoittamalla valtakunnansovittelijan toimintaa. Tällainen sovittelijan toimeen vaikuttaminen tekee koko instituutiosta tarpeettoman, jolloin myöskään palvelualojen työntekijöiden ei tule sitoutua tällaisen tahon tekemiin sovintoesityksiin.

Palvelualojen ammattiliiton viestin tulee kuitenkin olla selvä ja on annettava selkeä viesti ulospäin, että me voimme kyllä keskustella vientimallista, mutta lakeja muuttamalla ei ole mahdollista saavuttaa siihen sitoutumista. Viestiä vahventaakseen tulee liiton sääntöjä tarvittaessa muuttaa niin, että valtakunnansovittelijan tekemän sovintoesityksen pohjalta ei työehtosopimusta voi syntyä.

Esitys:

Esitän, että aloitteen hyväksyessään Palvelualojen ammattiliiton hallitus velvoitetaan valmistelemaan esitys sääntömuutoksesta, jossa liiton sääntöjä muutetaan niin, ettei valtakunnansovittelijan tekemän sovintoesityksen pohjalta voi syntyä työehtosopimusta. Esitys on tehtävä seuraavaan valtuuston kokoukseen ja valtuusto käsittelee esityksen yhdistyksen sääntöjen edellyttämällä tavalla.

Aleksi Pakarinen, valtuuston jäsen

Hallituksen lausunto:

Suomi ja palvelualat tarvitsevat työehtokoordinaatiota, jossa kilpailukyvyyn ja ostovoiman turvaavat työehtoratkaisut näyttävät suuntaa kaikkien alojen työmarkkinaratkaisuille.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Koordinaatiota ei voida kuitenkaan toteuttaa yksipuolisesti eikä pakottavalla lainsäädännöllä. Kuten aloitteessa todetaan, yhteisen hyväksynnän nauttiva työmarkkinamalli on mahdollista rakentaa vain sopimalla ja sovittaen yhteen molempien osapuolten näkemykset ja tarpeet. PAM on osana SAK:ta sitoutunut neuvottelemaan koordinoidusta työmarkkinamallista. Vastausta kirjoitettaessa SAK on juuri päättänyt keskeyttää työtaistelutoimet ja odottaa maan hallitukselta vastaantuloa lakko-oikeuden rajaamisessa ja paikallisen sopimisen laajentamisessa. SAK on asettanut tämän edellytykseksi koordinoidusta työmarkkinamallista neuvottelemiselle, sillä työtaisteluoikeudet ja paikallisen sopimisen ehdot ovat erottamaton osa työmarkkinamallia.

PAM ja SAK ovat asettaneet ehtoja myös koordinoidun mallin sisällölle. Sen puitteissa pitää pystyä huomioimaan alojen erityistarpeet, kuten kitkemään heikkoja työehtoja, korjaamaan palkkojen jälkeenjääneisyyttä ja edistämään palkkatasa-arvoa työmarkkinakierroksilla. Esimerkiksi pamilaisten alojen työntekijät työskentelevät pääasiassa taulukkopalkkoilla vailla merkittäviä palkkaliukumia, joten vähimmäispalkkoja on pystyttävä kehittämään työntekijöiden toimeentulon mutta myös alojen houkuttelevuuden ja riittävän ostovoiman takaamiseksi. Mallin tulee lisäksi nojata kustannusvaikutusten läpinäkyvyyteen ja yhteiseen, jaettuun kuvaan taloustilanteesta.

Jos yhteistä näkemystä koordinoidusta työmarkkinamallista ja siihen olennaisesti kytkeytyvistä työlainsäädännön kokonaisuuksista ei saada aikaan, PAMin hallitus valmistelee tarvittavat linjaukset yhteistyössä SAK:n kanssa ja arvioi valmistelussaan myös muita keinoja. Hallitus informoi valtuustoa koordinoidun työmarkkinamallin valmistelun etenemisestä yhteisen tilannekuvan muodostamiseksi.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti työjärjestyspuheenvuorona, että tähän asiaan liittyvä keskustelu jätetään kirjaamatta pöytäkirjaan kokoussääntöjen kohdan 10. mukaisesti.

Pakarisen esitys hyväksyttiin.

Pakarinen teki **kannatetun muutosesityksen:**

Esitän, että pohjaesitykseen tehdään seuraavanlainen muutosesitys.

Esitän, että aloitteen hyväksyessään Palvelualojen ammattiliiton hallitus veloitetaan valmistelemaan esitys sääntömuutoksesta, jossa liiton sääntöjä muutetaan niin, ettei valtakunnansovittelijan tekemän sovintoesityksen pohjalta voi syntyä työehtosopimusta.

Esitys on tehtävä seuraavaan valtuuston kokoukseen ja valtuusto käsittelee esityksen yhdistyksen sääntöjen edellyttämällä tavalla.

Menettelytapavaliokunnan puheenjohtaja **Annika Rönni-Sällinen** esitti menettelytapavaliokunnan esityksen päätösesityksen uudeksi muotoiluksi:

Valtuusto toteaa, että jos yhteistä näkemystä koordinoidusta työmarkkinamallista ja siihen olennaisesti kytkeytyvistä työlainsäädännön kokonaisuuksista ei saada aikaan, PAMin hallitus valmistelee tarvittavat linjaukset yhteistyössä SAK:n kanssa ja arvioi valmistelussaan myös muita keinoja, kuten sääntömuutostarpeita. Hallitus antaa tehdyistä toimenpiteistä selvityksen syyskokouksessa.

Valtuusto hyväksyi menettelytapavaliokunnan esityksen.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Päätös:

Valtuusto totesi, että jos yhteistä näkemystä koordinoidusta työmarkkinamallista ja siihen olennaisesti kytketyistä työläinsäädännön kokonaisuuksista ei saada aikaan, PAMin hallitus valmistelee tarvittavat linjaukset yhteistyössä SAK:n kanssa ja arvioi valmistelussaan myös muita keinoja, kuten sääntömuutostarpeita.

Aloitteiden käsittelyn jälkeen menettelytapavaliokunta kokoontui ja aloitteiden käsittelyä jatkettiin myöhemmin. *Puheenvuorot muutosesityksiin on kirjattu pöytäkirjaan kunkin aloitteen kohdalle.

Todettiin, että valtuustolle tehdyt aloitteet on käsitelty ja ne lähetetään eteenpäin valmisteluun päätettyjen linjausten mukaisesti.

Todettiin myös, että vuoden 2023 liittokokouksen ja syksyn valtuustoaloitteiden päätösten seuranta löytyy Aloiterekisteristä liiton verkkosivuilta <https://www.pam.fi/aloiterekisteri.html>

Kokous keskeytettiin 22.5. klo 15.52.

Kokousta jatkettiin 23.5. klo 10.18

Puheenjohtajana **Sami Viitasaari**.

9. Vuoden 2023 tilintarkastuskertomuksen käsittely

Avattiin esityslistan kohdat 9. Vuoden 2023 tilintarkastuskertomuksen käsittely, 10. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja 11. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2023 päättäminen. Aluksi valtuusto kuuli kassanjohtaja **Ilkka Nissilän** työttömyyskassan ajankohtaiskatsauksen ja tämän jälkeen talousjohtaja **Jukka Mattilan** esittelyn liiton tilinpäätöksestä.

Seuraavaksi kuultiin tilintarkastajien lausunto vuodelta 2023:

Olemme tilintarkastaneet Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Merkittiin tilintarkastajien lausunto kuulluksi ja todettiin tilintarkastus kertomus vuodelta 2023 käsitellyksi.

10. Tilinpäätöksen (31.12.2023) vahvistaminen

Valtuusto kuuli aiemmin talousjohtaja **Jukka Mattilan** esittely liiton vuoden 2023 tilinpäätöksestä.

Puheenjohtaja avasi keskustelun.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Outi Huhtakallio (Keski-Suomi-Pohjanmaa) pohti mitä tilinpäätöksen luvut pitää sisällään ja totesi, että niitä on hankala ymmärtää. Hän arveli, ettei ole ainut, jolle asia on epäselvä. Ammattiosastojen kokouksessa pitäisi osata avata näitäkin asioita jäsenille.

Janne Korva (Pohjois-Suomi) totesi, että on tärkeää, että valtuustolle avataan tilinpäätöksen sisältöä ja jäsenille on pystyttävä kertomaan, minne heidän rahansa menee. Valtuuston tehtävän hoitamiseen valtuuston pitäisi saada pääkirja nähtäville. Se voisi olla sähköisessä työtilassa luettavissa. Olisi myös hyvä kertoa valtuustolle mitkä asiat ovat salassa pidettäviä. Korva totesi, ettei tämä ole epäluottamus ketään kohtaan, vaan tarkoitus on lisätä luottamusta valtuuston ja liiton johdon välillä.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) totesi taloustieteiden osaamisen merkityksen tärkeyden vaikuttajien keskuudessa. Häntä huolestutti se, miten vähän taloustietejä osataan nykyään. Helvola oli huolissaan etenkin nuorten osaamisesta, koska esimerkiksi peruskoulussa taloustiedon oppimäärä on lyhyt. Nyt olisi paikka lähteä kehittämään sekä omaa, että jäsenten osaamista.

Talusojohtaja **Jukka Mattila** totesi, että edellisissä puheenvuoroissa nousi hyviä huomioita esiin. On tärkeää, että valtuuston jäsenet tietävät ja ymmärtävät mistä päätetään. Valtuustolle annetaan kaikki tiedot, joita tarvitaan päätöksen teon tueksi. Mattila muistutti, että aina voi kysyä, jos jokin asia on epäselvä.

Mattila totesi vielä Jouni Korvalle PAMin lomaosakkeista, että Holiday Clubin kohteita on nyt 456 kappaletta ja niiden käyttöaste viime vuonna oli 99,65 %. Se on jäsenetu, jota todella käytetään.

Toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoinen** toivoi, että valtuuston jäsenet ovat suoraan yhteydessä liiton henkilökuntaan epäselvissä asioissa. Alueelliset valtuuston valmistelevat kokoukset ovat paikkoja, missä valtuuston esityslistan mukaiset asiat käydään perusteellisesti läpi ja siellä on paikka kysyä epäselvät asiat. Tarvittaessa liiton asiantuntijat voivat tulla mukaan alueellisiin kokouksiin. Liiton henkilökunta nimenomaan haluaa, että valtuusto ymmärtää sen, mistä päättää. Lisäksi Lehikoinen kertoi, että ensi syksyille on suunnitteilla valtuustolle webinaari, jonka aiheena voisi olla esimerkiksi talousasiat ja kokoustekniikka.

Päätettiin tilinpäätöksen vahvistamisesta. Hyväksyttiin hallituksen esitys siitä, että ylijäämä 37 651 126,38 euroa siirretään kokonaisuudessaan työtaistelurahastoon.

11. **Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2023 päättäminen**

Puheenjohtaja avasi keskustelun. Pyydettyjä puheenvuoroja ei ollut.

Päätettiin hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2023.

12. **Vuosikertomuksen 2023 käsittely**

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** esittely vuosikertomuksesta 2023.

Puheenjohtaja avasi keskustelun. Pyydettyjä puheenvuoroja ei ollut.

Merkittiin vuosikertomus 2023 käsitellyksi.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

13. Toiminnan ja talouden suuntaviivat vuodelle 2025

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** esittely toiminnan ja talouden suuntaviivoiksi 2025.

Puheenjohtaja avasi keskustelun. Pyydettyjä puheenvuoroja ei ollut.

Päätettiin suuntaviivoista vuodelle 2025 hallituksen esityksen mukaisesti.

14. Kokouksen päätöslausuma

Kuultiin päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Arvo Mäkilän** esittely valiokunnan esityksestä kokouksen päätöslausumaksi.

Petri Leskelä (Helsinki-Uusimaa) esitti, että riville 25 ja 26 laitettaisiin voimakkaampi ilmaisu. Ja riville 28 lisäys, että työelämän tulee olla parempi nuorten lisäksi myös meille.

Maija Nytorp (Pirkanmaa) esitti, että riviltä 12 alkaneessa kappaleessa kunniakkaasti -sanon tilalle tulisi joku muu sana, koska samassa yhteydessä mainitut lainsäädännön muutokset ei ole olleet kunniakkaita.

Lotta Alaye (Pirkanmaa) esitti, että riville 7 lisätään sana "lisää".

Päätöslausumavaliokunta kokoontui käsittelemään esitettyjä muutoksia.

Päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Arvo Mäkilä** esitteli muokatun päätöslausuman.

Hyväksyttiin päätöslausuma muutoksin. Todettiin, että päätöslausuma tulee pöytäkirjan liitteeksi.

15. Kokouksen päättäminen

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja **Suvi Röntyne**n päätti kokouksen lyhyeen puheeseen.

Kiitos kokouksesta!

Huikkea aktiivisuutta ja jos meillä tämän uuden valtuuston toisessa kokouksessa on jo näin paljon puheenvuoroja, niin kuinka monta päivää me täällä vuoden päästä ollaan. Kiitos jokaiselle.

Kuten Sami jo aloituspuheenvuorossa sanoi, ei ay-liikkeellä ole koskaan ollut helppoa. Aina on jotain, työn murros, digitalisaatio tai ennennäkemätön porvarihallitus, joka ei kaiha keinoja murtaa ay-liike.

Haluan teille nyt lopuksi lausua runon, itse pidän suuresti työväen lauluista ja työväen runoudesta. Ja vaikka iso osa niistä on vuosien, jopa vuosisadan takaa, niistä löytää tänäkin päivänä varsin viisaita sanoja. Ja mikä huikointa niiden aika ei suinkaan ole ohi. Jos olisin rohkea, olisin lukenut, huom. en laulanut, Samae Koskisen erään haistattelevan kappaleen. Tämä runo on vuodelta 1903 ja muistakaa että runoudessa käytetään toisinaan jopa sotaisia termejä ovat ne vertaiskuvallisia.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Tämä runo on lausuttu työväen luentokurssien päätösjuhlissa, ja se sopii mielestäni teihin ja tähän kokoukseen.

On istuttu illat ja kuunneltu
ja saatu on oppia uutta.
Taas tiedon on mahlalla juotettu
ja onnen on he'elmiä tarjottu
sekä sielujen aateluutta.

Ovat tietojen-taiturit haastelleet,
sanansankarit sanoja suoneet.
Ei ole he vaivoja säästelleet.
Pyhimpääns' ovat meille he uhranneet,
ovat valoa, voimaa luoneet.

Ovat luoneet voimia uskomaan,
ett' ijäti yöt' ei kestä:
koronkiskurit ettei kullallaan,
rahamahtavat ettei mahdillaan
ikipäivän koittoa estä.

Ovat selvitelleet, että se tie,
joka veljeys-juhlaan johtaa,
ei vaivoja vaill' ole, että se lie
työn raskahan tie, vaan sinne vie,
kuss' onnelan ukset hohtaa.

Yks' ainoa että on tiehyt vaan
ja se tie on uskon tietä,
sen uskon, että kun taistellaan,
niin kerran me voittoa laulellaan.
– Ei määrähän muu tie vietä.

Ja että jo koitto on keväimen
yö että jo päivään ehtii
ja että nyt aika on kyntöjen,
on toukojen kuu sekä toiveiden,
pyhä puu pian että jo lehtii.

Siis työmies! Kiirehin kyntöön käy!
Ylös nouse ja oikeus hanki!
Toden voittoa vaikkapa koht' ei näy,
niin kerran se sentään ennättäy,
ijät päivät se ei ole vanki.

Pois nälkä ja tuska ja murhe muu!
Pois ruoska- ja armovalta!
Kun riittävän leivän saa joka suu,
kun orjuus ja herraus unhoittuu

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

sekä mahtius mahtajalta.

Niin vastapa silloin hetki se on,
jona taivahan tänne me loimme,
jona veljeys voima on voittamaton
ja ihminen meillä jo ihminen on,
on hetki, kun levätä voimme!

Ihanaa kesää kaikille! Kokous on päättynyt. Kiitos!

Kokous päätettiin 23.5. klo 13.10.

VAKUUDEKSI

Sami Viitasaari
puheenjohtaja

Christa Pessi
1. varapuheenjohtaja

Suvi Röntynen
2. varapuheenjohtaja

Heidi Lehikoinen
sihteeri

Anu Valve
sihteeri

Anni Hasunen
pöytäkirjan tarkastaja

Jonna Mikkonen
pöytäkirjan tarkastaja

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

OSALLISTUJALUETTELO**Valtuuston puheenjohtajat**

Viitasaari	Sami	Valtuuston puheenjohtaja
Pessi	Christa	Valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Röntynen	Suvi	Valtuuston 2. varapuheenjohtaja

Valtakunnallinen

1 Koivuniemi	Tommi	1. henk. koht. varajäsen (Kusmin Johanna)
2 Kymäläinen	Sami	Valtuuston jäsen
3 Lindgren	Toni	Valtuuston jäsen
4 Lindström	Satu	Valtuuston jäsen
5 Seilonen	Tarja	Valtuuston jäsen

Helsinki-Uusimaa

6 Autio	Tuire	Valtuuston jäsen
7 Helvola	Simo	Valtuuston jäsen
8 Hyppölä	Laura	Valtuuston jäsen
9 Jakobson	Tea	Valtuuston jäsen
10 Juntunen	Maria	Valtuuston jäsen
11 Kellaranta	Jouni	Valtuuston jäsen
12 Okur	Alp	1. henk. koht. varajäsen (Kirjarinta-Hietarinta N.*)
13 Korpela	Sanna	1. henk. koht. varajäsen (Koskinen Mira*)
14 Lehtonen	Esa	Valtuuston jäsen
15 Leskelä	Petri	Valtuuston jäsen
16 Maluwa	Nea	Valtuuston jäsen
17 Pakarinen	Aleksi	Valtuuston jäsen
18 Sewornu	Ofoe Daniel	Valtuuston jäsen
19 Simani	Saman	Valtuuston jäsen
20 Toivainen	Reetta	Valtuuston jäsen

Häme-Kaakkois-Suomi

21 Mäntysaari	Sari	1. henk. koht. varajäsen (Itkonen Timi*)
22 Jääskeläinen	Anita	Valtuuston jäsen
23 Kojo	Marina	Valtuuston jäsen
24 Talvisilta	Anniina	Valtuuston jäsen
25 Tervo	Jaana	Valtuuston jäsen
26 Vuorenmaa	Katariina	Valtuuston jäsen
27 Ylä-Jääski	Petri	Valtuuston jäsen

Itä-Suomi

28 Hoffren	Jukka	Valtuuston jäsen
29 Lehtinen	Pirkko	Valtuuston jäsen
30 Männistö	Venla	Valtuuston jäsen

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

31	Ropponen-Korhonen	Minna	Valtuuston jäsen
32	Sundell	Milla	Valtuuston jäsen

Keski-Suomi-Pohjanmaa

33	Huhtakallio	Outi	Valtuuston jäsen
34	Isokoski	Sauli	Valtuuston jäsen
35	Kainulainen	Taina	Valtuuston jäsen
36	Kalho-Naukkarinen	Marika	Valtuuston jäsen
37	Muurmäki	Sanna	Valtuuston jäsen
38	Saukko	Päivikki	Valtuuston jäsen
39	Törmä	Tomi	Valtuuston jäsen
40	Veijanen	Elli	Valtuuston jäsen

Lounais-Suomi

41	Hasunen	Anni	Valtuuston jäsen
42	Hoppendorff	Esa	Valtuuston jäsen
43	Mäkilä	Arvo	Valtuuston jäsen
44	Ranula	Katri	Valtuuston jäsen
45	Rautio-Visuri	Janina	Valtuuston jäsen
46	Revell	Roni	Valtuuston jäsen
47	Öström	Nina	Valtuuston jäsen

Pirkanmaa

48	Alaye	Lotta	Valtuuston jäsen
49	Iso-Lähteenmäki	Lauri	Valtuuston jäsen
50	Kilpinen	Lilli	Valtuuston jäsen
51	Lunden	Lea	Valtuuston jäsen
52	Nytorp	Maija	Valtuuston jäsen
53	Parjanen	Johanna	Valtuuston jäsen
54	Vuorinen-Vilen	Päivi	Valtuuston jäsen

Pohjois-Suomi

55	Juopperi	Harri	Valtuuston jäsen
56	Kettunen	Sanna	Valtuuston jäsen
57	Koivisto	Tiina	Valtuuston jäsen
58	Korva	Janne	Valtuuston jäsen
59	Kuronen	Anne	Valtuuston jäsen
60	Mikkonen	Jonna	Valtuuston jäsen

Yleisvarajäsenet (nousevat äänivaltaisiksi ao. järjestyksessä)

Laakso	Saara	Helsinki-Uusimaa
Pankkio	Heli	Lounais-Suomi
Pihlajamaa	Tuula	Pirkanmaa
Sairomaa	Tomi	Häme-Kaakkois-Suomi

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Salberg	Minna	Itä-Suomi
Soronen	Paula	Pohjois-Suomi
Tulisalo	Markku	Keski-Suomi-Pohjanmaa
Ahinko	Taina	Lounais-Suomi
Hallikas	Marko	Helsinki-Uusimaa
Halme	Tanja	Valtakunnallinen

* este ilmoitettu

HENKILÖKUNTA:

ERKAMAA	HANNA	aluepäällikkö
HOIKKALA	RAIMO	pääluottamusmies
IHALEMPIÄ	MIIA	työttömyyskassan luottamusmies
SALMELA	JAANA	aluepäällikkö
KALLIORINNE	RISTO	järjestöjohtaja
KOSKI	JARNO	aluepäällikkö
KUITUNEN	NINA	aluepäällikkö
LEHIKONEN	HEIDI	toiminnanjohtaja
LEHTIMÄKI	NORA	puheenjohtajan assistentti
MATTILA	JUKKA	talousjohtaja
MOILANEN	MARJO	it-asiantuntija
NIKULA	KIMMO	henkilöstöpäällikkö
NISSILÄ	ILKKA	kassanjohtaja
OJALA	JUHA	sopimuspäällikkö
PENDERS	ELISA	aluepäällikkö
PIIROINEN	TIMO	viestintäjohtaja
BLOMQVIST-VALTONEN	ELIN	yhteiskuntasuhteiden vastaava
ROUHIAINEN	AKI	järjestämispäällikkö
RÖNNI-SÄLLINEN	ANNIKA	puheenjohtaja
SALLINEN	MINTTU	viestintäpäällikkö
SPARF	JOHANNA	aluepäällikkö
TERHO	SIRKKU	talousvastaava
TURPEINEN	HENNA-KAISA	aluepäällikkö
VALVE	ANU	hallintosihteeri
WESTMAN	MERJA	koulutusväällikkö
AUTIONIEMI	MARJO	tulkki
WINDISSCHOFER	MARI	tulkki
JÄNNES	ILONA	tulkki

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Läsnäolijoiden toteaminen
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokousvirkaileijoiden valinta
 - 4.1. Sihteerit (2)
 - 4.2. Pöytäkirjantarkastajat (2)
 - 4.3. Ääntenlaskijat (5)
 - 4.4. Menettelytapavaliokunta
 - 4.5. Päätöslausumavaliokunta (7+1+1)
5. Kokoussääntöjen hyväksyminen
6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu
8. Valtuustoaloitteista päättäminen
9. Vuoden 2023 tilintarkastuskertomuksen käsittely
10. Tilinpäätöksen (31.12.2023) vahvistaminen
11. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2023 päättäminen
12. Vuosikertomuksen 2023 käsittely
13. Toiminnan ja talouden suuntaviivat vuodelle 2025
14. Kokouksen päätöslausuma
15. Kokouksen päättäminen

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

PUHEENJOHTAJA ANNIKA RÖNNI-SÄLLISEN PUHE 22.5.2024

Hyvät valtuuston jäsenet.

Tervetuloa kokoukseen.

Viime kokouksemme jälkeen meno on ollut melkoista eikä edessä tunnu juuri sen helpompaa aikaa olevan. Maan hallitus vaikuttaa ajavan Suomea aina vain syvempään monttuun.

Ei riitä, että hallitus kurjistaa sosiaaliturvan leikkauksilla ihmisten toimeentuloa ja suistaa 17 000 uutta lasta elämään ainutkertaista elämänvaihettaan köyhyysrajan alapuolella. Sen lisäksi se vaikeuttaa työn vastaanottamista. Ei riitä, että työllisyysluvat tulevat ropisemalla alas, sen lisäksi se toimii niin, ettei tilanne hevin korjaannu. Ammatillisen koulutuksen leikkauksilla ja aikuiskoulutustuen lopetuksella nimittäin heikennetään työntekijöiden mahdollisuuksia parantaa osaamistaan tai kouluttautua uudelle alalle. Asumistuen leikkauksilla taas heikennetään työvoiman liikkuvuutta. Listaa voisi jatkaa vaikka kuinka. Viime viikolla tulivat voimaan lainsäädäntömuutokset, jotka heikentävät oikeutta poliittisiin ja tukilakkoihin. Samoin kiristettiin rajusti niin kutsutuista laittomista lakoista tuomittavia sanktioita. 100-vuotiaan työrauhalainsäädännön merkittävin ja laajin uudistus tuli voimaan 12 tunnissa siitä, kun presidentti oli vahvistanut lait.

Työoikeuden emeritusprofessori Seppo Koskinen arvioi asiaa tuoreeltaan. Meillä ei ole säännöstä siitä, kuinka nopeasti lainsäädäntömuutokset voivat tulla voimaan, mutta hänestä oikeusvaltioperiaatteet eivät olisi oikeuttaneet lainsäädännön välitöntä voimaansaattamista. Nyt tuomioistuimet eivät ole ehtineet tutustua lainsäädäntöön, sitä ei ole säädöskokoelmassa, ketään ei ole ehditty kouluttaa, ja liittojen välisiä työrauhasopimuksia kumoutui ilman, että niitä on ehditty yhdessä käsitellä. Mitä ihmettä tämä oikein tarkoittaa? Mitä suomalaiselle oikeusvaltiolle, demokratialle ja työmarkkinoille on tapahtumassa. Näyttää siltä, että hallituspuolueille oikeusvaltio ja demokratia ovat toissijaisia. Työntekijöitä ja heidän edustajiaan he eivät kerta kaikkiaan arvosta. Asiasta tekee entistä kummallisemman se, että hallituksen toimet ovat työnantajajärjestöjen toivomia ja hyväksymiä. Onko linja tosiaan se, että kurjistamalla ja vaintamalla saadaan suomalaisista hyviä työntekijöitä? Onko vastakkainasettelun ja eriarvoisuuden lisääminen todella suomalaisen työelämän ja yritysten etu?

Hyvät PAMin päättäjät,

työehtosopimusneuvottelut lähestyvät jälleen. Seuraavassa kevätvaltuustossa voimme jo arvioida tuloksia. On osin hämärän peitossa, millaisilla säännöillä neuvottelemme. Vientivetoisesta työmarkkinamallista tuskin löytyy mallia, johon SAK:n liitot lähtisivät sitoutumaan. Se merkitsee, että hallitus tekee omansa. Vientivetoisuus on meille kuitenkin tuttua. Viime vuodet työnantajat ja valtakunnansovittelija ovat jo tarkoin vartioineet, ettei kukaan pääsisi teollisuuden palkankorotustason yli. Nyt on tärkeää, että saamme työntekijäpuolen keskinäisen yhteistyön toimimaan hyvin ja saumattomasti. Työnantajat koordinoivat aivan varmasti, meidän pitää kyetä keskenämme samaan. Tällä hetkellä emme tiedä myöskään, millaisen raamin lainsäädäntö luo paikalliseen sopimiseen. Uusi tilanne vaikuttaa tietenkin siihen, millaista paikallista sopimista työehtosopimukset mahdollistavat. Tehtävämme on turvata vähimmäistyöehtojen toteutuminen. Puolimiljoonaa työntekijää teki alkuvuodesta osa-aikatyötä. Noin 120 000 teki sitä, koska kokoaikatyötä ei ollut tarjolla. Hallitus on ollut erityisesti heidän kimpussa. Työministeri Satosen ja muidenkin poliitikkojen suusta on useampaan kertaan kuultu kehoitus mennä kokoaikatyöhön. Kokoaikatyöhön voi kannustaa, mutta koska sitä ei kaikille ole tarjolla, kyse on osa-aikaisten työntekijöiden toimeentulon leikkaamisesta. Tuntuu siltä, että hallituksessa sen paremmin kuin yhteiskunnassa ylipäätään ei ole käsitystä vastentahtoisesta osa-aikatyön määrästä, sen syistä eikä sen merkityksestä ihmisten toimeentulolle.

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

Käsitystä ei myöskään tunnu olevan siitä, että valtaosa osa-aikatyöstä ei ole täsmällisiin, kiinteisiin aikoihin perustuvaa työtä, jonka rinnalle olisi helppo ottaa eri ajankohtiin sovittu työ. Tai että harva osa-aikatyöntekijä voi itse päättää milloin ja miten paljon tekee työtä.

PAM on kaikilla sopimuskierröksillä ja kaikkien eduskuntavaalien alla yrittänyt lisätä työnantajien velvoitteita tarjota lisätunteja ja kokoaikatyötä. Työnantajilla ei edelleenkaan ole sitä puutteellisesti toimivaa lisätyöntarjoamisvelvoitetta vahvempaa velvollisuutta kokoaikatyön tarjoamiseen. Nyt näyttää siltä, että hallitus aikoo pakottaa työntekijöitä ottamaan myös useampia osa-aikatöitä.

Ystävät, olen vakuuttunut siitä, että tämä ei työelämän jaksamis- ja mielenterveysongelmia vähennä. Ei, se lisää niitä.

Meidän on neuvoteltava työajoista, osa- ja kokoaikatyöstä. Samoin otettava esiin, mikä on työnantajan vastuu työntekijöiden osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä erityisesti nyt, kun valtiovalta vetäytyy vastuista. Hyöty osaavista työntekijöistä tulee kuitenkin työnantajalle.

Toimeentulo on tietenkin työehtosopimusneuvottelujen ydinasia. Sopimukset tehdään jäsenille ja palvelualojen muille työntekijöille. Siksi niissä on neuvoteltava jäsenten tärkeänä pitämistä asioista. Ensimmäinen työehtosopimusteemoja koskeva kysely on jo lähtenyt luottamusmiemille ja varaluottamusmiemille sekä ammattiosastojen puheenjohtajille ja sihteereille.

Hyvät valtuutetut,

syksyn liittokokouksessa hyväksyttiin tavoiteohjelma tälle liittokokouskaudelle. Strategiavalmistelu lähti käyntiin pikavauhtia sen jälkeen. Erittäin tiiviin ja tehokkaan strategiaprosessin tuloksena PAMin hallitus hyväksyi uuden strategian helmikuun kokouksessaan. Strategiassa on linjattu tekijät, joiden avulla on mahdollista päästä tavoiteohjelman tavoitteisiin. Ennakoiva työehtotoiminta, vaikuttava järjestäminen, laadukkaat palvelut ja läpileikkaava digitaalisuus ovat strategiset menestystekijät, joiden toteutuminen tulee nyt taata. Strategian hyväksymisen jälkeen olemme käyneet läpi kaikki liiton eri yksiköiden ja osastojen työtehtävät, arvioineet prosesseja ja resursseja: mitä meiltä vaaditaan, jotta toimintamme olisi strategian mukaista. Tähän työhön liittyy nyt käynnissä olevat muutosneuvottelut, joiden tavoitteena on organisaatio, jolla on kyky vastata strategian ja tavoiteohjelman päämääriin.

Koko henkilökunta on ollut mukana prosessissa ja tuonut näkemyksensä niin omien työtehtävien kuin yksikön ja osaston tehtäviin suhteessa strategiaan. Porukka on ollut aktiivisesti mukana ja myös neuvotteluja on käyty hyvässä yhteistyössä luottamusmiesten kanssa. Haluankin kiittää koko henkilökuntaa aktiivisuudesta oman työn ja koko liiton kehittämiseksi!

Valtuutetut,

PainavaSyy kampanjassa PAMin jäsenet ovat vastustaneet laajasti ja monin tavoin Orpon-Purran työelämäheikennyksiä. Lakkokorvauksia on keväällä maksettu yli 20 000:lle PAMin jäsenelle ja erilaisiin muihin mielenilmauksiin on tämän lisäksi osallistunut ainakin 10 000 PAMilaista.

Edeltävän kahdeksan kuukauden aikana erilaisia mielenilmauksia on järjestetty koko maassa kymmeniä. PAMin punaliivit ja kyltit ovat näkyneet laajasti mediassa. Mielenilmaukset huipentuivat Senaatintorille, jossa helmikuussa 13 000 ihmistä osoitti mieltään työelämäheikennyksiä vastaan. Tässä joukossa oli arviolta 3000 PAMin jäsentä.

Orpon-Purran työelämäheikennyksiä vastustettiin myös poliittisilla lakoilla, joiden voimaa ja vaikuttavuutta kasvatettiin kerta kerralta. PAMilaisia on osallistunut työpaikkatason toimiin kaikissa maakunnissa ja kaikilla sopimusaloilla.

Aluksi oli enintään vuorokauden pituisia pistelakkoja. Loppuvuodesta jo kaupan logistiikkakeskukset olivat lakossa. Alkuvuodesta lakot laajenivat lentokentälle, suuriin kauppaketjuihin, hotelliketjuihin ja

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

kiinteistöpalvelualan yrityksiin. Helmikuussa vuorossa oli jälleen kaupan logistiikkakeskuksia. Lopulta toimet päätettiin keskittää vientiteollisuuden avainkohteisiin.

Jokaista osallistujaa on syytä kiittää. Jokaiselle on sanottava, ettei taistelu ollut turhaa, vaikka hallitus onkin toteuttamassa ja toteuttanut asioita, joita vastustimme.

Operaatio kannatti, sanon minä. Sen myötä media täyttyi PAMin ja muiden ammattiliittojen ihmisten kasvoista. Meistä tuli näkyviä, PAM ei ole vain konttori Hakaniemen torin laidalla.

Hallituksen toimet tulivat ihmisille selväksi, samoin se, että ay-liike toimii ihmisten puolesta. Parasta on kuitenkin se, että enemmistö suomalaisista tuki lakkoja ja vielä suurempi enemmistö vastusti hallituksen toimia. Hallituskin tietää, ettei se näin voi loputtomiin jatkaa.

Toimet antoivat oppia myös tulevaan.

Hallitus on kaikin keinoin pyrkinyt näyttämään kaapin paikkaa ja pöyhisteltyt vallalla. Se on unohtanut keneltä se valtansa saa – kansalta. Meidän kaikkien on nyt korkea aika muistuttaa siitä.

EU-parlamentin vaalit ovat edessä reilun parin viikon kuluttua. Ne ovat tärkeitä vaalit itsessään, mutta niiden perusteella arvioidaan myös hallituspolitiikan kannatusta. Vajaan vuoden kuluttua ovat edessä kunnallisvaalit ja vuonna 2027 eduskuntavaalit.

Olemme nähneet Suomessa, mitä oikeiston ja oikeistopopulistien yhteistyö hallituksessa voi saada aikaan.

Viime aikoina tärkeimmät työntekijöiden oikeuksia turvaavat lakihankkeet ovat tulleet Euroopan Unionista, eivät Suomen hallitukselta.

Tämä tarjoaa meille painavan syyn äänestää EU-vaaleissa. Niin EU kuin kunnallisvaaleissakin työntekijöiden suurin vihollinen on, etteivät työntekijät äänestä. Tulevan parin viikon tärkeä tehtävä on saada mahdollisimman moni äänestämään ja äänestämään ehdokasta, joka todella ajaa työntekijöiden asioita. Pidetään hyvä kokous! Ollaan rohkeita, puhutaan avoimesti asioista ja arvostetaan toisiamme!

Valtuuston kevätkokous 22.-23.5.2024

Paasitorni, Helsinki

PÄÄTÖSLAUSUMA 25.5.2024

PAMin valtuuston päätöslausuma: Orpo-Purran työelämäheikennykset yrittävät musertaa palkansaajaa – me emme horju

Maan hallitus on kautensa alusta asti esittänyt ja ajanut läpi historiallisen voimakkaita työelämäheikennyksiä.

Ensin ihmisten toimeentuloa kurjistettiin sosiaaliturvan leikkauksilla ja samalla suistettiin 17 000 lasta lisää köyhyysrajan alapuolelle. Yhtä lailla nyt vaikeutetaan työn vastaanottamista, ajetaan yhä useampi ihminen määräaikaissuorien kierteeseen ja heikennetään työntekijöiden mahdollisuuksia parantaa osaamistaan ja uudelleen kouluttautumista.

Kaiken tämän kurjuuttamisen keskellä päätettiin lisäksi vaikeuttaa työntekijöiden mahdollisuutta ilmaista mielipiteensä rajoittamalla lakko-oikeutta ja säätämällä suoraan työntekijälle kohdistuva lakkosakko. 100-vuotiaan työrauhalainsäädännön merkittävin ja laajin uudistus tuli voimaan 12 tunnissa siitä, kun presidentti oli vahvistanut lait. Onko palkansaajaliikkeen voima tosiaan niin pelottava, että tätä lainsäädäntöä piti runnoa läpi, ilman oikeusvaltion periaatteiden noudattamista.

Maan hallituksen toimet työelämän heikennyksistä valuvat väistämättä myös työpaikoille. Tämä näyttäytyy muun muassa paikallisesti luottamusmiesjärjestelmän ohittamisena, työehtojen polkemisena sekä työntekijän ja työnantajan välisen luottamuksen romuttamisena. Työelämä muuttuu koko ajan kovemmaksi ja armottomammaksi. Onko linja tosiaan se, että kurjistamalla ja vaientamalla saadaan suomalaisista hyviä työntekijöitä? Onko vastakkainasettelun ja eriarvoisuuden lisääminen todella suomalaisen työelämän ja yritysten etu?

Me PAMissa vaadimme luottamuksen palauttamista. Tarvitsemme työelämän, jossa työntekijää arvostetaan ja missä panostetaan työhyvinvointiin ja jaksamiseen. Työelämän, jossa työntekijä ja työnantaja puhaltavat yhteen hiileen. Työpaikkoja, joissa sitoudutaan yhteisöllisyyteen ja yhdessä toimimiseen. Meidän pitää pystyä parempaan. Työelämän pitää olla parempi meille kaikille, unohtamatta nuoria ja tulevia sukupolvia.

Luottamus on myös ammattiliiton toiminnan ydin: me luotamme siihen, että toimimalla yhdessä saamme aikaan enemmän. Teemme yhdessä parempaa. Me PAMissa olemme liittona toisiamme varten ja toistemme tukena, aina. Yhteinen tekeminen ei kuitenkaan synny tyhjistä, vaan vaatii jokaisen jäsenen panosta – halua rakentaa parempaa työelämää, pitää kiinni hyvistä asioista ja avata suu silloin, kun sitä tarvitaan asioiden puolustamiseksi tai muuttamiseksi. Me haluamme ylläpitää jatkossakin parempaa työelämää ja siksi kuulumme ammattiliittoon.

Jokainen ammattiliiton jäsen vaikuttaa omiin työehtoihinsa, työoloihin ja tulevaisuuden työelämään.

Euroopan parlamentin vaalit ovat kulman takana. On meidän kaikkien yhteinen tehtävä huolehtia siitä, että palkansaajan ääni kuullaan Euroopan unionissa nykyistä paremmin. PAMin valtuusto kehottaa kaikkia äänestämään palkansaajaliikkeen puolustajia tulevissa vaaleissa. Äänestämällä tulevissa vaaleissa varmistetaan, ettei Suomen työntekijöitä kurjuuttava tie ole Euroopan tie.

Yhdessä parempaa